

21994A1231(52)

L 380/24

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

31.12.1994

ANNEX 1

IL-TRATTAT TAL-KARTA TA' L-ENERĠIJA

Preambolu

IL-PARTIJET KONTRAENTI GĦAL DAN IT-TRATTAT,

Wara li kkunsidraw il-Karta ta' Pariġi għal Ewropa Ġdida firmata fil-21 ta' Novembru 1990,

Wara li kkunsidraw il-Karta Ewropea ta' l-Enerġija adottata fid-Dokument Konklussiv tal-Konferenza ta' The Hague fuq il-Karta Ewropea ta' l-Enerġija firmata gewwa The Hague fis-17 ta' Diċembru 1991,

Waqt li jiftakru li l-firmatarji kollha tad-Dokument Konklussiv tal-Konferenza ta' The Hague wegħdu li jsegwu l-ghanijiet u l-prinċipji tal-Karta Ewropea ta' l-Enerġija u li jimplimentaw u jwessghu l-kooperazzjoni tagħhom mill-aktar fis possibbli billi jinnegozjaw b'intenzjoni retta Trattat u Protokolli ta' Karta ta' Enerġija, u waqt li jixtiequ li jpoġġu r-rabtiet li hemm go dik il-Karta fuq sisien legali internazzjonali sodi u obbligatorji;

Waqt li jixtiequ wkoll li jistabbilixxu l-qafas strutturali meħtieġ biex jiġu implimentati l-prinċipji mxandra fil-Karta Ewropea ta' l-Enerġija;

Billi jixtiequ li jimplimentaw il-konċett bażiku ta' l-inizjattiva tal-Karta ta' l-Enerġija Ewropea li għandha sservi ta' kataliżi għat-tkabbir ekonomiku permezz ta' miżuri biex jiġu liberalizzati l-investment u l-kummerċ fl-enerġija,

Waqt li jafferemaw li l-Partijiet Kontraenti jagħtu l-akbar importanza lill-implimentazzjoni effettiva tat-trattament nazzjonali shih u t-trattament tan-nazzjon l-aktar favorita, u li dawn ir-rabtiet għandhom jiġu applikati biex isiru l-investimenti skond trattat supplimentari,

Waqt li jikkunsidraw l-ghan ta' liberalizzazzjoni progressiva tal-kummerċ internazzjonali u l-prinċipju tat-twarrib tad-diskriminazzjoni fil-kummerċ internazzjonali kif imxandar fil-Ftehim Generali fuq it-Tariffi u l-Kummerċ u l-Istrumenti Relatati tiegħu u kif previst mod ieħor f'dan it-Trattat;

Waqt li huma determinati li progressivament inehħu l-ostakli tekniċi, amministrattivi u ostakli oħra għall-kummerċ f'materjali u prodotti u tagħmir relatat, teknoloġiji u servizzi ta' l-enerġija,

Waqt li jharsu 'l quddiem lejn shubija eventwali fil-Ftehim Generali fuq it-Tariffi u l-Kummerċ ta' dawk il-Partijiet Kontraenti li m'humiex bħalissa partijiet fih u waqt li huma interessati biex jipprovdu arrangamenti kummerċjali *interim* li għandhom jghinu lil dawk il-Partijiet Kontraenti u li ma jfixklux il-preparazzjoni tagħhom għal din is-shubija;

Waqt li huma konxji mid-drittijiet u l-obbligazzjonijiet ta' ċerti Partijiet Kontraenti li huma wkoll partijiet għall-Ftehim Generali fuq it-Tariffi u l-Kummerċ u l-Istrumenti Relatati miegħu,

Waqt li jikkunsidraw ir-regoli tal-kompetizzjoni rigward l-amalgamazzjonijiet, il-monopolji, l-prattiki anti-kompetittivi u l-abbuż tal-pożizzjoni dominanti,

Waqt li jikkunsidraw it-Trattat fuq in-Non-Proliferazzjoni ta' l-Armi Nukleari, l-Linji Gwida tal-Provedituri Nukleari u obbligazzjonijiet jew patti internazzjonali oħra nukleari mhux ta' proliferazzjoni,

Waqt li jirrikonoxxu l-hteġa għall-esplorazzjoni, l-produzzjoni, l-konverżjoni, l-ħażna, t-trasport, id-distribuzzjoni u l-użu l-aktar effiċjenti ta' l-enerġija;

Waqt li jgħibu quddiem għajnejhom il-Konvenzjoni Strutturata tal-Nazzjonijiet Uniti fuq it-Tibdil tal-Klima, il-Konvenzjoni fuq it-Tniġġiz ta' l-Arja Tans-konfinanti fuq Medda Wiesgħa u l-protokolli tagħha, u ftehim ambjentali internazzjonali ieħor b'aspetti relatati ma' l-enerġija; u

Waqt li jirrikonoxxu l-bżonn urġenti għal miżuri biex jipproteġu l-ambjent, inkluża d-dekommissjonar ta' stallazzjonijiet ta' l-enerġija u rimi ta'skart, u għal finijiet u kriterji għal dawn l-iskopijiet miftiehma internazzjonalment,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

PARTI 1

DEFINIZZJONIJIET U GHAN

Artikolu 1

Definizzjonijiet

Kif użati f'dan it-Trattat:

1. "Karta" tfisser il-Karta Ewropea ta' l-Energija adottata fid-Dokument Konklussiv tal-Konferenza ta' The Hague fuq il-Karta Ewropea ta' l-Energija firmata f'The Hague fis-17 ta' Diċembru 1991; l-iffirmar tad-Dokument Konklussiv huwa kunsidrat bħal iffirmar tal-Karta.
 2. "Parti Kontraenti" tfisser Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li tat il-kunsens tagħha li tkun marbuta b'dan it-Trattat u li għaliha t-Trattat ikun fis-seħh.
 3. "Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali" tfisser organizzazzjoni kostitwita mill-Istati li lilha huma jkunu trasferew il-kompetenza fuq ċerti kwistjonijiet li numru minnhom ikunu gwidati minn dan it-Trattat, inkluża l-awtorità biex tiehu deċiżjonijiet li jorbtuhom fir-rigward ta' dawk l-affarijiet.
 4. "Materjali u prodotti ta' l-enerġija", bażati fuq is-Sistema Armonizzata tal-Kunsill għal Kooperazzjoni Doganali u n-nomenklatura magħquda tal-Komunitajiet Ewropej, tfisser l-oġġetti inklużi fl-Anness EM.
 5. "Attività Ekonomika fis-settur ta' l-enerġija" tfisser attività ekonomika li tikkonċerna l-esplorazzjoni, l-estrazzjoni, r-raffinar, il-produzzjoni, l-ħażna, t-trasport bl-art, it-trasmissjoni, d-distribuzzjoni, l-kummerċ, il-marketing u l-bejgħ ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija minbarra dawk inklużi fl-Anness NI, jew li jikkonċernaw id-distribuzzjoni tas-shana għal siti diversi.
 6. "Investiment" ifisser kull tip ta' assi, li jkun proprjetà jew ikkontrollat direttament jew indirettament minn investitur u jinkludi:
 - (a) proprjetà tangibbli jew intangibbli, u mobbli jew immobbli, u d-drittijiet proprjetarji kollha bħal kiri, ipoteki, garanziji u rahan;
 - (b) kumpannija jew intrapriża kummerċjali, jew ishma, stokk, jew forom oħra ta' parteċipazzjoni f'ekwi-tà f'kumpannija jew intrapriża kummerċjali, u *bonds* jew debiti oħra ta' kumpannija jew intrapriża kummerċjali;
 - (ċ) pretensjonijiet għal flus u pretensjonijiet għal twettiq li johroġ minn kuntratt li jkollu valur ekonomiku li jiġi assoċjat ma' investiment;
 - (d) proprjetà intellettuali;
 - (e) dhul;
 - (f) kwalunkwe dritt konferit minn liġi jew kuntratt jew bis-sahha ta' xi liċenzi u permessi konċessi skond liġi biex wieheh jidhol għal xi attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija.
- Bidla fil-forma li biha l-assi jiġu investiti ma taffettwax il-karattru tagħhom bħala investimenti u t-terminu "investment" jinkludi l-investimenti kollha, kemm jekk eżistenti kif ukoll jekk ikunu saru wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat għall-Parti Kontraenti ta' l-investitur li jkun qed jagħmel l-investment u għal dak tal-Parti Kontraenti fiż-żona li fiha l-investment isir (minn issa 'l quddiem imsejha "id-data effettiva") basta t-Trattat għandu jgħodd biss għal kwistjonijiet li jeffettwaw dawn l-investimenti wara d-data effettiva.
- "Investment" jirreferi għal kwalunkwe investiment assoċjat ma' attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija u għal investimenti jew għal klassijiet ta' investimenti nominati minn Parti Kontraenti fiż-żona tagħha bħala "proġetti ta' l-effiċjenza tal-Karta" u hekk innotifikati lis-Segretarjat.
7. "Investitur" ifisser
 - (a) fir-rigward ta' Parti Kontraenti:
 - (i) persuna naturali li jkollha ċittadinanza jew nazzjonalità jew li tkun permanentement residenti f'dik il-Parti Kontraenti skond il-liġi applikabbli tagħha;

- (ii) kumpannija jew organizzazzjoni oħra organizzata skond il-liġi applikabbli f'dik il-Parti Kontraenti;
- (b) fir-rigward ta' "Stat terz", persuna naturali, kumpannija jew organizzazzjoni oħra li tilhaq, *mutatis mutandis*, il-kondizzjonijiet speċifikati fis-sub-paragrafu (a) għal Parti Kontraenti.
8. "Tagħmel investimenti" jew "l-għemil ta' investimenti" tfisser li wiehed jistabbilixxi investimenti, jakkwista l-investimenti eżistenti kollha jew parti minnhom jew jidhol f'oqsma differenti ta' attività ta' l-investment.
9. "Dhul" ifisser l-ammonti riċevuti minn jew assoċjati ma' investment, irrispettivament mill-forma li bih huwa jithallas, inklużi profitti, dividendi, interessi, qliegħ kapitali, hlasijiet ta' *royalties*, drittijiet ta' l-amministrazzjoni, ta' għajjnuna teknika jew drittijiet u hlasijiet oħra b'ogġetti.
10. "Zona" tfisser fir-rigward ta' Stat li jkun Parti Kontraenti:
- (a) it-territorju taht is-sovranità tiegħu, fis-sens li dak it-territorju jinkludi art, ibhra interni u l-baħar territorjali; u
- (b) bla hsara għal u skond il-liġi internazzjonali tal-baħar: il-baħar, qiegħ il-baħar u t-terren ta' taht li fuqu l-Parti Kontraenti teżerċita drittijiet u ġurisdizzjoni ta' sovranià.
- Fir-rigward ta' Organizzazzjoni Reġjonali għall-Integrazzjoni Ekonomika li tkun Parti Kontraenti, zona tfisser iż-żoni ta' l-Istati Membri ta' din l-Organizzazzjoni, taht id-dispożizzjonijiet li jkunu fil-ftehim li jstabbilixxi dik l-Organizzazzjoni.
11. (a) "GATT" ifisser "GATT 1947" jew "GATT 1994", jew it-tnejn li huma fejn it-tnejn ikunu applikabbli.
- (b) "GATT 1947" ifisser il-Ftehim Ġenerali fuq It-Tariffi u l-Kummerċ, datat 30 ta' Ottubru 1947, anness ma' l-Att Finali Adottat waqt il-Konklużjoni tat-tieni Sessjoni tal-Kumitat Preparatorju tal-Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Kummerċ u l-Impjieg, kif sussegwentement rettifikat, emendat jew modifikat.
- (c) "GATT 1994" ifisser il-Ftehim Ġenerali fuq it-Tariffi u l-Kummerċ kif speċifikat fl-Anness 1A għall-Ftehim li Jistabbilixxi l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ, kif sussegwentement rettifikat, emendat jew modifikat.
- Parti għall-Ftehim li Jistabbilixxi l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ hi kunsidrata li tkun parti fil-GATT 1994.
- (d) "Strumenti Relatati" jfissru, kif inhu xieraq:
- (i) ftehim, arrangamenti jew strumenti legali oħra, inklużi deċiżjonijiet, dikjarazzjonijiet u patti, konklużi taht l-awspiċi tal-GATT 1947 kif sussegwentement rettifikati, amendati jew modifikati; jew
- (ii) il-Ftehim li jistabbilixxi l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ inkluż l-Anness tiegħu (minbarra GATT 1994), l-Annessi 2, 3 u 4 tiegħu, u d-deċiżjonijiet, id-dikjarazzjonijiet u l-intiżi relatati magħhom, kif sussegwentement rettifikati, emendati jew modifikati.
12. "Proprietà intellettuali" tinkludi drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati, *trademarks*, indikazzjonijiet ġeografiċi, disinji industrijali, patent, disinji tal-format ta' ċirkwiti integrati u l-protezzjoni ta' informazzjoni miżmuma.
13. (a) "Protokoll tal-Karta ta' l-Energija" jew "Protokoll" ifisser trattat, li l-innegozjar tiegħu jiġi awtorizzat u li t-test tiegħu jiġi adottat mill-Konferenza tal-Karta, li fih jidhlu żewġ Partijiet Kontraenti jew aktar biex jikkumplementaw, jissupplimentaw, jestendu jew jimplifikaw id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat fir-rigward ta' kwalunkwe settur speċifiku jew kategorija ta' attività fl-ambitu ta' dan it-Trattat, jew fiż-żoni ta' kooperazzjoni skond l-Intestatura III tal-Karta.
- (b) "Dikjarazzjoni tal-Karta ta' l-Energija" jew "Dikjarazzjoni" tfisser strument li ma jorbotx, li l-innegozjar tagħha jiġi awtorizzat u li t-test tagħha jiġi approvat mill-Konferenza tal-Karta, li fiha jidhlu żewġ Partijiet Kontraenti jew aktar biex jikkumplementaw jew jissupplimentaw id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat.
14. "Munita liberament konvertibbli" tfisser munita li tiġi kummerċjalizzata kullimkien fis-swieq tal-kambju internazzjonali barranin u li tintuża hafna fi transazzjonijiet internazzjonali.

Artikolu 2

Għan tat-Trattat

Dan it-Trattat jistabbilixxi qafas legali biex jippromwovi kooperazzjoni fit-tul fil-qasam ta' l-enerġija, ibbażat fuq il-komplementarjetajiet u l-benefiċċji reċiproċi, skond l-għanijiet u l-prinċipji tal-Karta.

PARTI II

KUMMERĊ

Artikolu 3

Swieq internazzjonali

Il-Partijiet Kontraenti għandhom ihabirku biex jippromwovu aċċess għas-swieq internazzjonali fuq termini kummerċjali, u biex b'mod ġenerali jiżviluppaw suq miftuħ u kompetittiv, għal materjali u prodotti ta' l-enerġija.

Artikolu 4

Non-deroga mill-GATT u l-Istrumenti Relatati

Xejn f'dan it-Trattat m'għandu jidderoga, bejn Partijiet Kontraenti partikolari li jkunu partijiet fil-GATT, minn dispożizzjonijiet tal-GATT u l-Istrumenti Relatati hekk kif jiġu applikati bejn dawk il-Partijiet Kontraenti.

Artikolu 5

Miżuri ta' investiment relatati mal-kummerċ

1. Parti Kontraenti m'għandhiex tapplika xi miżura ta' investiment relatata mal-kummerċ li tkun inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu III jew XI tal-GATT; dan għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tal-Parti Kontraenti taht l-GATT u l-Istrumenti Relatati u l-Artikolu 29.

2. Dawn il-miżuri jinkludu kwalunkwe miżura ta' investiment li tkun mandatorja jew li tista' tiġi infurzata taht liġi domestika jew taht deċiżjoni amministrattiva jew li l-konformità magħha tkun neċessarja biex wiehed jikseb vantaġġ, u li tkun teħtieġ:

- (a) ix-xiri jew l-użu minn intrapriża ta' prodotti ta' oriġini domestika jew minn xi sors domestiku, kemm jekk speċifikat f'termini ta' prodotti partikolari, f'termini ta' volum jew ta' valur tal-prodott, jew f'termini ta' proporzjon ta' volum jew valur tal-produzzjoni lokali tiegħu; jew
- (b) li xiri jew użu minn intrapriża ta' prodotti importati jiġi limitat għal ammont relatat mal-volum jew il-valur ta' prodotti lokali li hi tesporta;

jew li jirrestringi:

- (ċ) l-importazzjoni minn intrapriża ta' prodotti użati ġewwa jew relatati mal-produzzjoni lokali tagħha, generalment jew għal ammont relatat mal-volum jew il-valur tal-produzzjoni lokali li hi tesporta;

- (d) l-importazzjoni minn intrapriża ta' prodotti wżati ġewwa jew relatati mal-produzzjoni lokali tagħha billi tirrestringi l-aċċess tagħha għall-kambju barrani għal ammont relatat mad-dhul tal-valuta estera attribwibbli għall-intrapriża; jew

- (e) l-esportazzjoni jew il-bejgħ għall-esportazzjoni minn intrapriża ta' prodotti, kemm jekk speċifikati f'termini ta' prodotti partikolari, kif ukoll f'termini ta' volum jew valur ta' prodotti, inkella f'termini ta' proporzjon tal-volum jew ta' valur tal-produzzjoni lokali tagħha.

3. Xejn fil-paragrafu 1 m'għandu jiġi interpretat bħala li jippreveni Parti Kontraenti milli tapplika l-miżuri ta' investiment relatati mal-kummerċ deskritti fis-sub-paragrafi 2 (a) u (ċ) bħala kondizzjoni ta' elegibiltà għall-promozzjoni ta' l-esportazzjoni, l-ghajjnuna barranija, x-xiri tal-ġvern jew it-tariffa preferenzjali jew il-programmi ta' kwota.

4. Minkejja l-paragrafu 1, Parti Kontraenti tista' temporanjament tibqa' żżomm miżuri ta' investiment relatati mal-kummerċ li jkunu fis-seħh aktar minn 180 jum qabel tiffirma dan it-Trattat, bla ħsara għan-notifika u d-dispożizzjonijiet għal eliminazzjoni gradwali stabbiliti fl-Anness TRM.

Artikolu 6

Kompetizzjoni

1. Kull Parti Kontraenti għandha tfittex li thaffef id-distorsjonijiet tas-suq u l-ostakli għall-kompetizzjoni f'attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija.

2. Kull Parti Kontraenti għandha tiżgura li fil-ġurisdizzjoni tagħha jkollha u tinfurza liġijiet bħal dawn li jkunu neċessarji u xierqa biex jindirizzaw imġieba anti-kompetittiva unilaterali u konċertata fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija.

3. Partijiet Kontraenti bl-esperjenza fl-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni għandhom iqisu bis-shih biex jipprovdu, meta jin-talbu u fl-ambitu tar-riżorsi disponibbli, għajjnuna teknika fuq l-iżvilupp u l-implimentazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni għal Partijiet Kontraenti oħra.

4. Partijiet Kontraenti jistgħu jikkooperaw fl-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni tagħhom billi jikkonsultaw lil xulxin u jibdlu l-informazzjoni.

5. Jekk Parti Kontraenti tikkunsidra li xi mġieba anti-kompetittiva speċifikata mwettqa fiż-żona ta' Parti Kontraenti oħra tkun qed teffettwa hażin interess relevanti importanti għall-iskopijiet identifikati f'dan l-Artikolu, l-Parti Kontraenti tista' tinnotifika lill-Parti Kontraenti l-oħra u tista' titlob li l-awtoritajiet tagħha tal-kompetizzjoni jibdw azzjoni xierqa għall-infurzar. Il-Parti Kontraenti li tkun qed tinnotifika għandha tinkludi f'din in-notifika biżżejjed informazzjoni biex tippermetti lill-Parti Kontraenti notifikata li tidentifika l-imġieba anti-kompetittiva li tkun is-sogġett tan-notifika u għandha tinkludi offerta għal aktar minn din l-informazzjoni u l-kooperazzjoni li l-Parti Kontraenti li tinnotifika tkun kapaċi tipprovi. Il-Parti Kontraenti notifikata jew, skond il-każ, l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni relevanti jistgħu jikkonsultaw ma' l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni tal-Parti Kontraenti li qed tinnotifika u għandhom jagħtu konsiderazzjoni shiha għat-talba tal-Parti Kontraenti li qed tinnotifika waqt li din tiddeċiedi jekk għandhiex tinbada jew le azzjoni ta' infurzar fir-rigward ta' l-imġieba anti-kompetittiva allegata identifikata fin-notifika. Il-Parti Kontraenti notifikata għandha tgharraf lill-Parti Kontraenti li qed tinnotifika bid-deċiżjoni tagħha jew bid-deċiżjoni ta' l-awtoritajiet relevanti tal-kompetizzjoni u tista' jekk tkun tixtieq tinforma lill-Parti Kontraenti li qed tinnotifika bir-raġunijiet għad-deċiżjoni. Jekk tinbada azzjoni ta' l-infurzar, il-Parti Kontraenti notifikata għandha tavża lill-Parti Kontraenti li qed tinnotifika bir-riżultati tagħha, safejn jista' jkun possibbli, b'kull żvilupp interim sinifikanti.

6. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jehtieg il-provvista ta' l-informazzjoni minn Parti Kontraenti kuntrarjament għal-liġijiet tagħha rigward il-kxif ta' l-informazzjoni, il-konfidenzalità jew is-segretezza kummerċjali.

7. Il-proċeduri stabbiliti fil-paragrafu 5 u fl-Artikolu 27(1) għandhom ikunu l-mezzi esklussivi f'dan it-Trattat biex isolvu xi tilwim li jista' jinqala' fuq l-implimentazzjoni jew l-interpretazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 7

Tranżitu

1. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu l-miżuri neċessarji biex tiffacilita t-tranżitu tal-materjali u l-prodotti ta' l-enerġija b'konsistenza mal-prinċipju tal-libertà tat-tranżitu u mingħajr distinzjoni minhabba fl-orijini, d-destinazzjoni jew il-pussess ta' dawn il-materjali u l-prodotti ta' l-enerġija jew diskriminazzjoni rigward il-prezzatura fuq il-bażi ta' dawn id-distinzjonijiet, u mingħajr ma jiġu imposti dewmien, restrizzjonijiet jew spejjeż mhux raġonevoli.

2. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinkoraġġixxu l-entitajiet biex jikkooperaw:

- (a) fl-immodernizzar tal-facilitajiet tat-trasport ta' l-enerġija għat-tranżitu tal-materjali u prodotti ta' l-enerġija,
- (b) fl-iżvilupp u l-operazzjoni tal-facilitajiet tat-trasport ta' l-enerġija li jservu fiż-żoni ta' aktar minn Parti Kontraenti wahda;
- (c) f'miżuri biex itaffu l-effetti ta' l-interruzzjonijiet fil-provvista tal-materjali u l-prodotti ta' l-enerġija;
- (d) fl-iffacilitar ta' l-interkonnnessjoni tal-facilitajiet tat-trasport ta' l-enerġija.

3. Kull Parti Kontraenti twiegħed li d-dispożizzjonijiet tagħha għat-trasport ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija u l-użu ta' facilitajiet tat-trasport ta' enerġija għandhom jittrattaw materjali u prodotti ta' l-enerġija fi tranżitu b'mod mhux anqas favorevoli mid-dispożizzjonijiet tagħha biex tittratta materjali u prodotti li jkunu ġejjin minn ġewwa jew iddestinati għaž-żona tagħha stess, sakemm ftehim internazzjonali eżistenti ma jipprovdix mod iehor.

4. Fil-każ li tranżitu ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija ma jkunx jista' jsir fuq termini kummerċjali permezz ta' facilitajiet tat-trasport ta' l-enerġija, l-Partijiet Kontraenti m'għandhomx jagħmlu ostakli biex tiġi stabbilita kapaċità ġdida, minbarra kif jista' jiġi provdut mod iehor fil-leġislazzjoni applikabbli li tkun konsistenti mal-paragrafu 1.

5. Parti Kontraenti li miż-żona tagħha materjali u prodotti ta' l-enerġija jistgħu jgħaddu m'għandhiex tiġi obligata biex

- (a) tippermetti l-konstruzzjoni jew il-modifika ta' facilitajiet għat-trasport ta' l-enerġija; jew
- (b) tippermetti tranżitu ġdid jew miżjud minn go facilitajiet eżistenti tat-trasport ta' l-enerġija.

li hija turi lill-Partijiet Kontraenti l-oħra konċernati li jipperikolaw is-sigurtà jew l-effiċjenza fis-sistemi tagħha ta' l-enerġija, inkluża s-sigurtà tal-provvista.

Il-Partijiet Kontraenti għandhom, bla hsara għall-paragrafi 6 u 7, jiżguraw movimenti stabbiliti ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija għal, minn jew bejn iż-żoni ta' Partijiet Kontraenti oħra.

6. Parti Kontraenti li miż-żona tagħha materjali u prodotti ta' l-enerġija jgħaddu m'għandhiex, fil-każ ta' tilwima fuq xi kwistjoni li tinqala' minn dak it-tranżitu, tinterrompi jew tnaqqas,

tippermetti xi entità soġġetta għall-kontroll tagħha li tinterrompi jew tnaqqas, jew tirrikjedi li xi entità soġġetta għall-gurisdizzjoni tagħha tinterrompi jew tnaqqas il-passaġġ eżistenti ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija qabel il-konklużjoni tal-proċeduri għas-soluzzjoni tat-tilwima stabbiliti fil-paragrafu 7, minbarra fejn dan ikun speċifikament previst f'kuntratt jew fi ftehim ieħor li jiggwida dan it-tranzitu jew fejn dan ikun permess skond id-deċiżjoni tal-konċiljatur.

7. Id-dispożizzjonijiet li ġejjin għandhom jgħoddu għal tilwima deskritta fil-paragrafu 6, imma biss wara li jfallu r-rimedji kontrattwali rilevanti kollha jew rimedji oħra għas-soluzzjoni ta' tilwima li jkun hemm qbil dwarhom minn qabel bejn il-Partijiet Kontraenti li jkunu parti f'tilwima jew bejn xi entità msemmija fil-paragrafu 6 u f'entità ta' Parti Kontraenti oħra li tkun parti f'tilwima:

- (a) Parti Kontraenti li tkun parti f'tilwima tista' tirreferiha lis-Segretarju Ġenerali permezz ta' notifika li tagħti sommarju tal-kwistjonijiet li dwarhom ikun hemm tilwima. Is-Segretarju Ġenerali għandu jinnotifika lill-Partijiet Kontraenti b'riferiment bħal dan.
- (b) Fi żmien 30 jum mill-riċevuta tan-notifika, s-Segretarju Ġenerali, f'konsultazzjonijiet mal-partijiet f'tilwima u l-Partijiet Kontraenti l-oħra konċernati, għandu jahtar konċiljatur. Dan il-konċiljatur għandu jkollu esperjenza fil-kwistjonijiet soġġetti għal tilwima u m'għandux ikun sudditu jew ċittadin jew resident permanenti f'parti f'tilwima jew f'wahda mill-Partijiet Kontraenti l-oħra konċernati.
- (ċ) Il-konċiljatur għandu jfittex il-qbil tal-partijiet f'tilwima favur is-soluzzjoni tagħha jew favur proċedura biex tintlaħaq din is-soluzzjoni. Jekk fi żmien 90 jum mill-hatra tiegħu hu jkun naqas milli jgħib dan il-ftehim, huwa għandu jirrakkomanda soluzzjoni f'tilwima jew proċedura biex tintlaħaq din is-soluzzjoni u għandu jiddeċiedi t-tariffi interim u termini u kondizzjonijiet oħra li għandhom jiġu osservati fit-tranzitu minn data li huwa għandu jispeċifika sakemm it-tilwima tiġi riżolta.
- (d) Il-Partijiet Kontraenti jwiegħdu li josservaw u jiżguraw li l-entitajiet taht il-kontroll jew il-gurisdizzjoni tagħhom josservaw kwalunkwe deċiżjoni *interim* taht is-sub-paragrafu (ċ) fuq tariffi, termini u kondizzjonijiet għall-12-il xahar wara d-deċiżjoni tal-konċiljatur jew sas-soluzzjoni tat-tilwima, liema minnhom tiġi l-ewwel.
- (e) Minkejja s-sub-paragrafu (b) is-Segretarju Ġenerali jista' jagħzel li ma jahtarx konċiljatur jekk fil-fehma tiegħu t-tilwima tittratta tranzitu li jkun jew li kien is-suġġett tal-

proċeduri għas-soluzzjoni tat-tilwima stabbiliti fis-sub-paragrafi minn (a) sa' (d) u daww il-proċeduri ma jkunux irriżultaw għas-soluzzjoni tat-tilwima.

- (f) Il-Konferenza tal-Karta għandha tadotta dispożizzjonijiet *standard* rigward it-tmexxija tal-konċiljazzjoni u l-kumpens tal-konċiljaturi.

8. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jidderoga mid-drittijiet u l-obbligazzjonijiet ta' Parti Kontraenti taht liġi internazzjonali inkluża liġi internazzjonali konvenzjonali, ftehim eżistenti bilaterali jew multilaterali, inklużi regoli rigward *cables* u pajpijiet taht il-baħar.

9. Dan l-Artikolu m'għandux jiġi interpretat bħala li jobbliga xi Parti Kontraenti li ma jkollhiex ċertu tip ta' faċilitajiet għat-trasport ta' l-enerġija użati għat-tranzitu biex jiehdu xi miżura taht dan l-Artikolu fir-rigward ta' dak it-tip ta' faċilitajiet għat-trasport ta' l-enerġija. Din il-Parti Kontraenti tkun, madankollu, obbligata biex tikkonforma mal-paragrafu 4.

10. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu:

- (a) "Tranzitu" ifisser:
 - (i) il-garr minn goż-żona ta' Parti Kontraenti, jew lejn jew minn faċilitajiet ta' port f'din iż-żona għat-tagħbija jew għall-hatt, ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija li joriġinaw fiż-żona ta' Stat ieħor u li jkunu destinati għaž-żona ta' Stat terz, sakemm jew l-Istat l-ieħor jew l-Istat terz ikun Parti Kontraenti; jew
 - (ii) il-garr minn goż-żona ta' Parti Kontraenti ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija li ġejjin miż-żona ta' Parti Kontraenti oħra u destinati għaž-żona ta' dik il-Parti Kontraenti l-oħra, sakemm iż-żewġ Partijiet Kontraenti konċernati ma jiddeċidux mod ieħor u jirreġistraw id-deċiżjoni tagħhom b'nota kongunta fl-Anness N. Iż-żewġ Partijiet Kontraenti jistgħu jhassru r-reġistrazzjoni tagħhom fl-Anness N billi jikkonsenjaw notifika kongunta bil-miktub dwar l-intenzjonijiet tagħhom lis-Segretarjat, li għandu jibgħat dik in-notifika lill-Partijiet Kontraenti l-oħra kollha. Il-kancellament għandu jidhol fis-seħh erba' gimghat wara din in-notifika preċedenti.
- (b) "Faċilitajiet għat-trasport ta' l-enerġija" jikkonsistu f'linji ta' pajpijiet għat-trasmissjoni tal-gass bi pressjoni għolja, gradilji u linji tat-trasmissjoni elettrika b'voltaġġ għoli, linji tal-pajpijiet tas-slurry tal-faham, linji tal-pajpijiet ta' prodotti taż-żjut, u faċilitajiet fissi oħra speċifikament għall-immannigġar ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija.

Artikolu 8

Trasferiment ta' teknoloġija

1. Il-Partijiet Kontraenti jaqblu li jippromwovu aċċess għat-teknoloġija ta' l-enerġija u t-trasferiment tagħha fuq bażi kummerċjali u non-diskriminatorja biex jgħin fil-kummerċ effettiv ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija u l-investiment u li jimplimentaw l-għanijiet tal-Karta soġġetti għal-liġijiet u r-regolamenti tagħhom, u għall-protezzjoni tad-drittijiet tal-proprietà intellettwali.

2. Għalhekk, safejn ikun mehtieg biex jidhol fis-sehh il-paragrafu 1 il-Partijiet Kontraenti għandhom jeliminaw ostakoli eżistenti u ma jgħolqux ostakoli godda għat-trasferiment ta' teknoloġija fil-qasam tal-materjali u l-prodotti ta' l-enerġija u t-tagħmir u s-servizzi relatati, bla ħsara għal non-proliferazzjoni u għal obbligazzjonijiet internazzjonali oħra.

Artikolu 9

Aċċess għall-kapital

1. Il-Partijiet Kontraenti jagħrfu l-importanza tas-swieq tal-kapitali miftuħa biex jiġi mħajjar il-moviment tal-kapital biex jiffinanzja l-kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija u fit-twaqqif u l-għajnuna għall-investimenti fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija fiz-zoni ta' Partijiet Kontraenti oħra, partikolarment dawk b'ekonomiji fi transizzjoni. Kull Parti Kontraenti għandha għalhekk tfittex li tippromwovi kondizzjonijiet ta' l-aċċess għas-suq kapitali tagħha minn kumpanniji u suċċetti ta' Partijiet Kontraenti oħra, bil-għan li jiffinanzjaw kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija u bil-għan ta' investiment fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija fiz-zoni ta' dawk il-Partijiet Kontraenti l-oħra, fuq bażi mhux anqas favorevoli minn dik li tkun tagħti f'ċirkostanzi bħal dawn lill-kumpanniji tagħha

stess u lil suċċetti jew kumpanniji ta' kull Parti Kontraenti jew kull Stat terz iehor, liema minnhom tkun l-aktar favorevoli.

2. Parti Kontraenti tista' tadotta u ssostni programmi li jipprovdu aċċess għal self pubbliku, konċessjonijiet, garanziji jew assigurazzjoni biex jiġi faċilitat il-kummerċ jew l-investiment barra l-pajjiż. Din għandha tagħmel dawn il-faċilitajiet disponibbli, konsistenti ma' l-għanijiet, il-limitazzjonijiet u l-kriterji ta' programmi bħal dawn (inklużi xi għanijiet, limitazzjonijiet jew kriterji rigward il-post tan-negozju ta' applikant għal kull faċilità bħal din jew il-post tal-konsenja ta' l-merkanzija inkella s-servizzi provduti bl-appoġġ ta' xi faċilità bħal din) għall-investimenti fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija ta' Parti Kontraenti oħra jew biex jiġi finanzjat il-kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija ma' Partijiet Kontraenti oħra.

3. Il-Partijiet Kontraenti għandhom, waqt l-implimentazzjoni ta' programmi ta' attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija biex itejbu l-istabbiltà ekonomika u l-klima ta' l-investiment tal-Partijiet Kontraenti, ihabirku kif xieraq biex jinkoraġġixxu l-operat u jiehdu vantaġġ mill-professjonalità ta' istituzzjonijiet finanzjarji internazzjonali rilevanti.

4. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jippreveni:

- (a) istituzzjonijiet finanzjarji milli japplikaw il-prattici tas-self jew tas-sottoskrizzjoni tagħhom stess ibbażati fuq principji tas-suq u konsiderazzjonijiet ta' prudenza; jew
- (b) Parti Kontraenti milli tiehu miżuri:
 - (i) għal raġunijiet ta' prudenza, inkluża l-protezzjoni ta' l-investituri, l-konsumaturi, d-depożitanti, id-detenturi ta' poloz jew il-persuni li lejhom obbligazzjoni fiduċarja tkun debitata minn proveditur ta' servizzi finanzjarji; jew
 - (ii) biex tiżgura ruhha mill-integrità u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja u s-swieq tal-kapitali tagħha.

PARTI III

PROMOZZJONI U PROTEZZJONI TA' L-INVESTIMENT

Artikolu 10

Promozzjoni, protezzjoni u trattament ta' l-investimenti

1. Kull Parti Kontraenti għandha, skond id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat, tinkoraġġixxi u tohloq kondizzjonijiet stabbli, ekwi, favorevoli u trasparenti għall-investituri ta' Partijiet Kontraenti

oħra biex jagħmlu investimenti fiz-zona tagħha. Dawn il-kondizzjonijiet għandhom jinkludu impenn biex jagħtu dejjem trattament ġust u ekwu lill-investimenti ta' investituri ta' Partijiet Kontraenti oħra. Dawn l-investimenti għandhom ukoll igawdu l-aktar protezzjoni u sigurtà kostanti u l-ebda Parti Kontraenti matista' b'xi mod ixxellef b'miżuri mhux raġonevoli jew diskriminatorji l-amministrazzjoni, l-manutenzjoni, l-użu, it-tgawdija jew it-tnehhija tagħhom. Fl-ebda każ għandhom dawn l-investimenti jingħataw trattament anqas favorevoli minn dak mehtieg mil-liġi

internazzjonali, inklużi l-obbligazzjonijiet tat-trattat. Kull Parti Kontrattati għandha tosserva l-obbligazzjonijiet kollha li tkun dahlet għalihom ma' investitur jew f'investiment ta' investitur ta' xi Parti Kontraenti ohra.

2. Kull Parti Kontraenti għandha tfittex li taghti lil investituri ta' Partijiet Kontraenti ohra t-trattament deskritt fil-paragrafu 3 rigward l-investimenti li jsiru fiż-żona tagħha.

3. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "trattament" ifisser trattament li jingħata minn Parti Kontraenti li ma jkunx anqas favorevoli minn dak li din taghti lill-investituri tagħha stess jew lill-investituri ta' kull Parti Kontraenti ohra jew lil Stat terz, liema minnhom ikun l-aktar favorevoli.

4. Trattat supplimentari għandu, bla ħsara għall-kondizzjonijiet li għandhom jiġu elenkati fih, jobbliga lil kull parti fih li taghti lil investituri tal-partijiet l-ohra, t-trattament deskritt fil-paragrafu 3 rigward investimenti li jsiru fiż-żona tagħhom. Dak it-trattat għandu jinfetħ għall-firma mill-Istati u l-Organizzazzjonijiet għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li firmaw jew aċċedew għal dan it-Trattat. Negożjati lejn it-trattat supplimentari għandhom jibdew mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 1995, bil-ghan li dan jiġi konkluż sal-1 ta' Jannar 1998.

5. Kull Parti Kontraenti għandha, rigward l-investimenti li jsiru fiż-żona tagħha, tfittex li:

- (a) tillimita għal minimu l-eċċezzjonijiet għat-Trattament deskritt fil-paragrafu 3;
- (b) tneħhi progressivament ir-restrizzjonijiet eżistenti li jeffettwaw l-investituri ta' Partijiet Kontraenti ohra.

6. (a) Parti Kontraenti tista', biex isiru investimenti fiż-żona tagħha, f'kull waqt tiddikjara volontarjament lill-Karta tal-Konferenza, permezz tas-Segretarjat, l-intenzjoni tagħha li ma tintroduċix eċċezzjonijiet godda għat-trattament deskritt fil-paragrafu 3.

- (b) Parti Kontraenti tista', barra minn hekk, f'kull waqt tagħmel impenn volontarju biex taghti lil investituri ta' Partijiet Kontraenti ohra, biex isiru investimenti f'ċerti attivitajiet ekonomiċi jew fl-attivitajiet ekonomiċi kollha fis-settur ta' l-enerġija fiż-żona tagħha, t-trattament deskritt fil-paragrafu 3. Dawn l-impenji għandhom jiġu notifikati lis-Segretarjat u elenkati fl-Anness VĊ u għandhom ikunu jorbtu taht dan it-Trattat.

7. Kull Parti Kontraenti għandha taghti lil investimenti fiż-żona tagħha ta' investituri ta' Partijiet Kontraenti ohra, u lill-attivitajiet

relatati tagħhom, inkluża l-amministrazzjoni, manutenzjoni, użu, tgawdija u tneħhija, trattament xejn anqas favorevoli minn dak li hi taghti lill-investimenti ta' l-investituri tagħha stess jew lill-investituri ta' kull Parti Kontraenti ohra jew ta' kull Stat terz u lill-attivitajiet relatati magħhom, inklużi l-amministrazzjoni, l-manutenzjoni, l-użu, t-tgawdija u t-tneħhija, liema minnhom ikun l-aktar favorevoli.

8. Il-modalitajiet ta' l-applikazzjoni tal-paragrafu 7 fir-rigward ta' programmi li tahtom Parti Kontraenti ttipprovdi konċessjonijiet jew għajnuna finanzjarja ohra, jew tidhol f'kuntratti, għar-riċerka u l-iżvilupp tat-teknoloġija ta' l-enerġija, għandhom jiġu riservati għat-trattat supplimentari deskritt fil-paragrafu 4. Kull Parti Kontraenti għandha, permezz tas-Segretarjat, iżżomm il-Konferenza tal-Karta informata dwar il-modalitajiet li tkun tapplika għall-programmi deskritti f'dan il-paragrafu.

9. Kull Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li tiffirma jew taċċedi għal dan it-Trattat għandha, fid-data li hi tiffirma t-Trattat jew tiddepożita l-Istrumenti tagħha ta' l-adeżjoni, tressaq quddiem is-Segretarjat rapport li jkollu sommarju tal-liġijiet, ir-regoli jew il-miżuri rilevanti l-ohra għal:

(a) eċċezzjonijiet għall-paragrafu 2; jew

(b) il-programmi msemmija fil-paragrafu 8.

Parti Kontraenti għandha żżomm ir-rapport tagħha aġġornat billi tressaq emendi quddiem is-Segretarjat. Il-Konferenza tal-Karta għandha tirrevedi dawn ir-rapporti minn żmien għal żmien.

Fir-rigward tas-sub-paragrafu (a) ir-rapport jista' jindika partijiet tas-settur ta' l-enerġija li fihom Parti Kontraenti taghti lil investituri ta' Partijiet Kontraenti ohra t-trattament deskritt fil-paragrafu 3.

Fir-rigward tas-sub-paragrafu (b) r-revizjoni tal-Konferenza tal-Karta tista' tikkunsidra l-effetti ta' dawn il-programmi fuq il-kompetizzjoni u l-investimenti.

10. Minkejja kwalunkwe dispożizzjoni ohra ta' dan l-Artikolu, t-trattament deskritt fil-paragrafi 3 u 7 m'għandux jgħodd għall-protezzjoni tal-proprjetà intellettwali; minflok, it-trattament għandu jiġi speċifikat fid-dispożizzjonijiet korrispondenti tal-ftehim internazzjonali applikabbli għall-potezzjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali li għalihom il-Partijiet Kontraenti rispettivi jkunu partijiet.

11. Għall-finijiet ta' l-Artikolu 26 l-applikazzjoni minn Parti Kontraenti ta' miżura ta' investiment relatata mal-kummerċ kif deskritta fl-Artikolu 5(1) u (2) għal investiment ta' investitur ta' Parti

Kontraenti oħra li teżisti fil-waqt ta' applikazzjoni bħal din għandha, bla hsara għall-Artikolu 5(3) u (4), tiġi kunsidrata bħala ksur ta' obligazzjoni ta' Parti Kontraenti preċedenti taht din il-parti.

12. Kull Parti Kontraenti għandha tiżgura li l-liġi domestika tagħha tipprovdi mezzi effettivi għall-asserzjoni ta' pretensjonijiet u l-infurzar tad-drittijiet fir-rigward ta' l-investimenti, l-ftehim dwar investimenti, u l-awtorizzazzjonijiet għal investment.

Artikolu 11

Impjegati prinċipali

1. Parti Kontraenti għandha, bla hsara għal-liġijiet u r-regolamenti tagħha relatati mad-dhul, is-soġġorn u x-xogħol ta' persuna naturali, teżamina b'intenzjoni retta talbiet minn investituri ta' Parti Kontraenti oħra, u impjegati prinċipali li jiġu ngaġġati minn daww l-investituri jew minn investimenti ta' daww l-investituri biex jidhlu u jibqgħu temporanjament fiż-żona tagħha biex jindahlu l-attivitajiet konnessi mat-twaqqif u l-iżvilupp, l-amministrazzjoni, l-manutenzjoni, l-użu, t-tgawdija jew it-tnehhija ta' investimenti relevanti, inkluż l-ġhoti ta' pariri u servizzi tekniċi prinċipali.

2. Parti Kontraenti għandha tippermetti investituri ta' Parti Kontraenti oħra li jkollhom investimenti fiż-żona tagħha, u lil investimenti ta' investituri bħal dawn, li jimpjegaw kull persuna prinċipali li jagħżel l-investitur jew l-investment mingħajr ma jinġhata kas tan-nazzjonalità u ċ-ċittadinanza basta li dik il-persuna prinċipali tkun thalliet tidhol, tibqa' jew taħdem fiż-żona tal-Parti Kontraenti u li l-impjeg ikkonċernat ikun jikkonforma mat-termini, l-kondizzjonijiet u l-iskadenzi ta' żmien tal-permess mogħti lil din il-persuna prinċipali.

Artikolu 12

Kumpens għat-telf

1. Minbarra fejn jgħodd l-Artikolu 13, investitur ta' xi Parti Kontraenti li jsofri telf fir-rigward ta' xi investment fiż-żona ta' Parti Kontraenti oħra minhabba l-gwerra jew konflitt armat iehor, stat ta' emerġenza nazzjonali, rewwixta ċivili, jew avveniment iehor simili f'dik iż-żona, għandu jingħata mill-Parti Kontraenti ta' l-aħħar, bħala restituzzjoni, indennizz, kumpens jew ftehim iehor, trattament li jkun l-aktar favorevoli minn fost daww li dik il-Parti Kontraenti tagħti lil xi investitur iehor, kemm jekk ikun l-investitur tagħha, l-investitur ta' xi Parti Kontraenti oħra, jew l-investitur ta' xi Stat terz.

2. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1, investitur ta' Parti Kontraenti li, f'xi waħda mis-sitwazzjonijiet imsemmija f'dak il-paragrafu, jsofri telf fiż-żona ta' Parti Kontraenti oħra li tirriżulta minn:

- (a) rekwisizzjoni ta' l-investment tagħha jew ta' parti minnu mill-forzi jew l-awtoritajiet ta' dawn ta' l-aħħar; jew
- (b) il-qerda ta' l-investment jew ta' parti minnu mill-forzi jew l-awtoritajiet ta' dawn ta' l-aħħar, li ma kinitx meħtieġa min-neċessità tas-sitwazzjoni;

għandu jingħata restituzzjoni jew kumpens li f'kull każ għandu jkun bla dewmien, adegwat u effettiv.

Artikolu 13

Esproprijazzjoni

1. Investimenti ta' investituri ta' Parti Kontraenti fiż-żona ta' xi Parti Kontraenti oħra m'għandhomx jiġu nazzjonalizzati, esproprijati jew assoġġettati għal miżura jew miżuri li jkollhom effett ekwivalenti għan-nazzjonalizzazzjoni jew l-esproprijazzjoni (minn issa 'l quddiem imsejha "esproprijazzjoni") minbarra fejn din l-esproprijazzjoni tkun:

- (a) għal għan li jkun fl-interess pubbliku;
- (b) non-diskriminatorja;
- (ċ) mwettqa taht il-proċess normali tal-liġi; u
- (d) akkompanjata mill-hlas ta' kumpens bla dewmien, adegwat u effettiv.

Dan il-kumpens għandu jammonta għall-valur ġust kummerċjali ta' l-investment esproprijat fil-waqt immedjatament qabel l-esproprijazzjoni jew l-esproprijazzjoni imminenti tkun għet magħrufa b'mod li teffettwa l-valur ta' l-investment (minn issa 'l quddiem imsejha "id-data tal-valutazzjoni")

Dan il-valur kummerċjali ġust fuq it-talba ta' l-investitur għandu jiġi espress f'munita liberament konvertibbli fuq il-bażi tar-rata kummerċjali tal-kambju eżistenti għal dik il-munita fid-data tal-valutazzjoni. Il-kumpens għandu wkoll jinkludi l-interessi b'rata kummerċjali stabbilita fuq il-bażi tas-suq mid-data ta' l-esproprijazzjoni sad-data tal-hlas.

2. L-investitur effettwat għandu jkollu d-dritt li jissuġġerixxi reviżjoni, taht il-liġi tal-Parti Kontraenti li tkun qed tagħmel l-esproprijazzjoni, minn awtorità indipendenti kompetenti kemm għudizzjarja kif ukoll ta' xorta oħra ta' dik il-Parti Kontraenti, tal-każ tiegħu, tal-valutazzjoni ta' l-investment tiegħu, u tal-hlas ta' kumpens skond il-prinċipji stabbiliti fil-paragrafu 1.

3. Biex jiġi evitat id-dubju, l-esproprijazzjoni għandha tinkludi sitwazzjonijiet fejn Parti Kontraenti tespropria l-assi tal-kumpannija jew intrapriża fiż-żona tagħha li fiha investitur ta' xi Parti Kontraenti oħra jkollu investiment, inkluż permezz tal-pussess ta' l-ishma.

Artikolu 14

Trasferimenti relatati ma' l-investimenti

1. Kull Parti Kontraenti għandha fir-rigward ta' l-investimenti fiż-żona tagħha ta' investituri ta' xi Parti Kontraenti oħra tiggarantixxi l-libertà tat-trasferiment 'il ġewwa u 'l barra miż-żona tagħha, inkluż it-trasferiment ta':

- (a) l-kapital inizjali biż-żjeda ta' kull kapital miżjud għall-manutenzjoni u l-iżvilupp ta' investiment;
- (b) l-introjti;
- (ċ) l-hlasijiet skond kuntratt, inkluża l-amortizzazzjoni tal-*principal* u l-hlasijiet ta' l-interessi miġmugħa skond l-ftehim tas-self;
- (d) qligħ mhux minfuq u remunerazzjoni oħra tal-personal ingaġġat minn barra l-pajjiż in- konnessjoni ma' dak l-investiment;
- (e) dhul mill-bejgħ jew mil-likwidazzjoni ta' l-investment kollu jew parti minnu;
- (f) hlasijiet li jirriżultaw minn soluzzjoni ta' tilwima;
- (g) hlasijiet ta' kumpens skond l-Artikoli 12 u 13.

2. Trasferimenti skond il-paragrafu 1 għandhom isiru mingħajr dewmien u (minbarra fil-każ ta' l-introjtu permezz ta' oġġetti) f'munita liberament konvertibbli.

3. Trasferimenti għandhom isiru bir-rata tas-suq tal-kambju eżistenti fid-data tat-trasferiment fir-rigward ta' transazzjonijiet fuq il-post fil-munita li għandha tiġi trasferita. Fin-nuqqas ta' suq tal-kambju barrani, r-rata li għandha tintuża għandha tkun ir-rata l-aktar reċenti applikata għall-investment 'il ġewwa jew ir-rata tal-kambju l-aktar reċenti għall-konverżjoni tal-muniti fi drittijiet speċjali għall-gbid, liema minnhom tkun l-aktar favorevoli għall-investitur.

4. Minkejja l-paragrafi minn 1 sa 3, Parti Kontraenti tista' tipproteġi d-drittijiet tal-kredituri, jew tiżgura l-konformità mal-liġijiet fuq il-hruġ, il-kummerċ u n-negozju ta' l-ishma u l-implimentazzjoni tas-sentenzi f'atti ġudizzjarji ċivili, amministrattivi u kriminali, permezz ta' l-applikazzjoni ġusta, non-diskriminatorja u bl-applikazzjoni *buona fede* tal-liġijiet u r-regolamenti tagħha.

5. Minkejja l-paragrafu 2, Partijiet Kontraenti li jkunu Stati li kienu partijiet kostitwenti ta' dik li qabel kienet l-Unjoni tar-Ripubblici Soċjalisti Sovjetici jistgħu jipprovdu fi ftehim konkluż bejniethom li trasferimenti ta' hlasijiet għandhom isiru fil-muniti ta' dawn il-Partijiet Kontraenti, basta li dan il-ftehim ma jitrattax investimenti fiż-żoni tagħhom ta' investituri ta' Partijiet Kontraenti oħra b'mod anqas favorevoli kemm minn investimenti ta' investituri tal-Partijiet Kontraenti li dahlu fi ftehim bħal dan kif ukoll minn investimenti ta' investituri ta' Stat terz.

6. Minkejja s-sub-paragrafu 1 (b) Parti Kontraenti tista' tirrestringi t-trasferiment ta' profitt f'oġġetti f'ċirkostanzi meta l-Parti Kontraenti tkun permessa b'konformità ma' l-Artikolu 29(2)(a) jew il-GATT u l-Istrumenti Relatati biex tirrestringi jew tipprojbixxi l-esportazzjoni jew il-bejgħ għall-esportazzjoni tal-prodott li jikkostitwixxi profitt f'oġġetti; bil-kondizzjoni li Parti Kontraenti għandha tippermetti trasferimenti ta' profitti f'oġġetti li għandhom isiru kif awtorizzati jew speċifikati fi ftehim ta' l-investment, awtorizzazzjoni għall-investment jew ftehim ieħor bil-miktub bejn il-Parti Kontraenti u jew investitur ta' Parti Kontraenti oħra inkella l-investment tagħha.

Artikolu 15

Surroga

1. Jekk Parti Kontraenti jew l-aġenzija nominata minnha (minn issa 'l quddiem imsejha "il-Parti Indennizzanti") tagħmel hlas taht indennizz jew garanzija mogħtija fir-rigward ta' investment ta' investitur (minn issa 'l quddiem imsejha "il-Parti Indennizzata") fiż-żona ta' Parti Kontraenti oħra (minn issa 'l quddiem imsejha "il-Parti Ospiti"), il-Parti Ospiti għandha tgharraf:

- (a) l-assenjazzjoni lill-Parti Indennizzanti dwar id-drittijiet u l-pretensjonijiet kollha fir-rigward ta' dak l-investment; u
- (b) id-dritt tal-Parti Indennizzanti biex teżercita dawn id-drittijiet kollha bis-saħħa tas-surroga.

2. Il-Parti Indennizzanti għandha tkun intitolata fiċ-ċirkostanzi kollha għal:

- (a) l-istess trattament fir-rigward tad-drittijiet u l-pretensjonijiet akkwistati minnha bis-saħħa ta' l-assenjazzjoni msemmija fil-paragrafu 1; u
- (b) l-istess hlasijiet dovuti skond dawk id-drittijiet u l-pretensjonijiet,

peress li l-Parti Indennizzata kienet intitolata li tircievi bis-saħħa ta' dan it-Trattat fir-rigward ta' l-investment ikkonċernat.

3. Fi kwalunkwe proċedura b'konformità ma' l-Artikolu 26, Parti Kontraenti m'għandhiex tasserixxi bħala difiża, kontra-pretensjoni, dritt ta' tpaċija jew għal xi raġuni ohra, li l-indennizz jew kumpens iehor għall-intier jew għal parti mid-danni allegati ġew riċevuti jew se jiġu riċevuti skond assigurazzjoni jew kuntratt ta'garanzija.

Artikolu 16

Relazzjoni għal ftehim iehor

Fejn żewġ Partijiet Kontraenti jew aktar ikunu dahlu fi ftehim internazzjonali preċedenti, jew jidhlu fi ftehim internazzjonali sussegwenti, li t-termini tiegħu fiż-żewġ każi jikkonċernaw il-kwistjoni tas-sugġett tal-Parti III jew V ta' dan it-Trattat;

1. xejn fil-Parti III jew V ta' dan it-Trattat m'għandu jinftehem li jidderoga minn xi dispożizzjoni ta' dawk it-termini tal-ftehim l-iehor jew minn xi dritt għal soluzzjoni ta' tilwima fir-rigward tagħha taht dak il-ftehim; u
2. xejn f'dawk it-termini tal-ftehim l-iehor m'għandu jinftehem li jidderoga minn xi dispożizzjoni tal-Parti III jew V ta' dan it-Trattat jew minn xi dritt għas-soluzzjoni ta' tilwima fir-rigward tagħha taht dan il-ftehim;

fejn xi dispożizzjoni bħal din tkun aktar favorevoli għall-investitur jew l-investment.

Artikolu 17

Non-applikazzjoni tal-Parti III f'ċerti ċirkostanzi

Kull Parti Kontraenti tirriserva d-dritt li tiċhad il-vantaġġi ta' din il-parti lil:

1. entità legali jekk ċittadini jew is-sudditi ta' Stat terz jipposedu jew jikkontrollaw dik l-entità u jekk dik l-entità ma jkollhiex attivitajiet kummerċjali sostanzjali fiż-żona tal-Parti Kontraenti li fiha tkun organizzata; jew
2. investment, jekk il-Parti Kontraenti li tkun qed tiċhad tistabbilixxi li dan l-investment ikun ta' investitur ta' Stat terz li miegħu jew li għalih il-Parti Kontraenti li qed tiċhad:
 - (a) ma jkollhiex relazzjoni diplomatika magħha; jew
 - (b) tadotta jew iżzomm miżuri li:
 - (i) jipprojbixxu tranżazzjonijiet ma' investituri ta' dak l-Istat; jew
 - (ii) jisfaw abbuzati jew maqbuża jekk il-benefiċċji ta' din il-parti jingħataw lil investituri ta' dak l-Istat jew lill-investimenti tagħhom.

PARTI IV

DISPOŻIZZJONIJET MIXELLANJI

Artikolu 18

Sovranità fuq riżorsi ta' l-enerġija

1. Il-Partijiet Kontraenti jirrikonoxxu s-sovranità statali u d-drittijiet sovrani fuq riżorsi ta' l-enerġija. Huma jishqu mill-ġdid li dawn għandhom jiġu eżerċitati b'konformità u jkun soġġetti għar-regoli tal-liġi internazzjonali.
2. Mingħajr ma jeffettwaw l-ghanijiet għall-promozzjoni ta' l-aċċess għar-riżorsi ta' l-enerġija, u l-esplorazzjoni u l-iżvilupp tagħhom fuq bażi kummerċjali, t-Trattat m'għandu bl-ebda mod jippreġudika r-regoli fil-Partijiet Kontraenti li jiggwidaw is-sistema tal-pussess tal-proprietà fuq riżorsi ta' l-enerġija.
3. Kull Stat jibqa' żomm partikolarment id-drittijiet li jiddeciedi z-zoni ġeografiki li fiż-żona tiegħu għandhom isiru disponibbli

għall-esplorazzjoni u l-iżvilupp tar-riżorsi ta' l-enerġija tiegħu, l-aħjar mod biex dawn jinkisbu u r-rata li biha huma jistgħu jinhlew jew b'mod iehor jiġu sfruttati, biex jispeċifika u jgawdi dawk it-taxxi, *royalties* jew hlasijiet finanzjarji ohra pagabbli bis-saħħa ta' din l-esplorazzjoni u sfruttar, u biex jirregola l-aspetti ambjentali u ta' sigurtà ta' din l-esplorazzjoni, l-iżvilupp u r-reklamazzjoni fiż-żona tiegħu, u biex jipparteċipa f'din l-esplorazzjoni u sfruttar, *inter alia*, permezz ta' parteċipazzjoni diretta mill-gvern jew permezz ta' l-intrapriżi statali.

4. Il-Partijiet Kontraenti wiegħdu li jiffacilitaw l-aċċess tar-riżorsi ta' l-enerġija, *inter alia*, billi jallokaw b'mod non-diskriminatorju fuq il-baži ta' l-awtorizzazzjonijiet tal-kriterji, l-liċenzi, l-konċessjonijiet u l-kuntratti pubblikati, biex jipprospettaw u jesploraw, jew biex jisfruttaw jew jiggeneraw ir-riżorzi ta' l-enerġija.

Artikolu 19

Aspett ambjentali

1. Biex jintlahaq żvilupp sostenibbli u waqt li jitqiesu l-obbligazzjonijiet tagħha taht dak il-ftehim internazzjonali rigward l-ambjent li għalih tkun parti, kull Parti Kontraenti għandha tfittex li timminimizza b'mod ekonomikament effiċjenti impatti ambjentali ta' hsara li jsiru jew ġewwa inkella barra ż-żona tagħha mill-operazzjonijiet kollha fiċ-ċiklu ta' l-enerġija fiż-żona tagħha, waqt li tagħti konsiderazzjoni xierqa għas-sigurtà. Waqt li tagħmel dan kull Parti Kontraenti għandha taġixxi b'mod li l-ispejjeż ikunu jirrendu. Fil-linji politiċi u l-azzjonijiet tagħha kull Parti Kontraenti għandha tiehu miżuri ta' prekawżjoni biex tippreveni jew tnaqqas id-degradazzjoni ambjentali. Il-Partijiet Kontraenti jaqblu li l-inkwinatur fiż-żoni tal-Partijiet Kontraenti, għandu, fil-prinċipju jhallas l-ispiża tat-tniġġis, inkluż it-tniġġis trans-konfinanti, waqt li jitqies l-interess pubbliku u mingħajr ma jkun hemm tghawwiġ ta' l-investiment fiċ-ċiklu ta' l-enerġija jew tal-kummerċ internazzjonali. Il-Partijiet Kontraenti għandhom għalhekk:

- (a) iqisu l-konsiderazzjonijiet ambjentali matul il-formulazzjoni u l-implimentazzjoni tal-modalitajiet tagħhom ta' l-enerġija;
 - (b) jippromwovu formulazzjoni ta' prezz orjentat għas-suq u riflessjoni aktar wiesgħa ta' l-ispejjeż u l-benefiċċji ambjentali matul iċ-ċiklu ta' l-enerġija;
 - (ċ) waqt li jqisu l-Artikolu 34(4), jinkoraġġixxu kooperazzjoni biex jintlahqu l-ghanijiet ambjentali tal-Karta u kooperazzjoni fil-qasam ta' l-*standards* ambjentali internazzjonali fiċ-ċiklu ta' l-enerġija, waqt li jqisu d-differenzi fl-effetti avversi u t-tnaqqis ta' l-ispejjeż bejn il-Partijiet Kontraenti;
 - (d) iqisu b'mod partikolari li jtejbu l-effiċjenza fejn tidhol l-enerġija, li jiżviluppaw u jużaw sorsi renovabbli ta' l-enerġija, li jippromwovu l-użu ta' karburanti aktar nodfa u li jużaw teknoloġiji u mezzi teknoloġiċi biex inaqqsu t-tniġġis;
 - (e) jippromwovu l-ġbir u l-iskambju bejn il-Partijiet Kontraenti ta' informazzjoni dwar metodi ta' l-enerġija li jkunu tajba għall-ambjent u ekonomikament effiċjenti kif ukoll prattici u teknoloġiji effettivi fejn jidhlu l-ispejjeż;
 - (f) jippromwovu għarfien pubbliku ta' l-impatti ambjentali tas-sistemi ta' l-enerġija, tal-possibbiltà ta' prevenzjoni jew tat-tnaqqis ta' l-impatti ambjentali avversi tagħhom, u ta' l-ispejjeż assoċjati mad-diversi miżuri ta' prevenzjoni jew tnaqqis;
 - (g) jippromwovu u jikkooperaw fir-riċerka, l-iżvilupp u l-applikazzjoni ta' teknoloġiji, prattici u proċessi li jkunu effiċjenti fl-enerġija u bla hsara għall-ambjent, li għandhom inaqqsu l-impatti ambjentali ta' hsara ta' l-aspetti kollha taċ-ċiklu ta' l-enerġija b'mod ekonomikament effiċjenti;
 - (h) jinkoraġġixxu kondizzjonijiet favorevoli għat-trasferiment u d-disseminazzjoni ta' dawn it-teknoloġiji b'mod konsistenti mal-protezzjoni adegwata u effettiva tad-drittijiet tal-proprjetà intelletwali;
 - (i) jippromwovu l-istima trasparenti fi stadju bikri u qabel id-deċiżjoni, u l-moniterraġġ sussegwenti ta' l-impatti fuq l-ambjent ta' proġetti ta' investiment li huma sinifikanti għal dan il-qasam;
 - (j) jippromwovu għarfien internazzjonali u skambju ta' informazzjoni fuq programmi ambjentali rilevanti tal-Partijiet Kontraenti u fuq l-implimentazzjoni ta' daww il-programmi u l-*standards*;
 - (k) jippartecipaw, meta jintalbu, u skond ir-rizorsi disponibbli tagħhom, fl-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' programmi ambjentali approprijati fil-Partijiet Kontraenti.
2. Fuq it-talba ta' Parti Kontraenti wahda jew aktar, it-tilwim rigward l-applikazzjoni jew l-interpretazzjoni ta' dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu għandhom, safejn arrangamenti għall-konsiderazzjoni ta' tilwim bħal dan ma jkunux jeżistu f'fora oħra internazzjonali approprijati, jiġu riveduti mill-Konferenza tal-Karta bl-iskop li tinsab soluzzjoni.
3. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu:
- (a) "ċiklu ta' l-enerġija" tfisser is-sensiela ta' l-enerġija kollha kemm hi, inklużi attivitajiet relatati mat-tfittxija, l-esplorazzjoni, l-produzzjoni, l-konverżjoni, l-ħażna, t-trasport, id-distribuzzjoni u l-konsum tad-diversi forum ta' l-enerġija, u t-trattament u t-tneħħija ta' l-iskart, kif ukoll id-dekommissjonar, il-waqfien jew l-gheluq ta' dawn l-attivitajiet, waqt li jitnaqqsu l-impatti ambjentali ta' hsara;
 - (b) "impatt ambjentali" ifisser kull effett ikkawżat minn ċerta attività fuq l-ambjent, inklużi s-saħħa u s-sigurtà tal-bniedem, il-flora, l-fawna, l-ħamrija, l-arja, l-ilma, l-klima, l-paesagg u l-monumenti storiċi jew stutturi fiżiċi oħrajn jew l-interazzjonijiet fost dawn il-fatturi; dan jinkludi wkoll l-effetti fuq il-wirt storiku jew il-kondizzjonijiet soċjo-ekonomiċi li jirriżultaw minn tibdil f'daww il-fatturi;

(ċ) "titjib ta' l-effiċjenza fl-enerġija" tfisser li wiehed jaġixxi biex iżomm l-istess unità ta' produzzjoni (ta' oġġett jew ta'servizz) minghajr ma jnaqqas il-kwalità jew l-effiċjenza tal-prodott, filwaqt li jnaqqas l-ammont ta' enerġija meħtieġa biex jipproduċi dak il-prodott.

(d) "effettiv skond l-ispejjeż" ifisser li jilhaq għan definit bl-inqas spiża biex jintlaħaq l-akbar benefiċċju b'ċerta spiża.

Artikolu 20

Trasparenza

1. Liġijiet, regoli, sentenzi ġudizzjarji u deċiżjonijiet amministrattivi li jkollhom applikazzjoni ġenerali li jeffettwaw il-kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija jkunu, b'konformità ma' l-Artikolu 29(2)(a), fost il-miżuri soġġetti għad-dixxiplini tat-trasparenza fil-GATT u l-Istrumenti Relatati rilevanti.

2. Liġijiet, regoli, sentenzi ġudizzjarji u deċiżjonijiet amministrattivi li jkollhom applikazzjoni ġenerali mdahhla fis-seħh minn kull Parti Kontraenti, u ftehim fis-seħh bejn Partijiet Kontraenti, li jeffettwaw kwistjonijiet ohra koperti minn dan it-Trattat għandhom ukoll jiġu pubblikati bla dewmien b'tali mod li l-Partijiet Kontraenti u l-investituri jkunu jistgħu jidrawhom. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu m'għandhomx jeħtieġu li xi Parti Kontraenti tikkonferma informazzjoni konfidenzjali li tkun se timpedixxi l-infurzar tal-liġi jew inkella tkun kuntrarja għall-interess pubbliku jew tkun se tipperikola l-interess legittimu kummerċjali ta' xi investitur.

3. Kull Parti Kontraenti għandha tinnomina punt wiehed jew aktar li lilhom ikunu jistgħu jiġu indirizzati talbiet għall-informazzjoni fuq il-liġijiet, ir-regolamenti, s-sentenzi ġudizzjarji u d-deċiżjonijiet amministrattivi msemmija hawn fuq u għandha tikkomunika malajr din in-nominazzjoni lis-Segretarjat li għandu jagħmilha disponibbli malli din tintalab.

Artikolu 21

Tassazzjoni

1. Minbarra kif previst mod ieħor f'dan l-Artikolu, xejn f'dan it-Trattat m'għandu johloq drittijiet jew jimponi obbligazzjonijiet fir-rigward tal-miżuri tat-tassazzjoni tal-Partijiet Kontraenti. Fil-każ ta' xi inkonsistenza bejn dan l-Artikolu u xi dispożizzjoni ohra tat-Trattat, dan l-Artikolu għandu jipprevali safejn għandha x'taqsam l-inkonsistenza.

2. L-Artikolu 7(3) għandu jghodd għall-miżuri tat-tassazzjoni barra minn dawk fuq id-dhul jew fuq il-kapital, hlief li din id-dispożizzjoni m'għandhiex tapplika għal:

(a) vantaġġ mogħti minn Parti Kontraenti skond id-dispożizzjonijiet tat-taxxa ta' xi konvenzjoni, ftehim jew arrangament deskritt fis-sub-paragrafu (7) (a) (ii); jew

(b) kwalunkwe miżura tat-tassazzjoni mirata biex tiżgura l-għbir effettiv tat-taxxi, minbarra fejn il-miżura ta' Parti Kontraenti b'mod arbitrarju tiddiskrimina kontra materjali u prodotti ta' l-enerġija li joriġinaw jew huma destinati għaž-żona ta' Parti Kontraenti ohra jew b'mod arbitrarju jirrestringu l-benefiċċji mogħtija b'konformità ma' l-Artikolu 7(3).

3. L-Artikolu 10(2) u (7) għandu jghodd għall-miżuri tat-tassazzjoni tal-Partijiet Kontraenti hlief għal dawk fuq id-dhul jew fuq il-kapital, hlief li dawn il-posizzjonijiet m'għandhomx jghoddu biex:

(a) jimponu obbligazzjonijiet ta' nazzjon mill-aktar favorit fir-rigward ta' vantaġġi mogħtija minn Parti Kontraenti skond id-dispożizzjonijiet tat-taxxi ta' kwalunkwe konvenzjoni, ftehim jew arrangament deskritti fis-sub-paragrafu (7) (a) (ii) jew li jirriżultaw minn shubija ta' kwalunkwe Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali; jew

(b) kwalunkwe miżura tat-tassazzjoni mirata biex tiżgura l-għbir effettiv tat-taxxi, hlief fejn b'mod arbitrarju l-miżura tiddiskrimina kontra investitur ta' Parti Kontraenti ohra jew b'mod arbitrarju tirrestringi l-benefiċċji mogħtija taht id-dispożizzjonijiet ta' l-investment ta' dan it-Trattat.

4. L-Artikolu 29(2) sa (6) għandu jghodd għall-miżuri tat-tassazzjoni barra minn dawk fuq id-dhul jew fuq il-kapital.

5. (a) L-Artikolu 13 għandu jghodd għat-taxxi.

(b) Kull meta kwistjoni tinqala' skond l-Artikolu 13, safejn din tkun tirrigwarda jekk taxxa tkunx tikkostitwixxi esproprijazzjoni inkella jekk taxxa allegata li tikkostitwixxi esproprijazzjoni tkunx diskriminatorja, d-dispożizzjonijiet li ġejjin għandhom jghoddu:

(i) l-investitur jew il-Parti Kontraenti li tkun qed tallega esproprijazzjoni għandha tirreferi l-kwistjoni fuq jekk it-taxxa tkunx esproprijazzjoni jew jekk it-taxxa tkunx diskriminatorja lill-awtorità kompetenti rilevanti tat-taxxa. Fin-nuqqas ta' dan ir-riferiment minn investitur jew Parti Kontraenti, korpi mqabbla biex isolvu t-tilwim b'konformità ma' l-Artikolu 26(2)(ċ) jew 27 (2) għandhom jagħmlu riferiment lill-awtoritajiet kompetenti rilevanti tat-taxxa;

(ii) l-awtoritajiet kompetenti tat-taxxa għandhom, fi żmien perjodu ta' sitt xhur minn dan ir-riferiment, ifittxu li jsolvu l-kwistjonijiet hekk referiti. Fejn kwistjonijiet non-diskriminatorji jkunu konċernati, l-awtoritajiet kompetenti tat-taxxa għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet non-diskriminatorji tal-konvenzjoni rilevanti tat-taxxa jew, jekk ma jkunx hemm dispożizzjoni non-diskriminatorja fil-konvenzjoni rilevanti tat-taxxa applikabbli għat-taxxa jew l-ebda konvenzjoni tat-taxxa ma tkun fis-seħh bejn il-Partijiet Kontraenti konċernati, huma għandhom japplikaw il-prinċipji non-diskriminatorji skond il-Konvenzjoni tat-Taxxa Mudell fuq id-Dhul u l-Kapital ta' l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni Ekonomika u l-Iżvilupp;

(iii) korpi mqabbda biex isolvu t-tilwim b'konformità ma' l-Artikolu 26(2)(c) jew 27 (2) jistgħu jqisu l-konkluzjonijiet kollha li fihom ikunu waslu l-awtoritajiet kompetenti tat-taxxa rigward jekk it-taxxa tkunx esproprijazzjoni. Dawn il-korpi għandhom iqisu l-konkluzjonijiet kollha li jkunu waslu għalihom fil-perjodu ta' sitt xhur kif preskritt fis-sub-paragrafu (b) (ii) mill-awtoritajiet kompetenti tat-taxxa rigward jekk it-taxxa tkunx diskriminatorja. Dawn il-korpi jistgħu jqisu wkoll xi konkluzjonijiet li jkunu waslu għalihom l-awtoritajiet kompetenti tat-taxxa wara l-iskadenza tal-perjodu ta' sitt xhur;

(iv) taht l-ebda ċirkostanzi m'għandu l-involvement ta' l-awtoritajiet kompetenti tat-taxxa, wara t-tmiem tal-perjodu ta' sitt xhur imsemmi fis-sub-paragrafu (b) (ii), iwassal għal dewmien fil-proċeduri b'konformità ma' l-Artikolu 26 u 27.

6. Biex jiġi evitat id-dubju, l-Artikolu 14 m'għandux jillimita d-dritt li Parti Kontraenti timponi jew tiġbor taxxa b'li jzommha milli twettaq il-funzjonijiet, inkella b'mezzi ohra.

7. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu:

(a) It-terminu "miżura ta' tassazzjoni" tinkludi:

(i) kwalunkwe dispożizzjoni relatata mat-taxxi tal-liġi domestika ta' Parti Kontraenti jew ta' sub-divizjoni politika tagħha jew awtorità lokali fiha; u

(ii) kwalunkwe dispożizzjoni relatata mat-taxxi ta' kwalunkwe konvenzjoni biex tiġi evitata t-tassazzjoni doppja jew ta' kwalunkwe ftehim jew arrangament internazzjonali iehor li permezz tiegħu l-Parti Kontraenti tkun marbuta.

(b) Għandhom jitqiesu bhala taxxi fuq id-dhul jew fuq kapital it-taxxi kollha imposti fuq dhul totali, fuq kapital totali jew

fuq elementi tad-dhul jew tal-kapital, inklużi taxxi fuq qliegh minn trasmissjoni ta' proprjetà, taxxi fuq bini, wirt u rigali, jew taxxi sostanzjalment simili, taxxi fuq ammonti totali ta' pagi jew salarji mħallsa minn intrapriżi, kif ukoll taxxi fuq apprezzament tal-kapital.

(c) "Awtorità kompetenti tat-taxxa" tfisser awtorità kompetenti skond ftehim tat-tassazzjoni doppja fis-seħh bejn il-Partijiet Kontraenti jew, meta ftehim bħal dan ma jkunx fis-seħh, il-Ministru jew il-Ministeru responsabbli għat-taxxi jew ir-rappreżentanti awtorizzati tagħhom.

(d) Biex jiġu evitati dubji, t-terminu "dispożizzjonijiet tat-taxxa" u "taxxi" ma jinkludix dazji doganali.

Artikolu 22

Intrapriżi statali u daww privileġġati

1. Kull Parti Kontraenti għandha taċċerta ruhha li kwalunkwe intrapriża statali li hi jkollha jew li hi twaqqaf għandha tmexxi l-attivitàjiet tagħha fir-rigward tal-bejgħ jew il-provvista ta' merkanzija u servizzi fiż-żona tagħha b'mod konsistenti ma' l-obbligazzjonijiet tal-Parti Kontraenti skond il-Parti III ta' dan it-Trattat.

2. L-ebda Parti Kontraenti m'għandha tinkoraġġixxi jew tehtieg li intrapriża statali bħal din tmexxi l-attivitàjiet tagħha fiż-żona tagħha b'mod inkonsistenti ma' l-obbligazzjonijiet tal-Parti Kontraenti skond dispożizzjonijiet ohra ta' dan it-Trattat.

3. Kull Parti Kontraenti għandha tiżgura li jekk hi tistabbilixxi jew iżżomm entità u tafda lill-entità b'awtorità regolatorja, amministrattiva jew governattiva ohra, din l-entità għandha teżerċita dik l-awtorità b'mod konsistenti ma' l-obbligazzjonijiet tal-Parti Kontraenti skond dan it-Trattat.

4. L-ebda Parti Kontraenti m'għandha tinkoraġġixxi jew tehtieg li xi entità li lilha tagħti privileġġi esklussivi jew speċjali tmexxi l-attivitàjiet tagħha fiż-żona tagħha b'mod inkonsistenti ma' l-obbligazzjonijiet tal-Parti Kontraenti skond dan it-Trattat.

5. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "entità" tinkludi kwalunkwe intrapriża, aġenzija jew organizzazzjoni jew individwu iehor.

Artikolu 23

Osservanza minn awtoritajiet sub-nazzjonali

1. Kull Parti Kontraenti hija totalment responsabbli skond dan it-Trattat għall-osservanza tad-dispożizzjonijiet kollha tat-Trattat, u għandha tiegħu dawk il-miżuri raġonevoli li jistgħu jkunu disponibbli għaliha biex tiżgura dik l-osservanza minn gvernijiet reġjonali u lokali u minn awtoritajiet fiż-żona tagħha.

2. Id-dispożizzjonijiet għas-soluzzjoni tat-tilwim fil-Partijiet II, IV u V ta' dan it-Trattat jistgħu jiġu invokati fir-rigward tal-miżuri li jeffettwaw l-osservanza tat-Trattat minn Parti Kontraenti li ttiehdu mill-gvernijiet reġjonali jew lokali jew minn awtoritajiet fiż-żona tal-Parti Kontraenti.

Artikolu 24

Eċċezzjonijiet

1. Dan l-Artikolu m'għandux jgħodd għall-Artikoli 12, 13 u 29.

2. Id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat minbarra:

(a) dawk imsemmija fil-paragrafu 1; u

(b) fir-rigward tas-sub-paragrafu (i), il-Parti III tat-Trattat;

m'għandhomx iżommu kwalunkwe Parti Kontraenti milli tadotta jew tinforza xi miżura:

(i) neċessarja biex tipproteġi l-hajja jew is-saħħa tal-bniedem, ta' l-animal jew tal-pjanti;

(ii) essenzjali għall-akkwist jew id-distribuzzjoni ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija f'kondizzjonijiet ta' nuqqas fil-provvista li jinqala' minhabba kawzi barra l-kontroll ta' dik il-Parti Kontraenti, basta li kull miżura bħal din tkun konsistenti mal-prinċipji li;

(A) il-Partijiet Kontraenti l-oħra kollha jkunu intitolati għal sehem ġust tal-provvista internazzjonali ta' dawn il-materjali u prodotti ta' l-enerġija; u

(B) kwalunkwe miżura bħal din li tkun inkonsistenti mat-Trattat għandha titwaqqaf malli l-kondizzjonijiet li kawżawha ma jkunux baqghu jeżistu; jew

(iii) iddisinjati biex jibbenefikaw investituri li jkunu nies aborigini jew individwi jew gruppi soċjalment jew ekonomikament

żvantaġġati jew l-investimenti tagħhom u li jiġu notifikati bħala tali lis-Segretarjat, basta li din il-miżura:

(A) ma jkollhiex impatt sinifikanti fuq l-ekonomija ta' dik il-Parti Kontraenti; u

(B) ma tiddiskriminax bejn investituri ta' xi Parti Kontraenti oħra u investituri ta' dik il-Parti Kontraenti mhux inklużi fost dawk li għalihom il-miżura tkun intiza;

basta li ebda miżura bħal din ma għandha tikkositwixxi restrizzjoni moħbija fuq attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija, jew diskriminazzjoni arbitrarja mhix ġustifikabbli bejn il-Partijiet Kontraenti inkella bejn investituri jew persuni interessati oħra ta' Partijiet Kontraenti. Dawn il-miżuri għandhom ikunu motivati kif suppost u m'għandhomx ixejnu jew ixellfu xi benefiċċju li Parti Kontraenti wahda jew aktar jistgħu raġonevolment jistennew skond dan it-Trattat sa massimu aktar milli strettament meħtieġ u għall-iskop iddikjarat.

3. Id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat minbarra minn dawk imsemmija fil-paragrafu 1 m'għandhomx jitqiesu bħala li jipprevenu kwalunkwe Parti Kontraenti milli tiegħu xi miżura li hija tqis neċessarja:

(a) għall-protezzjoni ta' l-interessi tas-sigurtà essenzjali tagħha inklużi dawk:

(i) relatati mal-provvista ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija għal stabbiliment militari; jew

(ii) meħuda fi żmien ta' gwerra, konflitt armat jew emerġenza oħra fir-relazzjonijiet internazzjonali;

(b) relatati ma' l-implimentazzjoni tal-linji politiċi nazzjonali li jirrispettaw in-non-poliferazzjoni ta' armi nukleari jew ta' mezzi nukleari espulsi oħrajn inkella li huma b'żonjużi biex iwettqu l-obbligazzjonijiet tagħha skond it-Trattat tan-Non-Poliferazzjoni ta' Armi Nukleari, l-Linji Gwida tal-Provedituri Nukleari, u l-obbligazzjonijiet u l-pattijiet nukleari l-oħra tan-non-poliferazzjoni internazzjonali; jew

(c) għall-manutenzjoni ta' l-ordni pubblika.

Din il-miżura m'għandhiex tikkositwixxi restrizzjoni moħbija fuq it-tranżitu.

4. Id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat li jagħtu trattament tan-nazzjon l-aktar favorit m'għandhomx jobbligaw kwalunkwe Parti

Kontraenti oħra li ttawwal xi trattament preferenzjali għall-investituri ta' kwalunkwe Parti Kontraenti oħra:

- (a) li jirriżulta mis-shubija tagħha f'żona ta' kummerċ hieles jew unjoni doganali; jew
- (b) li jingħata permezz ta' ftehim bilaterali jew multilaterali rigward kooperazzjoni ekonomika bejn Stati li kienu partijiet kostitwenti f'dik li kienet qabel l-Unjoni tar-Repubbliki Sovjetiċi Soċjalisti sakemm jitwaqqfu r-relazzjonijiet ekonomiċi reċiproki ta' bejniethom fuq bażi definittiva.

Artikolu 25

Ftehim għall-Integrazzjoni Ekonomika

1. Id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat m'għandhomx jitqiesu li jobbligaw Parti Kontraenti li tkun parti għal Ftehim għall- Inte-

grazzjoni Ekonomika (minn issa 'l quddiem "EIA") biex jestendu, permezz tat-trattament l-aktar favorevoli, lil Parti Kontraenti oħra li ma tkunx parti għal dik l-EIA, kwalunkwe trattament preferenzjali applikabbli bejn il-partijiet għal dik l-EIA bħala riżultat tal-fatt li huma jkunu partijiet għalih.

2. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, "EIA" tfisser ftehim li jilliberalizza sostanzjalment, *inter alia*, il-kummerċ u l-investment, billi jipprovdi għall-assenza jew l-eliminazzjoni ta', sostanzjalment, id-diskriminazzjoni kollha bejn u fost il-partijiet għaliha permezz ta' l-eliminazzjoni tal-miżuri diskriminatorji eżistenti u/jew il-projbizzjoni ta' aktar miżuri diskriminatorji u miżuri diskriminatorji godda, jew waqt id-dhul fis-seħh ta' dak il-ftehim jew fuq il-bażi ta' qafas ta' żmien ragonevoli.

3. Dan l-Artikolu m'għandux jeffettwa l-applikazzjoni tal-GATT u l-Istrumenti Relatati b'konformità ma' l-Artikolu 29.

PARTI V

IS-SOLUZZJONI TAT-TILWIM

Artikolu 26

Is-soluzzjoni tat-tilwim bejn investitur u Parti Kontraenti

1. Tilwim bejn Parti Kontraenti u investitur ta' Parti Kontraenti oħra relatat ma' l-investment ta' dawn ta' l-aħhar fiż-żona ta' dak ta' l-ewwel u li jikkonċerna ksur allegat ta' l-obbligazzjoni ta' dak ta' l-ewwel taht il-Parti III għandu, jekk ikun possibbli, jiġi solvut amikevolment .

2. Jekk dan it-tilwim ma jkunx jista' jiġi solvut skond id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 f'perjodu ta' tliet xhur mid-data li fiha xi wiehed mill-partijiet f'tilwima jkun talab soluzzjoni amikevoli, l-parti f'tilwima li tkun tinvesti tista' tagħżel li tressaqha għal soluzzjoni:

- (a) quddiem il-qorti jew it-tribunali amministrattivi tal-Parti Kontraenti involuta fit-tilwima;
- (b) skond kull proċedura ta' soluzzjoni għal tilwim, li tkun applikabbli u li dwarha jkun sar qbil minn qabel; jew
- (c) skond il-paragrafi li ġejjin ta' dan l-Artikolu.
- 3. (a) Bla ħsara biss għas-sub-paragrafi (b) u (c), kull Parti Kontraenti b'daqshekk qed tagħti l-kunsens mhux kondizzjonat tagħha biex it-tilwima titressaq quddiem l-arbitraġġ jew il-konċiljazzjoni internazzjonali skond id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

(b) (i) Il-Partijiet Kontraenti elenkati fl-Anness ID ma jagħtux dan il-kunsens mingħajr kondizzjonijiet meta qabel l-investitur ikun diġa rressaq it-tilwima taht is-sub-paragrafu (2) (a) jew (b).

(ii) Fl-interess tat-trasparenza, kull Parti Kontraenti li tkun elenkata fl-Anness ID għandha tipprovdi dikjarazzjoni bil-miktub dwar il-linji politiċi, l-prattiċi u l-kondizzjonijiet tagħha f'dan ir-rigward lis-Segretarjat mhux aktar tard mid-data tad-depożitu ta' l-isturment tar-ratiffika, l-aċċettazzjoni jew l-approvazzjoni tagħha b'konformità ma' l-Artikolu 39 jew id-depożitu ta' l-isturment ta' l-aċċettazzjoni tagħha b'konformità ma' l-Artikolu 41.

(c) Parti Kontraenti elenkata fl-Anness IA ma tagħtix dan il-kunsens bla kondizzjonijiet fir-rigward ta' tilwima li tinqala' taht l-aħhar sentenza ta' l-Artikolu 10(1).

4. Fil-każ li investitur jagħżel li jressaq it-tilwima għas-soluzzjoni taht is-sub-paragrafu (2) (c), l-investitur għandu barra minn hekk jipprovdi l-kunsens tiegħu bil-miktub biex it-tilwima titressaq quddiem:

- (a) (i) iċ-Ċentru Internazzjonali għas-Soluzzjoni ta' Tilwim dwar Investimenti, stabbilit skond il-Konvenzjoni dwar is-Soluzzjoni ta Tilwim dwar Investimenti bejn Stati u s-Sudditi ta' Stati oħra miftuħa għall-firma f'Washington,

fit-18 ta' Marzu 1965 (minn issa 'l quddiem imsejha l-Konvenzjoni Icsid) jekk il-Parti Kontraenti ta' investitur u l-Parti Kontraenti li tkun parti f'tilwima jkunu t-tnejn partijiet għall-Konvenzjoni Icsid; jew

- (ii) iċ-Ċentru Internazzjonali għas-Soluzzjoni ta' Tilwim dwar Investimenti, stabbilit Skond il-Konvenzjoni msemmija fis-sub-paragrafu (a) (i), taht ir-regoli li jiggwidaw il-Faċilità Addizzjonali għall-Amministrazzjoni tal-Proċeduri mis-Segretarjat taċ-Ċentru (minn issa 'l quddiem imsejha' r-Regoli Addizzjonali tal-Faċilità), jekk il-Parti Kontraenti ta' l-investitur jew il-Parti Kontraenti involuta fit-tilwima, iżda mhux it-tnejn, ikunu parti mill-Konvenzjoni Icsid;
 - (b) arbitratu waħdieni jew tribunal ta' arbitraġġ *ad hoc* stabbilit taht ir-Regoli ta' l-Arbitraġġ tal-Kummissjoni tal-Nazzjonijiet Uniti fuq il-Liġi Internazzjonali tal-Kummerċ (minn issa 'l quddiem imsejha "l-Uncitral"); jew
 - (ċ) proċedura arbitrali taht l-Istitut ta' l-Arbitraġġ tal-Kamra tal-Kummerċ ta' Stokkolma.
5. (a) Il-permess mogħti fil-paragrafu 3 flimkien mal-permess bil-miktub ta' l-investitur mogħti skond il-paragrafu 4 għandu jitqies li jissodisfa t-talba għal:
- (i) permess bil-miktub tal-partijiet f'tilwima għall-finijiet tal-Kapitolu II tal-Konvenzjoni Icsid u għall-finijiet tar-Regoli tal-Faċilità Addizzjonali;
 - (ii) "ftehim bil-miktub" għall-finijiet ta' l-Artikolu II tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti fuq ir-Rikonossiment u l-Infurzar tas-Sentenzi Arbitrali Barranin, li jkunu saru fi New York, fl-10 ta' Ġunju 1958 (minn issa 'l quddiem imsejha l-Konvenzjoni ta' New York); u
 - (iii) "il-partijiet f'kuntratt li (jkunu) ftiehem bil-miktub" għall-finijiet ta' l-Artikolu 1 tar-Regoli Uncitral ta' l-Arbitraġġ.
- (b) Kwalunkwe arbitraġġ skond dan l-Artikolu għandu fuq it-talba ta' kull parti f'tilwima jsir fi Stat li jkun parti mill-Konvenzjoni ta' New York. Talbiet imressqa għall-arbitraġġ hawn taht għandhom jiġu kunsidrati li jinqalghu minn relazzjoni jew minn transazzjoni kummerċjali għall-finijiet ta' l-Artikolu I ta' dik il-Konvenzjoni.

6. Tribunal stabbilit skond il-paragrafu 4 għandu jiddeċiedi l-kwistjonijiet f'tilwima skond dan it-Trattat u r-regoli u l-prinċipji tal-liġi internazzjonali applikabbli.

7. Investitur minbarra persuna naturali li jkollha n-nazzjonalità ta' Parti Kontraenti li tkun parti f'tilwima fid-data tal-kunsens bil-miktub imsemmi fil-paragrafu 4 u li, qabel tinqala' t-tilwima bejnha u dik il-Parti Kontraenti, ikun ikkontrollat minn investitur ta' Parti Kontraenti oħra, għandu għall-iskop ta' l-Artikolu 25(2)(b) tal-Konvenzjoni Icsid jiġi trattat bħala "sudditu ta' Stat Kontraenti iehor" u għandu għall-iskop ta' l-Artikolu 1(6) tar-Regoli tal-Faċilità Addizzjonali jiġi trattat bħala "sudditu ta' Stat iehor".

8. Is-sentenzi ta' l-arbitraġġ, li jistgħu jinkludu sentenza ta' l-interessi, għandhom ikunu finali u jorbtu lill-partijiet f'tilwima. Sentenza ta' arbitraġġ rigward miżura ta' gvern jew awtorità sub-nazzjonali tal-Parti Kontraenti li qed titlewwem għandha tip-provdi li l-Parti Kontraenti tista' thallas danni monetarji minflok kwalunkwe rimedju iehor konċess. Kull Parti Kontraenti għandha twettaq mingħajr dewmien kull sentenza bħal din u għandha tagħmel dispożizzjoni għall-infurzar effettiv fiż-żona tagħha ta'dawn is-sentenzi.

Artikolu 27

Is-soluzzjoni fit-tilwim bejn Partijiet Kontraenti

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom iwiegħdu li jsolvu tilwim rigward l-applikazzjoni jew l-interpretazzjoni ta' dan it-Trattat permezz ta' mezzi diplomatiċi.

2. Jekk tilwima ma tkunx giet solvuta skond il-paragrafu 1 f'perjodu raġonevoli ta' żmien, kull parti għaliha tista', minbarra jekk ikun mod iehor previst f'dan it-Trattat jew miftiehem bil-miktub bejn il-Partijiet Kontraenti, u minbarra dak li jikkonċerna l-applikazzjoni jew l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 6 jew l-Artikolu 19 jew, għal Partijiet Kontraenti elenkati fl-Anness IA, l-aħħar sentenza ta' l-Artikolu 10(1), wara notifika bil-miktub lill-parti l-oħra f'tilwima, tressaq il-kwistjoni quddiem tribunal *ad hoc* skond dan l-Artikolu.

3. Dan it-tribunal arbitrali *ad hoc* għandu jiġi kostitwit kif ġej:

(a) Il-Parti Kontraenti li qed tistitwixxi l-proċeduri għandha tinnomina membru wiehed tat-tribunal u tgharraf lill-Parti Kontraenti l-oħra f'tilwima dwar in-nomina tagħha fi żmien 30 jum mir-riċevuta tan-notifika msemmija fil-paragrafu 2 mill-Parti Kontraenti l-oħra.

(b) Fi żmien 60 jum mill-iriċevuta tan-notifika bil-miktub imsemmija fil-paragrafu 2, il-Parti Kontraenti l-oħra li hi parti f'tilwima għandha tinnomina membru wiehed.

- Jekk in-nomina ma ssirx fiż-żmien preskritt, il-Parti Kontraenti li tkun istitwiet il-proċeduri tista', fi' żmien 90 jum mill-irċevuta tan-notifika bil-miktub imsemmija fil-paragrafu 2, titlob li n-nomina ssir b'konformità ma' sub-paragrafu (d).
- (c) Membru terz, li jista' ma jkunx sudditu jew ċittadin ta' Parti Kontraenti li hi parti f'tilwima, għandu jiġi nominat mill-Partijiet Kontraenti li jkunu parti f'tilwima. Dak il-membru għandu jkun il-President tat-tribunal. Jekk, fi żmien 150 jum mill-irċevuta tan-notifika msemmija fil-paragrafu 2, il-Partijiet Kontraenti ma jkunux jistgħu jaqblu fuq in-nomina ta' membru terz, dik in-nomina għandha ssir, skond is-sub-paragrafu (d), fuq it-talba ta' kull Parti Kontraenti mressqa fi żmien 180 jum mill-irċevuta tan-notifika.
- (d) Il-hatriet mitluba li jsiru skond dan il-paragrafu għandhom isiru mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' l-Arbitraġġ Internazzjonali fi żmien 30 jum mill-irċevuta tat-talba biex dan isir. Jekk is-Segretarju Ġenerali jinżamm milli jaqdi dan id-dmir, il-hatriet għandhom isiru mis-Segretarju Ewlieni tal-Bureau. Jekk dan ta' l-aħhar ukoll jinżamm milli jaqdi dan id-dmir, il-hatriet għandhom isiru mid-deputat l-aktar anzjan.
- (e) Il-hatriet li jkunu saru skond is-sub-paragrafi minn (a) sa (d) għandhom isiru billi jitqiesu l-kwalifiki u l-esperjenza, partikolarment fi kwistjonijiet koperti minn dan it-Trattat, tal-membri li għandhom jinhatru.
- (f) Fin-nuqqas ta' ftehim għall-kuntrarju bejn il-Partijiet Kontraenti, r-Regoli ta' l-Arbitraġġ ta' l-Uncitral għandhom jiggwidaw, minbarra safejn modifikat mill-Partijiet Kontraenti li jkunu partijiet f'tilwima jew "mill-arbitranti". It-tribunal għandu jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu b'vot ta' magġoranza tal-membri tiegħu.
- (g) It-tribunal għandu jiddeċiedi t-tilwima skond dan it-Trattat u r-regoli u l-prinċipji applikabbli tal-liġi internazzjonali.
- (h) Is-sentenza arbitrali għandha tkun finali u torbot fuq il-Partijiet Kontraenti li jkunu partijiet f'tilwima.
- (i) Meta, waqt li tkun qed tingħata sentenza, tribunal isib li miżura ta' gvern reġjonali jew lokali jew awtorità fiż-zona ta' Parti Kontraenti elenkata fil-parti 1 ta' l-Anness P ma tkunx konformi ma' dan it-Trattat, kull parti f'tilwima tista' tinwoka d-dispożizzjonijiet tal-Parti II ta' l-Anness P.
- (j) L-ispejjeż tat-tribunal, inkluża r-remunerazzjoni tal-membri tiegħu, għandhom jithallsu fi kwoti ndaqs mill-Partijiet Kontraenti li jkunu partijiet f'tilwima. It-tribunal jista', madankollu, fid-diskrezzjoni tiegħu jordna li proporzjon akbar ta' l-ispejjeż jithallsu minn wahda mill-Partijiet Kontraenti li jkunu parti f'tilwima.
- (k) Sakemm il-Partijiet Kontraenti li huma involuti f'tilwima ma jiftiehmux mod iehor, it-tribunal għandu jiltaqa' f'The Hague, u juża l-fond u l-facilitajiet tal-Qorti Parlamentari ta' l-Arbitraġġ.
- (l) Kopja tas-sentenza għandha tiġi depożitata għand is-Segretarjat li għandu jagħmilha disponibbli għal kulhadd.

Artikolu 28

Nuqqas ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 27 għal ċertu tilwim

Tilwima bejn Partijiet Kontraenti fir-rigward ta' l-applikazzjoni jew l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 5 jew 29 m'għandhiex tiġi solvuta b'konformità ma' l-Artikolu 27 sakemm il-Partijiet Kontraenti li jkunu partijiet f'tilwima jiftiehmux hekk .

PARTI VI

DISPOSIZZJONIJET TRANŻIZZJONALI

Artikolu 29

Dispożizzjonijiet interim fuq materji dwar il-kummerċ

1. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu għandhom jghoddu għall-kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija filwaqt li xi Parti Kontraenti ma tkunx parti fil-GATT u l-Istrumenti Relatati.

2. (a) Kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija bejn il-Partijiet Kontraenti li ta' lanqas wahda minnhom ma tkunx parti fil-GATT jew l-Istrumenti Relatati rilevanti għandu jiġi gwidad, bla ħsara għas-sub-paragrafu (b) u (c) u għall-eċċezzjonijiet u r-regoli previsti fl-Anness G, mid-dispożizzjonijiet tal-GATT u l-Istrumenti Relatati, kif applikati fl-1 ta' Marzu 1994 u prattikati fir-rigward ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija minn partijiet fil-GATT 1947 fosthom, bħallikieku l-Partijiet Kontraenti kollha kienu partijiet fil-GATT u l-Istrumenti Relatati.

(b) Dan il-kummerċ ta' Parti Kontraenti li tkun Stat li kienet parti konsistenti ta'dik li qabel kienet l-Unjoni tar-Repubbliki Sovjetici Soċjalisti tista' minflok tiġi gwidata, bla hsara għad-dispożizzjonijiet fl-Anness Tfu, minn ftehim bejn żewġ Stati jew aktar minn dawn, sal-1 ta' Diċembru 1999 jew mid-dhul ta' dik il-Parti Kontraenti fil-GATT, liema minnhom tiġi l-ewwel;

(c) Fir-rigward tal-kummerċ bejn xi żewġ partijiet fil-GATT, is-sub-paragrafu (a) m'għandux jgħodd jekk xi wiehed minn dawk il-partijiet ma jkunx parti fil-GATT 1947.

3. Kull firmatarju ta' dan it-Trattat, u kull Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li jingħaqdu f'dan it-Trattat, għandhom fid-data ta' meta jiffirmaw jew meta jiddepożitaw l-istrument ta' l-adeżjoni, jipprovdu lis-Segretarjat lista tar-rati kollha tat-tariffa u ta' taxxi oħra imposti fuq materjali u prodotti ta' l-enerġija waqt l-importazzjoni jew l-esportazzjoni, filwaqt li jadvaw dwar il-livell ta' dawn ir-rati u t-taxxi applikati fid-data ta'din il-firma jew id-depożitu. Kwalunkwe tibdil għal dawn ir-rati jew it-taxxi għandu jiġi avżat lis-Segretarjat, li għandu jgħarraf lill-Partijiet Kontraenti b'dan it-tibdil.

4. Kull Parti Kontraenti għandha tfittex li ma żzidx xi rata tat-tariffa jew taxxa oħra imposta waqt l-importazzjoni jew l-esportazzjoni:

(a) fil-każ ta' l-importazzjoni ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija deskritti fil-Parti 1 ta' l-iskeda relatata mal-Parti Kontraenti msemmija fl-Artikolu II tal-GATT, 'il fuq mil-livell stabbilit f'dik l-iskeda, jekk il-Parti Kontraenti tkun parti fil-GATT;

(b) fil-każ ta' l-esportazzjoni ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija, u li dak ta' l-importazzjoni tagħhom jekk il-Parti Kontraenti ma tkunx parti fil-GATT, 'il fuq mil-livelli l-aktar reċenti avżati lis-Segretarjat, minbarra kif permess mid-dispożizzjonijiet li jkun saru applikabbli mis-sub-paragrafu 2 (a).

5. Parti Kontraenti tista' żzid din ir-rata tat-tariffa jew taxxa oħra 'l fuq mil-livell imsemmi fil-paragrafu 4 biss jekk:

(a) fil-każ ta' rata jew imposta oħra waqt l-importazzjoni, dik l-azzjoni ma tkunx inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet

applikabbli tal-GATT barra minn dawk id-dispożizzjonijiet tal-GATT 1947 u l-Istrumenti Relatati elenkati fl-Anness G u d-dispożizzjonijiet korrispondenti tal-GATT 1994 u l-Istrumenti Relatati; jew

(b) hi tkun, kemm jista' jkun possibbli taħt il-proċeduri legiſlativi tagħha, avżat lis-Segretarjat bil-proposta tagħha għal din iż-żjieda, tat lill-Partijiet Kontraenti interessati oħra opportunità raġonevoli għal konsultazzjoni fir-rigward tal-proposta tagħha, u tat konsiderazzjoni lil xi rappreżentazzjonijiet minn dawn il-Partijiet Kontraenti.

6. Il-firmatarji jwieghdu li jibdwu negozjati mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 1995 bil-għan li jikkonkludu sal-1 ta' Jannar 1998, kif xieraq fid-dawl ta' xi żviluppi fis-sistema tal-kummerċ dinji, test ta' emenda għal dan it-Trattat li għandu, bla hsara għall-kondizzjonijiet li għandhom jiġu stabbiliti fih, jikkommetti kull Parti Kontraenti biex ma żzidx dawn it-tariffi jew it-taxxi mil-livell preskritt taħt dik l-emenda.

7. L-Anness D għandu jgħodd għal tilwim riġward konformità mad-dispożizzjonijiet applikabbli għall-kummerċ skond dan l-Artikolu u, sakemm iż-żewġ Partijiet Kontraenti ma jiftiehmux mod ieħor, għal tilwim riġward konformità ma' l-Artikolu 5 bejn Partijiet Kontraenti li talanqas waħda minnhom ma tkunx parti fil-GATT, minbarra li l-Anness D m'għandux jgħodd għal kwalunkwe tilwima bejn il-Partijiet Kontraenti, li s-sostanza tagħha tinqala' minn ftehim li:

(a) ikun ġie notifikat b'konformità u konkordanza mal-htigiet l-oħra tas-sub-paragrafu 2 (b) u l-Anness Tfu; jew

(b) jistabbilixxi zona ta' kummerċ hieles jew ta' unjoni doganali kif deskritta fl-Artikolu XXIV tal-GATT.

Artikolu 30

Żviluppi fl-arrangamenti tal-kummerċ internazzjonali.

Il-Partijiet Kontraenti jwieghdu li fid-dawl tar-riżultati tas-Sensiela ta' Negozjati Kummerċjali Multilaterali ta' l-Urugway inkorporati prinċipalment fl-Att Finali tagħhom magħmul f'Marakexx, fil-15 ta' April 1994, huma se jibdwu konsiderazzjoni mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 1995 jew mid-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat, liema minnhom tiġi l-aħhar, ta' emendi xierqa għal dan it-Trattat bil-għan li jiġu adottati dawk l-emendi kollha mill-Konferenza tal-Karta.

Artikolu 31

Tagħmir relatat ma' l-enerġija

Il-Konferenza tal-Karta proviżorja għandha fl-ewwel laqgħa tagħha tibda teżamina l-inkluzjoni ta' tagħmir relatat ma' l-enerġija fid-dispożizzjonijiet tal-kummerċ ta' dan it-Trattat.

Artikolu 32

Arranġamenti transizzjonali

1. Billi huwa magħruf li jehtieg iż-żmien biex jindraw il-htigiet ta' ekonomija tas-suq, Parti Kontraenti elenkata fl-Anness T tista' tis-suspendi temporanjament il-konformità shiha ma' l-obbligazzjonijiet tagħha taht wahda jew aktar mid-dispożizzjonijiet li ġejjin ta' dan it-Trattat, bla hsara għall-kondizzjonijiet fil-paragrafi minn 3 sa 6:

L-Artikolu 6(2) u (5)

L-Artikolu 7(4)

L-Artikolu 9(1)

L-Artikolu 10(7) - miżuri speċifiċi

L-Artikolu 14(1)(d) - relatat biss mat-trasferiment ta' qligħ mhux minfuq

L-Artikolu 20(3)

L-Artikolu 22(1) u (3)

2. Partijiet Kontraenti ohra għandhom jgħinu lil kull Parti Kontraenti li tkun issospendiet il-konformità shiha skond il-paragrafu 1 biex tilhaq il-kondizzjonijiet li tahtom din is-sospensjoni tista' tiġi terminata. Din l-għajnuna tista' tingħata taht kwalunkwe forma li l-Partijiet Kontraenti l-ohra jqisu l-aktar effettiva biex jirrispondu għall-bżonnijiet notifikati skond is-sub-paragrafu 4 (ċ) inkluż fejn xieraq, permezz ta' ftehim bilaterali jew multilaterali.

3. Id-dispożizzjonijiet applikabbli, l-istadji lejn l-implimentazzjoni shiha ta' kull wahda, il-miżuri li għandhom jittiehdu u d-data jew, eċċezzjonalment, il-każ kontingenti, li permezz tiegħu kull stadju għandu jitlesta u l-miżura li għandha tittiehed huma elenkati fl-Anness T għal kull Parti Kontraenti li tkun qed tippretendi arranġamenti transizzjonali. Kull Parti Kontraenti bħal din għandha tiegħu l-miżura elenkata sad-data indikata għad-dispożizzjoni rilevanti u l-istadju stabbilit fl-Anness T. Partijiet Kontraenti li jkunu sspendew temporanjament il-konformità shiha skond il-paragrafu 1 iwiegħdu li jikkonformaw għal kollox ma' l-obbligazzjonijiet rilevanti sal-1 ta'

Lulju 2001. Jekk Parti Kontraenti thoss il-bżonn, minhabba ċirkostanzi eċċezzjonali, li titlob li l-perjodu ta' din is-sospensjoni temporanja għandu jiġi mtawwal jew li xi sospensjoni temporanja ulterjuri li qabel ma kinitx elenkata fl-Anness T għandha tiġi introdotta, id-deċizzjoni meta ssir talba biex l-Anness T jiġi emendat għandha ssir mill-Konferenza tal-Karta.

4. Parti Kontraenti li tkun invokat arranġamenti transizzjonali għandha tgħarraf lis-Segretarjat mhux anqas ta' spiss minn darba f'kull 12-il xahar:

(a) dwar l-implimentazzjoni tal-miżuri kollha elenkati fl-Anness T tagħha u dwar il-progress generali lejn konformità shiha;

(b) dwar il-progress li hi tistenna li tagħmel matul it-12 il-xahar li jmiss lejn konformità shiha ma' l-obbligazzjonijiet tagħha, dwar kull problema li hi tipprevedi u dwar il-proposti tagħha ta' kif hi għandha tittratta dik il-problema;

(ċ) dwar il-bżonn għall-għajnuna teknika biex tiffacilita t-tkomplija ta' l-istadji stabbiliti fl-Anness T kif mehtieg għal implimentazzjoni shiha ta' dan it-Trattat, jew biex titratta kull problema skond is-sub-paragrafu (b) kif ukoll biex tippromwovi riformi ohra orjentati għas-suq u modernizzazzjoni fis-settur ta' l-enerġija;

(d) dwar kull bżonn possibbli biex tagħmel talba tat-tip imsemmi fil-paragrafu 3.

5. Is-Segretarjat għandu:

(a) jiċċirkola lill-Partijiet Kontraenti kollha n-notifiki msemmija fil-paragrafu 4;

(b) jiċċirkola u jippromwovi attivament, waqt li jiddependi, fejn ikun xieraq, fuq arranġamenti eżistenti f'organizzazzjonijiet internazzjonali ohra u fuq il-korrispondenza tal-bżonnijiet ma' l-offerti ta' għajnuna teknika msemmija fil-paragrafu 2 u sub-paragrafu 4 (ċ);

(ċ) jiċċirkola lill-Partijiet Kontraenti kollha fit-tmiem ta' kull perjodu ta' sitt xhur sommarju ta' kull notifika li tkun saret skond is-sub-paragrafu 4 (a) jew (d).

6. Il-Konferenza tal-Karta għandha ta' kull sena tirrevedi l-progress mill-Partijiet Kontraenti lejn l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu u l-korrispondenza tal-bżonnijiet ma' l-offerti ta' l-għajnuna teknika msemmija fil-paragrafu 2 u sub-paragrafu 4 (ċ). Matul dik ir-reviżjoni hi tista' tiddeċiedi li tiegħu azzjoni xierqa.

PARTI VII

STRUTTURA U ISTITUZZJONIJET

Artikolu 33

Protokoll tal-Karta ta' l-Energija u Dikjarazzjonijiet

1. Il-Konferenza tal-Karta tista' tawtorizza n-negozjar ta' numru ta' Protokoll tal-Karta ta' l-Energija jew Dikjarazzjonijiet bl-iskop li tfittex l-ghanijiet u l-prinċipji tal-Karta.

2. Kull firmatarju għall-Karta jista' jipparteċipa f'dawn in-negozjati.

3. Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali m'għandhomx isiru parti għall-Protokoll jew id-Dikjarazzjoni sakemm ikunu, jew isiru fl-istess żmien, firmatarji għall-Karta u Parti Kontraenti għal dan it-Trattat.

4. Bla ħsara għall-paragrafu 3 u s-sub-paragrafu 6 (a), id-dispożizzjonijiet finali li jghoddu għall-Protokoll għandhom jigu stabbiliti f'dak il-Protokoll.

5. Protokoll għandu jghodd biss għall-Partijiet Kontraenti li jip-permettu li jintrabtu bih, u m'għandux jidderoga mid-drittijiet u l-obbligazzjonijiet ta' dawk il-Partijiet Kontraenti li m'humiex parti għall-Protokoll.

6. (a) Protokoll jista' jqassam dmirijiet lill-Konferenza tal-Karta u funzjonijiet lis-Segretarjat, basta li ebda dmir bhal dan ma jista' jsir minn emenda għall-Protokoll sakemm dak l-emenda ma tigix approvata mill-Konferenza tal-Karta, li l-approvazzjoni tagħha m'għandhiex tkun soġġetta għal xi dispożizzjonijiet tal-Protokoll li huma awtorizzati mis-sub-paragrafu (b).

(b) Protokoll li jipprovdi biex tahtu jittiehdu deċiżjonijiet mill-Konferenza tal-Karta jista', bla ħsara għas-sub-paragrafu (a), jipprovdi fir-rigward ta' dawn id-deċiżjonijiet:

(i) għal regoli tal-votazzjoni minnbarra dawk li hemm fl-Artikolu 36;

(ii) li partijiet għall-Protokoll biss għandhom jitqiesu li jkunu Partijiet Kontraenti għall-finijiet ta' l-Artikolu 36 jew eliġibbli biex jivvotaw taht ir-regoli previsti fil-Protokoll.

Artikolu 34

Konferenza tal-Karta ta' l-Energija

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jiltaqqu kull tant żmien fil-Konferenza tal-Karta ta' l-Energija (hawnhekk imsejha

"l-Konferenza tal-Karta") li fiha kull Parti Kontraenti għandha tkun intitolata li jkollha rappreżentant. Laqgħat ordinarji għandhom isiru f'intervalli stabbiliti mill-Konferenza tal-Karta.

2. Laqgħat straordinarji tal-Konferenza tal-Karta jistgħu jsiru f'dawk id-drabi li jistgħu jigu stabbiliti mill-Konferenza tal-Karta, jew wara talba bil-miktub minn kull Parti Kontraenti, basta, fi żmien sitt xhur minn meta t-talba tigi komunikata lill-Partijiet Kontraenti mis-Segretarjat, din tkun appoġġata minn ta' lanqas terz tal-Partijiet Kontraenti.

3. Il-funzjonijiet tal-Konferenza tal-Karta għandhom ikunu biex:

(a) jitwettqu d-dmirijiet assenjati lilha minn dan it-Trattat u l-Protokoll kollha;

(b) tigi riveduta u facilitata l-implimentazzjoni tal-prinċipji tal-Karta u tad-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat u l-Protokoll;

(c) tigi facilitata, skond dan it-Trattat u l-Protokoll, l-koordinazzjoni tal-miżuri ġenerali xierqa biex jitwettqu l-prinċipji tal-Karta;

(d) jigu kunsidrati u adottati programmi ta' xogħol li għandhom jitwettqu mis-Segretarjat;

(e) jigu kunsidrati u approvati l-kontijiet annwali u l-budget tas-Segretarjat;

(f) jigu kunsidrati u approvati, inkella adottati, t-termini ta' kwalunkwe kwartieri ġenerali jew ftehim iehor, inklużi privileġġi u l-immunitajiet meqjusa neċessarji għall-Konferenza tal-Karta u għas-Segretarjat;

(g) jithajru sforzi kooperattivi immirati biex jiffacilitaw u jip-promwovu riformi orjentati għas-suq u l-modernizzazzjoni tas-setturi ta' l-enerġija f'dawk il-pajjiżi ta' l-Ewropa ċentrali u tal-lvant u ta' dik li kienet qabel l-Unjoni tar-Repubbliki Soċjalisti Sovjetiċi li għaddejjin minn transizzjoni ekonomika;

(h) li jkunu awtorizzati u approvati t-termini ta' referenza għan-negozjati tal-Protokoll, u li jigu kunsidrati u adottati t-testi tagħhom u ta' l-emendi għalihom;

(i) li jigu awtorizzati n-negozjati tad-dikjarazzjonijiet, bil-ħruġ tagħhom jigi approvat;

(j) li jkun decizi adeżjonijiet għal dan it-Trattat;

- (k) li jigu awtorizzati negozjar ta', flimkien ma kunsiderazzjoni, approvazzjoni inkella adozzjoni ta' ftehim ta' assoċjazzjoni;
- (l) li jigu kunsidrati u adottati testi ta'emendi ghal dan it-Trattat;
- (m) li jigu kunsidrati u approvati modifiki u tibdil tekniku għall-Annessi għal dan it-Trattat;
- (n) li jinhatar is-Segretarju Ġenerali u li jittiehu d-deċiżjonijiet kollha neċessarji għat-twaqqif u l-operat tas-Segretarjat inklużi rigward l-istruttura, l-livelli ta' l-i *staff* u t-termini *standard* għall-impjeg ta' l-uffiċjali u l-impjegati.

4. Fil-qadi ta' dmirijietha, l-Konferenza tal-Karta, permezz tas-Segretarjat, għandha tikkooopera ma' u tagħmel użu mill-aktar possibbli, b'mod konsistenti ma' l-ekonomija u l-effiċjenza, mis-servizzi u l-programmi ta' istituzzjonijiet u organizzazzjonijiet ohra b'kompetenza stabbilita fil-kwistjonijiet relatati ma' l-għanijiet ta' dan it-Trattat.

5. Il-Konferenza tal-Karta tista' tistabbilixxi daww il-korpi sussidjarji li hi tikkunsidra xierqa għat-twettiq tad-dmirijiet tagħha.

6. Il-Konferenza tal-Karta għandha tikkunsidra u tadotta regoli ta' proċedura u regoli finanzjarji.

7. Fl-1999 u wara f'intervalli (ta' mhux aktar minn hames snin) li għandhom jiġu stabbiliti mill-Konferenza tal-Karta, l-Konferenza tal-Karta għandha tirrevedi b'mod shih il-funzjonijiet previsti f'dan it-Trattat fid-dawl ta' safejn id-dispożizzjonijiet tat-Trattat u l-Protokollu jkunu ġew implimentati. Fil-konkluzjoni ta' kull reviżjoni l-Konferenza tal-Karta tista' temenda jew tabolixxi l-funzjonijiet speċifikati fil-paragrafu 3 u tista' tneħhi s-Segretarjat.

Artikolu 35

Is-Segretarjat

1. Fil-qadi ta' dmirijietha, l-Konferenza tal-Karta għandha jkollha Segretarjat li għandu jkun kompost mis-Segretarju-Ġenerali u minn dak l-i *staff* minimu konsistenti ma' operat effiċjenti.

2. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jinhatar mill-Konferenza tal-Karta. L-ewwel hatra bħal din għandha tkun għal perjodu mas-simu ta' hames snin.

3. Fit-twettiq tad-dmirijietu s-Segretarjat għandu jkun responsabbli lejn il-Konferenza tal-Karta u jirrapporta lilha.

4. Is-Segretarjat għandu jipprovdi lill-Konferenza tal-Karta l-għajnuna neċessarja kollha għat-twettiq tad-dmirijiet tagħha u għandu jwettaq il-funzjonijiet assenjati lilu f'dan it-Trattat jew f'kull Protokoll u l-funzjonijiet l-ohra kollha assenjati lilu mill-Konferenza tal-Karta.

5. Is-Segretarjat jista' jidhol f'daww l-arrangamenti amministrattivi u kuntrattwali li jistgħu jkunu meħtieġa għall-qadi effettiv tal-funzjonijiet tiegħu.

Artikolu 36

Votazzjoni

1. Unanimità tal-Partijiet Kontraenti preżenti u li se jivvotaw fil-laqgħa tal-Konferenza tal-Karta fejn kwistjonijiet bħal dawn għandhom jiġu deċiżi għandhom ikunu meħtieġa għal deċiżjonijiet mill-Konferenza tal-Karta biex:

- (a) tadotta emendi għal dan it-Trattat barra minn emendi għall-Artikolu 34 u 25 u l-Anness T;
- (b) tapprova adeżjonijiet għal dan it-Trattat b'konformità ma' l-Artikolu 41 minn Stati jew Organizzazzjonijiet għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li ma kinux firmatarji għall-Karta tas-16 ta' Ġunju 1995;
- (c) tawtorizza n-negozjati u tapprova jew tadotta t-test tal-ftehim ta' l-assoċjazzjoni;
- (d) tapprova modifiki lill-Annessi EM, NI, G u B;
- (e) tapprova tibdil tekniku fl-Annessi għal dan it-Trattat; u
- (f) tapprova n-nominazzjonijiet tas-Segretarju Ġenerali ta' membri ta' *panel* skond l-Anness D, il-paragrafu 7.

Il-Partijiet Kontraenti għandhom jagħmlu l-almu tagħhom biex jilhqu ftehim permezz ta' konsensus fuq kull kwisjoni ohra li titlob id-deċiżjoni tagħhom skond dan it-Trattat. Jekk ma jkunx jista' jintlaħaq ftehim permezz ta' konsensus, il-paragrafi minn 2 sa 5 għandhom jgħoddu.

2. Deċiżjonijiet fuq kwistjonijiet tal-*budget* imsemmija fl-Artikolu 34(3)(e) għandhom jittiehdu minn maġġoranza kwalifikata ta' Partijiet Kontraenti li l-kontribuzzjonijiet stmati tagħhom kif speċifikat fl-Anness B jirrappreżentaw, kollha flimkien, ta' lanqas tliet kwarti tal-kontribuzzjonijiet totali stmati kif speċifikat fihom.

3. Deċiżjonijiet fuq kwistjonijiet imsemmija fl-Artikolu 34(7) għandhom jittiehdu minn maġġoranza ta' tliet-kwarti tal-Partijiet Kontraenti.

4. Minbarra fil-każi speċifikati fis-sub-paragrafi 1 (a) sa (f), il-paragrafi 2 u 3, u bla hsara għall-paragrafu 6, id-deċiżjonijiet previsti f'dan it-Trattat għandhom jittiehdu minn maġġoranza ta'

tliet-kwarti tal-Partijiet Kontraenti li jkunu preżenti u jivvotaw fil-laqqha tal-Konferenza tal-Karta li fiha kwistjonijiet bhal dawn għandhom jiġu deċiżi.

Artikolu 37

Prinċipji tal-finanzjament

5. Għall-finijiet ta'dan l-Artikolu, "Partijiet Kontraenti li jkunu preżenti u li se jivvotaw" ifisser Partijiet Kontraenti preżenti u li se jixhtu voti affermativi jew negattivi, basta l-Konferenza tal-Karta tista' tiddeċiedi fuq regoli ta' proċedura biex deċiżjonijiet bhal dawn ikunu jistgħu jittiehdu mill-Partijiet Kontraenti permezz tal-korrispondenza.

6. Minbarra kif previst fil-paragrafu 2, l-ebda deċiżjoni msemmija f'dan l-Artikolu m'għandha tkun valida sakemm ma jkollhiex l-appoġġ ta' maġġoranza sempliċi tal-Partijiet Kontraenti.

7. Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali għandha, meta' tkun qed tivvota, jkollha numru ta' voti ugwali għan-numru ta' l-Istati Membri tagħha li jkunu Partijiet Kontraenti għal dan it-Trattat, basta din l-Organizzazzjoni ma teżerċitax id-dritt tagħha li tivvota jekk l-Istati Membri tagħha jeżerċitaw tagħhom, u viċi versa.

8. Fil-każ ta' nuqqas persistenti fit-tweġiq ta' l-obbligazzjonijiet finanzjarji ta' Parti Kontraenti skond dan it-Trattat, il-Konferenza tal-Karta tista' tissospendi d-drittijiet tal-vot tal-Parti Kontraenti kollha kemm huma jew ta' parti minnhom.

1. Kull Parti Kontraenti għandha thallas l-ispejjeż tar-rappreżentazzjoni tagħha stess fil-laqqha tal-Konferenza tal-Karta u tal-korpi sussidjarji kollha.

2. L-ispiża tal-laqqha tal-Konferenza tal-Karta u tal-korpi sussidjarji kollha għandhom jitqiesu bħala spiża tas-Segretarjat.

3. L-ispejjeż tas-Segretarjat għandhom jithallsu mill-Partijiet Kontraenti stmati skond il-kapaċità tagħhom biex iħallsu, stabbiliti kif speċifikat fl-Anness B, li d-dispożizzjonijiet tiegħu jistgħu jiġu modifikati b'konformità ma' l-Artikolu 36(1)(d).

4. Protokoll għandu jkun fih dispożizzjonijiet biex jiġi żgurat li l-ispejjeż kollha tas-Segretarjat li jirriżultaw minn dak il-Protokoll jithallsu mill-partijiet li jkun hemm fih..

5. Il-Konferenza tal-Karta tista' barra minn hekk, taċċetta kontribuzzjonijiet volontarji minn Parti Kontraenti jew aktar inkella minghand sorsi oħra. L-ispejjeż koperti minn dawn il-kontribuzzjonijiet m'għandhomx jitqiesu bħala spejjeż tas-Segretarjat għall-iskop tal-paragrafu 3.

PARTI VIII

DISPOSIZZJONIJET FINALI

Artikolu 38

Firma

Dan it-trattat għandu jinfetħa għall-firma f'Lisbona mis-17 ta' Diċembru 1994 sas-16 ta' Gunju 1995 mill-Istati u l-Organizzazzjonijiet għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li iffirmaw il-Karta.

Artikolu 39

Ratifika, aċċettazzjoni jew approvazzjoni

Dan it-Trattat għandu jkun bla ħsara għar-ratifika, l-aċċettazzjoni jew l-approvazzjoni mill-firmatarji. L-istrumenti tar-ratifika, l-aċċettazzjoni jew l-approvazzjoni għandhom jiġu depożitati għand id-Depożitarju.

Artikolu 40

Applikazzjoni għat-territorji

1. Kull Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali jistgħu waqt il-firma, r-ratifika, l-aċċettazzjoni,

l-approvazzjoni jew l-adeżjoni, permezz ta' dikjarazzjoni depożitata mad-Depożitarju, jiddikjaraw li t-Trattat għandu jkun jorbot għalihom fir-rigward tat-territorji kollha għar-relazzjonijiet internazzjonali li għalihom ikunu risponsabbli, jew għal waħda jew aktar minnhom. Din id-dikjarazzjoni għandha tidhol fis-seħh malli t-Trattat jidhol fis-seħh għal dik il-Parti Kontraenti.

2. Kull Parti Kontraenti tista' f'data aktar tard, permezz ta' dikjarazzjoni depożitata mad-Depożitarju, torbot lilha nfisha taht dan it-Trattat fir-rigward ta' territorju ieħor speċifikat fid-dikjarazzjoni. Fir-rigward ta' dan it-territorju t-Trattat għandu jidhol fis-seħh fid-90 jum li jiġi wara l-irċevuta ta' din id-dikjarazzjoni mid-Depożitarju.

3. Kull dikjarazzjoni li tkun saret taht iż-żewġ paragrafi preċedenti tista', fir-rigward ta' kull territorju speċifikat f'din id-dikjarazzjoni, tiġi rtirata permezz ta' notifika lid-Depożitarju. L-irtirar għandu, bla ħsara għall-applikabilità ta' l-Artikolu 47(3), jidhol fis-seħh ma' l-iskadenza ta' sena wara d-data ta' l-irċevuta ta' din in-notifika mid-Depożitarju.

4. Id-definizzjoni ta' "zona" fl-Artikolu 1 (10) għandha titqies b'konsiderazzjoni għal kull dikjarazzjoni depożitata skond dan l-Artikolu.

Artikolu 41**Adeżżjoni**

Dan it-Trattat għandu jiġi miftuħ għall-adeżżjoni, mid-data li fiha t-Trattat jingħalaq għall-firma, minn Stati u Organizzazzjonijiet għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li firmaw il-Karta, fuq termini li għandhom jiġu approvati mill-Konferenza tal-Karta. L-istrumenti ta' l-adeżżjoni għandhom jiġu depożitati għand id-Depożitarju.

Artikolu 42**Emendi**

1. Kull Parti Kontraenti tista' tipproponi emendi għal dan it-Trattat.

2. It-test ta' kull emenda proposta għal dan it-Trattat għandha tiġi komunikata lill-Partijiet Kontraenti mis-Segretarjat ta' lanqas tliet xhur qabel id-data li fiha tiġi proposta għall-adozzjoni mill-Konferenza tal-Karta.

3. Emendi għal dan it-Trattat, li t-testi tagħhom ikunu ġew adottati mill-Konferenza tal-Karta, għandhom jiġu komunikati mis-Segretarjat lid-Depożitarju li għandu jressaqhom quddiem il-Partijiet Kontraenti kollha għal ratifika, aċċettazzjoni jew approvazzjoni.

4. L-istrumenti tar-ratifika, l-aċċettazzjoni jew l-approvazzjoni ta' l-emendi ta' dan it-Trattat għandhom jiġu depożitati għand id-Depożitarju. L-emendi għandhom jidhlu fis-sehh bejn il-Partijiet Kontraenti li ratifikawhom, aċċettawhom jew approvawhom fid-90 jum wara d-depożitu għand id-Depożitarju ta' l-istrumenti tar-ratifika, ta' l-aċċettazzjoni jew ta' l-approvazzjoni minn ta' lanqas tliet-kwarti tal-Partijiet Kontraenti. Minn hemm il quddiem l-emendi għandhom jidhlu fis-sehh għal kull Parti Kontraenti oħra fid-90 jum wara li l-Parti Kontraenti tiddepożita l-istrumenti tagħha tar-ratifika, ta' l-aċċettazzjoni jew ta' l-approvazzjoni ta' l-emendi.

Artikolu 43**Ftehim ta' l-assoċjazzjoni**

1. Il-Konferenza tal-Karta tista' tawtorizza l-inneggjar tal-ftehim ta' l-assoċjazzjoni ma' Stati jew Organizzazzjonijiet għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali, jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, biex tfittex l-għanijiet u l-prinċipji tagħha tal-Karta u d-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat jew Protokoll wiehed jew aktar.

2. Ir-relazzjoni li tiġi stabbilita u d-drittijiet li jitgawdew flimkien ma' l-obbligi l-merfugħin minn Stat li qed jissieheb, minn Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali, jew minn

organizzazzjoni internazzjonali għandhom ikunu xierqa għaċ-ċirkostanzi partikolari ta' l-assoċjazzjoni, u f'kull każ għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehim ta' l-assoċjazzjoni.

Artikolu 44**Dhul fis-sehh**

1. Dan it-Trattat għandu jidhol fis-sehh fid-90 jum wara d-data tad-depożitu tat-tletin strument tar-ratifika, ta' l-aċċettazzjoni jew l-approvazzjoni tiegħu, jew ta' l-adeżżjoni għalih, minn Stat jew minn Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li jkunu firmatarji għall-Karta mis-16 ta' Ġunju 1995.

2. Għal kull Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Reġjonali Ekonomika li jirratifikaw, jaċċettaw jew japprovaw dan it-Trattat jew jaċċedu għaliha wara d-depożitu tat-30 strument tar-ratifika, l-aċċettazzjoni jew approvazzjoni għandha tidhol fis-sehh fid-90 jum wara d-data tad-depożitu minn Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali bħal din ta' l-istrumenti tagħha tar-ratifika, l-aċċettazzjoni, l-approvazzjoni jew l-adeżżjoni.

3. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, kull strument iddepożitat minn Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali m'għandux jiġi meqjus bħala addizzjonali għal dawk iddepożitati minn Stati Membri ta' din l-Organizzazzjoni.

Artikolu 45**Applikazzjoni proviżorja**

1. Kull firmatarju jaqbel li japplika dan it-Trattat proviżorjament sad-dhul fis-sehh għal dak il-firmatarju skond l-Artikolu 44, sakemm dik l-applikazzjoni proviżorja ma tkunx inkonsistenti mal-kostituzzjoni, l-liġijiet jew ir-regolamenti tagħha.

2. (a) Minkejja l-paragrafu 1 kull firmatarju jista', meta jkun qed jiffirma, jikkonsenja għand id-Depożitarju dikjarazzjoni li hu ma jkunx jista' jaċċetta applikazzjoni proviżorja. L-obbligazzjoni li tkun fil-paragrafu 1 m'għandhiex tghodd għal firmatarju li jkun qed jagħmel din id-dikjarazzjoni. Kwalunkwe firmatarju minn dawn jista' f'kull hin jirtira dik id-dikjarazzjoni permezz ta' notifika bil-miktub lid-Depożitarju.

(b) La firmatarju li jagħmel dikjarazzjoni skond is-sub-paragrafu (a) u lanqas investituri ta' dak il-firmatarju ma jistgħu jitolbu l-benefiċċji ta' applikazzjoni proviżorja skond il-paragrafu 1.

(ċ) Minkejja s-sub-paragrafu (a), kull firmatarju li jkun qed jagħmel dikjarazzjoni msemmija fis-sub-paragrafu (a) għandu japplika l-Parti VII proviżorjament sad-dhul fis-sehh tat-Trattat għal dak il-firmatarju b'konformità ma'

l-Artikolu 44, safejn dik l-applikazzjoni proviżorja ma tkunx inkonsistenti mal-ligijiet jew ir-regolamenti.

3. (a) Kull firmatarju inkella Parti Kontraenti tista' tittermina l-applikazzjoni proviżorja tagħha ta'dan it-Trattat permezz ta' notifika bil-miktub lid-Dipożitarju dwar l-intenzjoni tagħha li ma ssirx Parti Kontraenti għat-Trattat. It-terminazzjoni ta' applikazzjoni proviżorja għal kull firmatarju għandha tidhol fis-sehh fl-iskadenza tas-60 jum mid-data li fiha din in-notifika bil-miktub tal-firmatarju tiġi riċevuta mid-Dipożitarju.

(b) Fil-każ li firmatarju jittermina l-applikazzjoni proviżorja skond is-sub-paragrafu (a), l-obbligazzjoni tal-firmatarju skond il-paragrafu 1 biex japplika l-Partijiet III u V fir-rigward ta' xi investimenti li jkunu saru f'din iż-żona waqt din l-applikazzjoni proviżorja minn investituri ta' xi firmatarji oħra għandha, minkejja kollox, tibqa' fis-sehh fir-rigward ta' dawk l-investimenti għal 20 sena wara d-data effettiva tat-terminazzjoni, minbarra fejn previst fis-sub-paragrafu (c).

(c) Is-sub-paragrafu (b) m'għandux jghodd għal kull firmatarju elenkat fl-Anness PA. Firmatarju għandu jitneħħa mil-lista fl-Anness PA effettiva malli tasal it-talba relattiva tiegħu lid-Dipożitarju.

4. Sad-dhul fis-sehh ta' dan it-Trattat il-firmatarji għandhom jil-taqgħu minn żmien għal żmien fil-Konferenza tal-Karta proviżorja, waqt li l-ewwel laqgħa għandha tissejjah mis-Segretarjat proviżorju msemmi fil-paragrafu 5 mhux aktar tard minn 180 jum wara d-data tal-ftuh għall-firma tat-Trattat hekk kif speċifikat fl-Artikolu 38.

5. Il-funzjonijiet tas-Segretarjat għandhom jitwettqu fuq bażi *interim* minn Segretarjat proviżorju sad-dhul fis-sehh ta' dan it-Trattat b'konformità ma' l-Artikolu 44 u t-twaqqif ta' Segretarjat.

6. Il-firmatarji għandhom, b'konformità u bla hsara għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 jew is-sub-paragrafu 2 (c) kif xieraq, jikkontribwixxu għall-ispejjeż tas-Segretarjat proviżorju bħall-likieku l-firmatarji jkunu Partijiet Kontraenti skond l-Artikolu 37(3). Il-modifiki kollha li jkunu saru fl-Anness B mill-firmatarji għandhom jintemmu mad-dhul fis-sehh ta' dan it-Trattat.

7. Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li, qabel id-dhul fis-sehh ta' dan it-Trattat, jidhlu fit-Trattat b'konformità ma' l-Artikolu 41, sad-dhul fis-sehh tat-Trattat, għandhom ikollhom id-drittijiet minbarra li jassumu l-obbligazzjonijiet ta' firmatarju skond dan l-Artikolu.

Artikolu 46

Riservi

L-ebda riserva ma tista' ssir għal dan it-Trattat.

Artikolu 47

Irtirar

1. Fkull waqt wara l-hames snin mid-data li fiha dan it-Trattat ikun dahal fis-sehh għal Parti Kontraenti, dik il-Parti Kontraenti tista' tagħti notifika bil-miktub lid-Dipożitarju dwar l-irtirar tagħha mit-Trattat.

2. Kull irtirar bħal dan għandu jidhol fis-sehh ma' l-iskadenza ta' sena wara d-data ta' l-irċevuta tan-notifika mid-Dipożitarju, jew f'data aktar tard hekk kif jista' jiġi speċifikat fin-notifika ta' l-irtirar.

3. Id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat għandhom jibqgħu jghoddu għall-investimenti li jkunu saru fiż-żona ta' Parti Kontraenti minn investituri ta' Partijiet Kontraenti oħra jew fiż-żona ta' Partijiet Kontraenti oħra minn investituri ta' dik il-Parti Kontraenti mid-data li fiha l-irtirar ta' dik il-Parti Kontraenti mit-Trattat jidhol fis-sehh għal perjodu ta' 20 sena minn dik id-data.

4. Il-Protokoll kollha li għalihom Parti Kontraenti għandha sehem iridu jieqfu milli jibqgħu fis-sehh għal dik il-Parti Kontraenti fid-data effettiva ta' l-irtirar tagħha minn dan it-Trattat.

Artikolu 48

Status ta' Annessi u Deċiżjonijiet

L-Annessi għal dan it-Trattat u d-Deċiżjonijiet stabbiliti fl-Anness 2 ta' l-Att Finali tal-Konferenza tal-Karta Ewropea ta' l-Energija firmata f'Lisbona fis-17 ta' Diċembru 1994 huma partijiet integrali tat-Trattat.

Artikolu 49

Depożitarju

Il-Gvern tar-Repubblika Portugiża għandu jkun id-Dipożitarju ta' dan it-Trattat.

Artikolu 50

Testi awtentiċi

B'xhieda ta' dan, dawn li firmaw hawn taħt, li huma awtorizzati kif imiss f'dan is-sens, iffirmaw dan it-Trattat bl-Ingliż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bit-Taljan, bir-Russu u bl-Ispanjol, li minnhom kull test huwa awtentiku ndaqs, f'original wiehed, li se jiġi depożitat għand il-Gvern tar-Repubblika Portugiża.

Done at Lisbon on the seventeenth day of December in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Lisbonne, le dix-sept décembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Geschehen zu Lissabon am siebzehnten Dezember neunzehnhundertvierundneunzig.

Fatto a Lisbona il diciassettesimo giorno del mese di dicembre dell'anno millenovecentonovantaquattro.

Совершено в Лиссабоне в семнадцатый день декабря одна тысяча девятьсот девяносто четвертого года.

Hecho en Lisboa, el diecisiete de diciembre de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Lissabon, den syttende december nittenhundrede og fireoghalvfems.

Έγινε στη Λισαβόνα, στις δέκα επτά Δεκεμβρίου του έτους χίλια ενιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Gedaan te Lissabon, de zeventiende december negentienhonderd vierennegentig.

Feito em Lisboa, aos dezassete de Dezembro de mil novecentos e noventa e quatro.

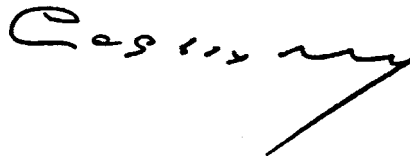
Për Republikën e Shqipërisë

Հայաստանի Հանրապետության համար

For Australia

Für die Republik Österreich

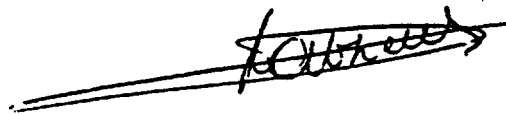
Азербайдан ачынчан

Pour le royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

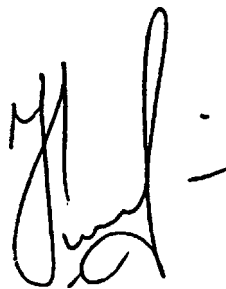

Cette signature engage également la Communauté française de Belgique, la Communauté flamande, la Communauté germanophone de Belgique, la Région wallonne, la Région flamande et la région de Bruxelles-Capitale.

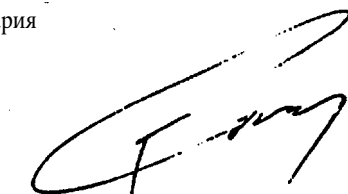
Deze handtekening bindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet ebenso die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft Belgiens, die Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens, die Flämische Region, die Wallonische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

Ад імя Рэспублікі Беларусь

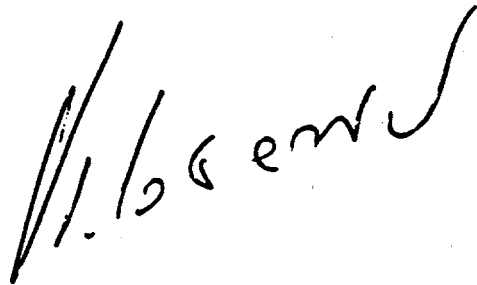
За Република България

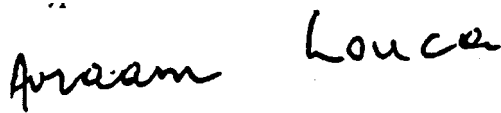
For Canada

Pour le Canada

za Republiku Hrvatsku

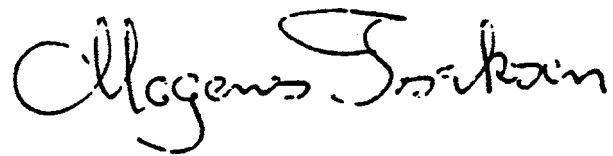
A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ivo G. entu". The signature is written in a cursive, somewhat stylized manner with several loops and a long horizontal stroke at the end.

For the Republic of Cyprus

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Annam Louca". The signature is written in a cursive, somewhat stylized manner with several loops and a long horizontal stroke at the end.

Za Českou Republiku

For Kongeriget Danmark

Eesti Vabariigi nimel

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Suomen tasavallan puolesta

Pour la République française

Alain Grand

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო

მ. შ. შ.

Für die Bundesrepublik Deutschland

Walter Klaus

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Διοξ. Καντ. Κ.

A Magyar Köztársaság nevében

Fyrir hönd Lyöveldisins íslands

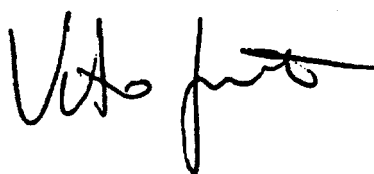
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Pjetur Gunnarsson'.

Thar cheann na hÉireann

For Ireland

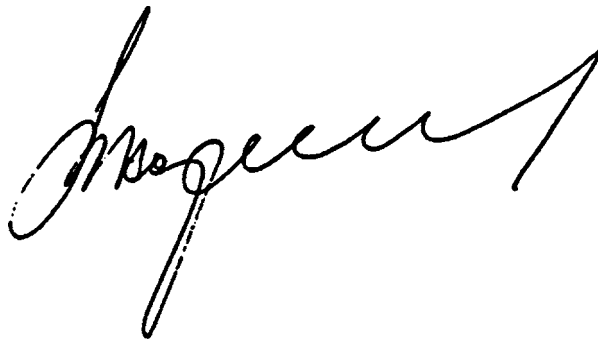
Two handwritten signatures in black ink, one on the left and one on the right, both appearing to be 'Eamon Gilmore'.

Per la Repubblica italiana

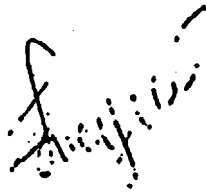
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Vito Fazio'.

日本国のために

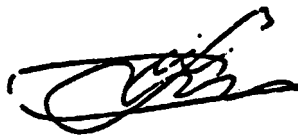
Казахстан Республикасынын атынан

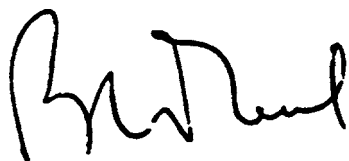
Киргиз Республикасы Учун

Latvijas Republikas varda

Für das Fürstentum Liechtenstein

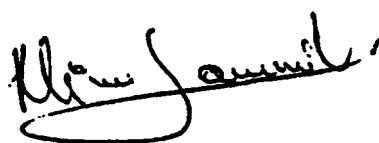
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Anton' or similar, written in a cursive style.

Lietuvos Respublikos vardu

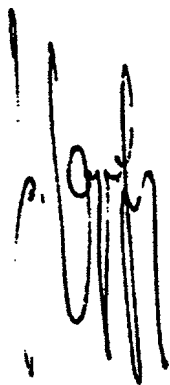
Pour le grand-duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G. E. J.' or similar, written in a cursive style.

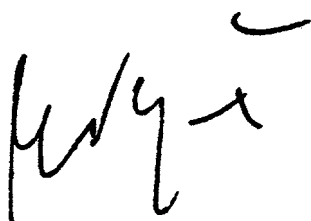
For the Republic of Malta

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Helen Sammut', written in a cursive style.

Pentru Republica Moldova

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and loops.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

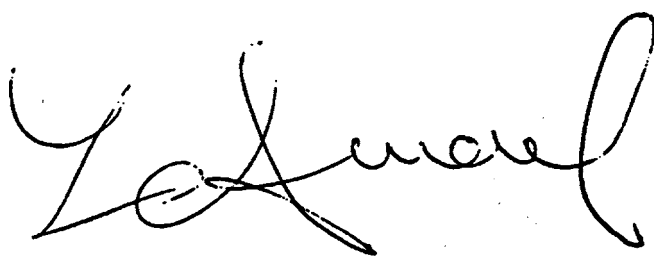
A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'K' and 'N' followed by a horizontal line.

For Kongeriket Norge

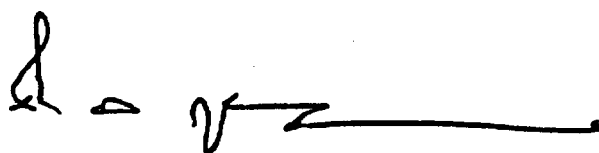
Za Rzeczpospolitą Polską

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'H. L. GABER' with a small mark at the end.

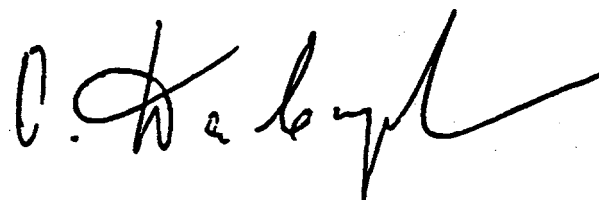
Pela Repúblicha Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Z. L. ...', with a large initial 'Z' and a long horizontal stroke.

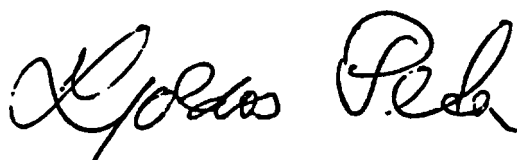
Pentru Rômania

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L. ...', with a large initial 'L' and a long horizontal stroke.

За Российскую Федерацию

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'O. ...', with a large initial 'O' and a long horizontal stroke.

Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K. ...', with a large initial 'K' and a long horizontal stroke.

Za Republiko Slovenijo

Boris Savič

Por el Reino de España

Agustín

För Konungariket Sverige

Kristin Asp. Johansson

Für die Schweizerische Eidgenossenschaft

Pour la Confédération suisse

Per la Confederazione svizzera

Johansson

Лз поми Тауикистои

Бахром Қўлӣ

Türkiye Cumhuriyeti adına

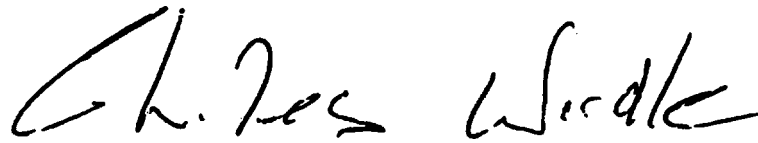
R. Kılıç

Туркменистан Хөкуметинин адындан

За Україну

А. М. М. М.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ch. Winkler". The signature is fluid and cursive, with the first letters of the first and last names being capitalized and prominent.

For the United States of America

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан

ANNEX I GHAT-TRATTAT TAL-KARTA TA' L-ENERĠIJA

TABELLA TAL-KONTENUTI

	Pàġna
1. <i>Anness EM</i>	
Materjali u prodotti ta' l-enerġija (B'konformità ma' l-Artikolu 1(4))	240
2. <i>Anness NI</i>	
Materjali u prodotti ta' l-enerġija mhux applikabbli għad-definizzjoni ta' "attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija" (B'konformità ma' l-Artikolu 1(5))	242
3. <i>Anness TRM</i>	
Notifika u eliminazzjoni gradwali (TRIMs) (B'konformità ma' l-Artikolu 5(4))	243
4. <i>Anness N</i>	
Lista ta' Partijiet Kontraenti li jehtieġu ta' lanqas tliet zoni separati li għandhom jiġu involuti fi tran- żitu (B'konformità ma' l-Artikolu 7(10) (a))	244
5. <i>Anness VC</i>	
Lista ta' Partijiet Kontraenti li dahlu volontarjament għal impenji li jorbtu fir-rigward ta' l-Arti- kolu 10(3) (B'konformità ma' l-Artikolu 10(6))	245
6. <i>Anness ID</i>	
Lista ta' Partijiet Kontraenti li ma jippermettux li investitur jerga' jressaq l-istess tilwima quddiem l-arbitraġġ internazzjonali fi stadju aktar tard b'konformità ma' l-Artikolu 26 (B'konformità ma' l-Artikolu 26(3) (b) (i))	246
7. <i>Anness IA</i>	
Lista ta' Partijiet Kontraenti li ma jippermettux investitur jew Parti Kontraenti li tressaq tilwima rigward l-aħħar sentenza ta' l-Artikolu 10(1) għal arbitraġġ internazzjonali (B'konformità ma' l-Artikoli 26(3) (ċ) u 27 (2))	247
8. <i>Anness P</i>	
Proċedura speċjali għal tilwima sub-nazzjonali (B'konformità ma' l-Artikolu 27(3)(i))	248
9. <i>Anness G</i>	
Eċċezzjonijiet u regoli li jiggwidaw l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-GATT u l-Istrumenti Relatati (B'konformità ma' l-Artikolu 29(2) (a))	249
10. <i>Anness TFU</i>	
Dispożizzjonijiet rigward il-ftehim kummerċjali bejn l-Istati li kienu partijiet kostitwenti ta' dik li kienet qabel l-Unjoni tar-Repubbliki Soċjalisti Sovjetiċi (B'konformità ma' l-Artikolu 29(2) (b))	253
11. <i>Anness D</i>	
Dispożizzjonijiet interim għal soluzzjoni ta' tilwim kummerċjali (B'konformità ma' l-Artikolu 29(7))	254

	Paġna
12. <i>Anness B</i>	
Formola biex jiġu allokati l-ispejjeż tal-karta (B'konformità ma' l-Artikolu 37(3))	258
13. <i>Anness PA</i>	
Lista ta' firmatarji li ma jaċċettawx l-applikazzjoni proviżorja ta' l-Artikolu 45(3)(b) (B'konformità ma' l-Artikolu 45(3)(ċ))	259
14. <i>Anness T</i>	
Miżuri transizzjonali tal-Partijiet Kontraenti (B'konformità ma' l-Artikolu 32(1))	260

1. Anness EM

MATERJALI U PRODOTTI TA' L-ENERĠIJA

(B'konformità ma' l-Artikolu 1(4))

Energija nukleari

2612	Materja prima ta' l-uranju jew it-thorium u l-konċentrati.
2612 10	Materja Prima ta' l-uranju u l-konċentrati.
2612 20	Materja prima tat-thorium u l-konċentrati.
2844	Elementi kimiċi radjoattivi u isotopi radjoattivi (inklużi l-elementi u l-isotopi kimiċi fissili jew fertili) u l-komposti tagħhom; tahlitiet u residwi li fihom dawn il-prodotti.
2844 10	Uranju naturali u l-komposti tiegħu
2844 20	Uranju arrikkit fil-U235 u l-komposti tiegħu, plutonju u l-komposti tiegħu
2844 30	Uranju eżawrit fil-U235 u l-komposti tiegħu, torjum u l-komposti tiegħu
2844 40	Elementi radjoattivi u isotopi u komposti radjoattivi barra minn 2844 10, 2844 20 jew 2844 30.
2844 50	Elementi tal-karburant (skrataċ) eżawriti (irradjati) ta' reatturi nukleari.
2845 10	Ilma tqil (ossidu tad-deuterium).

Faħam, gass naturali, pitrolju u prodotti tal-pitrolju, enerġija elettrika

2701	Faħam, <i>briquettes</i> , <i>ovoids</i> u karburanti solidi simili fabbrikati mill-faħam.
2702	<i>Lignite</i> , kemm jekk agglomerat kemm jekk le minbarra l-jet.
2703	Pit (inkluż skart tal-pit), kemm jekk agglomerat kemm jekk le.
2704	Koka u nofs-koka tal-faħam, ta' <i>lignite</i> jew tal-pit, kemm jekk agglomerati kemm jekk le; retort karbonju.
2705	Gass tal-faħam, gass ta' l-ilma, gass tal-produttur u gassijiet simili, barra minn gassijiet tal-pitrolju u idrokarburi gassati oħra.
2706	Qatran distillat mill-faħam, mil- <i>lignite</i> jew mill-pit, u qatran minerali iehor, kemm jekk mhux disadrat jew parzjalment distillat, inkluż qatran rikostitwit.
2707	Żjut u prodotti oħra mid-distillazzjoni ta' qatran tal-faħam taht temperatura għolja; prodotti simili li fihom il-piż tal-kostitwenti aromatiċi jaqbeż dak tal-kostitwenti mhux aromatiċi (eż. benzole, toluole, xylene, naftalina, tahlitiet ta' idrokarburi oħra, phenols, żjut tal-creosote u oħrajn).
2708	Fond u koka tal-fond, miksuba mill-qatran tal-faħam jew minn pit iehor, u qatran minerali iehor,
2709	Żjut tal-pitrolju u żjut miksuba minn minerali bituminużi, krudi.
2710	Żjut tal-pitrolju u żjut miksuba minn minerali bituminużi, barra minn krudi.
2711	Gassijiet tal-pitrolju u minn idrokarburi oħra gassużi Likwifikati: — gass naturali, — propane, — butanes, — ethylene, propylene, butylene u butadiene (2711 14), — oħrajn.

Fi stat ta' gass:

- gass naturali,
- oħrajn.

- 2713 Koka ta-pitrolju, qatran tal-pitrolju u residwi oħra ta' żjut tal-pitrolju jew ta' żjut miksuba minn minerali bituminużi.
- 2714 Qatran u asfalt, naturali; *shale* tal-qatran jew taz zejt u ramel tal-zejt u ramel tal-qatran, asphaltites u blat asfaltiku
- 2715 Tahlitiet bituminużi bażati fuq l-asfalt naturali, fuq qatran naturali, fuq il-pitrolju qatran, fuq qatran minerali jew fuq fond tal-qatran minerali (eż. mastiki bitumunużi, cut-backs).
- 2716 Energija elettrika.

Energija oħra

- 4401 10 Injam karburanti, fi zkuk, fi frieghi, fil-*faggots* jew f'forom simili.
- 4402 Faħam tal-kannol (inkluż il-faħam tal-kannol minn qxur jew lewż), kemm jekk agglomerate u kemm jekk le.
-

2. Anness NI

MATERJALI TA' L-ENERĠIJA M'HUMIEX APPLIKABBLI U PRODOTTI GHAD-DEFINIZZJONI TA' ATTIVITA EKONOMIKA FIS-SETTUR TA' "L-ENERĠIJA"

(B'konformità ma' l-Artikolu 1(5))

2707	Żjut u prodotti oħra mid-distillazzjoni ta' qatran tal-faħam taħt temperatura għolja; prodotti simili li fihom il-piż tal-kostitwenti aromatiċi jaqbeż dak tal-kostitwenti m'humiex aromatiċi (eż. <i>benzole</i> , <i>toluole</i> , <i>xylol</i> , <i>naftalina</i> , tahlitiet ta' idrokarburi oħra, <i>phenols</i> , żjut tal- <i>creosote</i> u oħrajn).
4401 10	Injam karburanti, fi zkuk, friegħi, fil- <i>faggots</i> jew f'forom simili.
4402	Faħam tal-kannol (inkluż faħam tal-kannol minn qxur jew lewż), kemm jekk agglomerat u anki jekk mhux.
-

3. Anness TRM

AVVIŻ U ELIMINAZZJONI GRADWALI (TRIMs)

(B'konformità ma' l-Artikolu 5(4))

1. Kull Parti Kontraenti għandha tavża lis-Segretarjat bil-miżuri relatati mal-kummerċ li hi tapplika u li ma jkunux konformi mad-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 5. f:
 - (a) 90 jum wara d-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat jekk il-Parti Kontraenti tkun parti fil-GATT; jew
 - (b) 12-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat jekk il-Parti Kontraenti ma tkunx parti fil-GATT.

Dawn il-miżuri ta' investiment relatati mal-kummerċ ta' applikazzjoni ġenerali jew speċifika għandhom jiġu notifikati flimkien mal-karatteristiċi prinċipali tagħhom.
2. Fil-każ ta' miżuri ta' investiment relatati mal-kummerċ applikati taht awtorità ta' diskrezzjoni, kull applikazzjoni speċifika għandha tiġi notifikata. M'għandhiex għalfejn tiġi zvelata informazzjoni li tista' tippregudika l-interessi kummerċjali legittimi ta' imprizi partikolari.
3. Kull Parti Kontraenti għandha telimina l-miżuri kollha ta' investiment relatati mal-kummerċ li jiġu notifikati taht il-paragrafu 1 fi zmien:
 - (a) sentejn mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat jekk il-Parti Kontraenti tkun parti fil-GATT; jew
 - (b) tliet snin mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat jekk il-Parti Kontraenti ma tkunx parti fil-GATT.
4. Matul il-perjodu applikabbli msemmi fil-paragrafu 3 Parti Kontraenti m'għandhiex timmodifika t-termini ta' xi miżura ta' investiment relatata mal-kummerċ li hija tinnotifika skond il-paragrafu 1 minn dawk li jkunu fis-seħh fid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan it-Trattat biex iżżid il-grad ta' inkonsistenza mad-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 5 ta' dan it-Trattat.
5. Minkejja d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 4, Parti Kontraenti, biex ma tiżvantaġġax intraprizi stabbiliti li jkunu soġġetti għal miżura ta' investiment relatata mal-kummerċ notifikata skond il-paragrafu 1, jistgħu japplikaw matul il-perjodu ta' eliminazzjoni gradwali l-istess miżura ta' investiment relatata mal-kummerċ għal investiment gdid fejn:
 - (a) il-prodotti ta' dak l-investment ikunu l-istess bhal dawk il-prodotti ta' l-intraprizi stabbiliti; u
 - (b) dik l-applikazzjoni tkun neċessarja biex tiġi evitata distorsjoni fil-kondizzjonijiet tal-kompetizzjoni bejn l-investment il-gdid u l-intraprizi stabbiliti.

Kull miżura ta' investiment relatata mal-kummerċ hekk applikata għal investiment gdid għandha tiġi notifikata lis-Segretarjat. It-termini ta' dawn il-miżuri ta' investiment relatati mal-kummerċ għandhom ikunu ekwivalenti fl-effett kompetittiv tagħhom għal dawk applikabbli għall-intraprizi stabbiliti u dan għandu jiġi terminat fl-istess zmien.
6. Meta Stat jew Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali tintrabat b'dan it-Trattat wara li t-Trattat ikun dahal fis-seħh:
 - (a) in-notifika msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandha ssir sal-aħħar tad-data applikabbli fil-paragrafu 1 jew id-data tad-depożitu ta' l-istrument ta' l-adeżjoni; u
 - (b) it-tmien tal-perjodu ta' l-eliminazzjoni gradwali għandu jkun l-aħħar data applikabbli fil-paragrafu 3 jew id-data li fiha t-Trattat jidhol fis-seħh għal dak l-Istat jew l-Organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali.

4. *Anness N***LISTA TA' PARTIJET KONTRAENTI LI JEHTIEĠU TA' LANQAS TLIET ZONI SEPARATI BIEX JIĠU INVOLUTI FI TRANŻITU**

(B'konformità ma' l-Artikolu 7 (10) (a))

1. Il-Kanada u l-Istati Uniti ta' l-Amerika
-

5. *Anness VC*

**LISTA TA' PARTIJET KONTRAENTI LI DAHLU F'IMPENJI OBBLIGATORJI VOLONTARJI FIR-RIGWARD
TA' L-ARTIKOLU 10(3)**

(B'konformità ma' l-Artikolu 10 (6))

—

6. *Anness ID***LISTA TA' PARTIJJET KONTRAENTI LI MA JIPPERMETTUX INVESTITUR LI JERĠA JRESSAQ MILL-ĠDID
L-ISTESS TILWIMA GĦAL ARBITRAĠĠ INTERNAZZJONALI FI STADJU AKTAR TARD SKOND
L-ARTIKOLU 26**

(B'konformità ma' l-Artikolu 26(3)(b) (i))

1. L-Awstralja	13. L-Italja
2. L-Ażerbajġan	14. Il-Ġappun
3. Il-Bulgarija	15. Il-Każakistan
4. Il-Kanada	16. In-Norveġja
5. Il-Kroazja	17. Il-Polonja
6. Ċipru	18. Il-Portugall
7. Ir-Repubblika Ċeka	19. Ir-Rumanija
8. Il-Komunitajiet Ewropej	20. Il-Federazzjoni Russa
9. Il-Finlandja	21. Is-Slovenja
10. Il-Greċja	22. Spanja
11. L-Ungerija	23. L-Isvezja
12. L-Irlanda	24. L-Istati Uniti ta' l-Amerika
-

7. *Anness IA***LISTA TA' PARTIJET KONTRAENTI LI MA JIPPERMETTUX INVESTITUR JEW PARTI KONTRAENTI LI
TRESSAQ TILWIMA RIGWARD L-AHHAR SENTENZA TA' L-ARTIKOLU 10(1) GHAL ARBITRAĠĠ
INTERNAZZJONALI**

(B'konformità ma' l-Artikoli 26(3)(ċ) u 27 (2))

1. L-Awstralja
 2. Il-Kanada
 3. L-Ungerija
 4. In-Norveġja
-

8. Anness P

PROCEDURA SPECJALI GHAT-TILWIM SUB-NAZZJONALI

(B'konformità ma' l-Artikolu 27(3)(i))

PARTI I

1. Il-Kanada
2. L-Awstralja

PARTI II

1. Meta, waqt li tinghata sentenza, t-tribunal isib li miżura ta' gvern reġjonali jew lokali jew awtorità ta' Parti Kontraenti (minn issa 'l quddiem imsejha "il-Parti Responsabbli") ma tkunx f'konformità ma' dispożizzjoni ta' dan it-Trattat, il-Parti Responsabbli għandha tiehu dawk il-miżuri raġonevoli li jkunu disponibbli għaliha biex tiżgura l-osservanza tat-Trattat fir-rigward tal-miżura.
2. Il-Parti Responsabbli għandha, fi żmien 30 jum mid-data li tinghata s-sentenza, tipprovdi lis-Segretarjat notifika bil-miktub ta' l-intenzjonijiet tagħha rigward l-assigurazzjoni tal-konformità mat-Trattat fir-rigward tal-miżura. Is-Segretarjat għandu jippreżenta n-notifika lill-Konferenza tal-Karta fl-ewwel opportunità prattikabbli, u mhux aktar tard mil-laqgħa tal-Konferenza tal-Karta wara r-riċevuta tan-notifika. Jekk ikun imprattikabbli li tiġi żgurata l-konformità immedjatament, il-Parti Responsabbli għandha jkollha perjodu raġonevoli ta' żmien li fihi tagħmel dan. Il-perjodu raġonevoli ta' żmien għandu jiġi miftiehem bejn iż-żewġ partijiet f'tilwima. Fil-każ li dan il-ftehim ma jintlaħaqx, il-Parti Responsabbli għandha tipproponi perjodu raġonevoli għall-approvazzjoni tal-Konferenza tal-Karta.
3. Meta l-Parti Responsabbli tonqos, fil-perjodu raġonevoli ta' żmien, milli tiżgura l-konformità fir-rigward tal-miżura, hi għandha fuq it-talba tal-Parti Kontraenti l-oħra f'tilwima (minn issa 'l quddiem imsejha "Il-Parti Inġurjata") tfittex li taqbel mal-Parti Inġurjata dwar kumpens xieraq bħala soluzzjoni sodisfaċenti tat-tilwima għal xulxin.
4. Jekk ma jkunx ġie miftiehem kumpens sodisfaċenti fi żmien 20 jum mit-talba tal-Parti Inġurjata, l-Parti Inġurjata tista' bl-awtorizzazzjoni tal-Konferenza tal-Karta tissospendi mill-obbligazzjonijiet tagħha li l-Parti Responsabbli taht it-Trattat hekk tikkunsidra ekwivalenti għal dawk miċhuda mill-miżura in-kwistjoni, sakemm il-Partijiet Kontraenti jilhqgħu ftehim fuq soluzzjoni tat-tilwima tagħhom jew il-miżura mhux konformanti ma tkunx inġiebet konformi mat-Trattat.
5. Waqt li tqis liema obbligazzjonijiet għandha tissospendi, l-Parti Inġurjata għandha tapplika l-prinċipji u proċeduri li ġejjin:
 - (a) Il-Parti Inġurjata għandha l-ewwel tfittex li tissospendi l-obbligazzjonijiet fir-rigward tal-istess parti tat-Trattat li fiha t-tribunal ikun sab abbuz.
 - (b) Jekk il-Parti Inġurjata tikkunsidra li ma jkunx prattikabbli jew effettiv li tissospendi l-obbligazzjonijiet fir-rigward ta' l-istess parti tat-Trattat, hija tista' tfittex li tissospendi l-obbligazzjonijiet f'partijiet oħra tat-Trattat. Jekk il-Parti Inġurjata tiddeċiedi li titlob awtorizzazzjoni biex tissospendi l-obbligazzjonijiet taht dan is-sub-paragrafu, hi għandha tagħti r-raġunijiet għal dan fit-talba tagħha lill-Konferenza tal-Karta għall-awtorizzazzjoni.
6. Fuq talba bil-miktub tal-Parti Responsabbli, ikkonsenjata lill-Parti Inġurjata u lill-President tat-tribunal li ta s-sentenza, t-tribunal għandu jistabbilixxi jekk il-livell ta' l-obbligazzjonijiet sospiżi mill-Parti Inġurjata jkunx eċċessiv, u jekk ikun hekk, kemm. Jekk it-tribunal ma jkunx jista' jiġi kostitwit mill-ġdid, id-decizjoni għandha ssir minn arbitratrur wiehed jew aktar mahtura mis-Segretarju Ġenerali. Decizjonijiet skond dan il-paragrafu għandhom jitlestew fi żmien 60 jum mit-talba lit-tribunal jew mill-hatra tas-Segretarju-Ġenerali. M'għandhomx jiġu sospiżi obbligazzjonijiet sakemm tittiehed id-decizjoni, li għandha tkun finali u obligatorja.
7. Waqt li tissospendi xi obbligazzjonijiet lil Parti Responsabbli, l-Parti Inġurjata għandha tagħmel kull sforz biex ma tolgotqx hażin id-drittijiet taht it-Trattat ta' xi Parti Kontraenti oħra.

9. Anness G

EĊĊEZJONIJET U REGOLI LI JIGGWIDAW L-APPLIKAZZJONI TAD-DISPOŻIZZJONIJET TAL-GATT U L-ISTRUMENTI RELATATI MIEGĦU

(B'konformità ma' l-Artikolu 29(2)(a))

1. Id-dispożizzjonijiet li ġejjin tal-GATT 1947 u l-Istrumenti Relatati m'għandhomx jgħoddu taht l-Artikolu 29(2)(a):

(a) Ftehim Ġenerali fuq it-Tariffi u l-Kummerċ

II	Skedi tal-konċessjonijiet) u l-Iskedi tal-Ftehim Ġenerali fuq it-Tariffi ul-Kummerċ)
IV	Dispożizzjonijiet speċjali dwar il-films ċinematografici
XV	Arranġamenti ta' skambji
XVIII	Għajnuna Governattiva għall-iżvilupp ekonomiku
XXII	Konsultazzjoni
XXIII	Tixjin jew tnaqqir
XXV	Azzjoni kongunta mill-Partijiet Kontraenti
XXVI	Aċċettazzjoni. Dhul fis-sehħ u registrazzjoni
XXVII	Sospensjoni jew irtirar ta' konċessjonijiet
XXVIII	Modifika ta' Skedi
XXVIIIa	Negożjati tat-tariffi
XXIX	Ir-relazzjoni ta' dan il-Ftehim mal-Karta tal-Havana
XXX	Emendi
XXXI	Irtirar
XXXII	Partijiet Kontraenti
XXXIII	Adeżjoni
XXXV	Non-applikazzjoni tal-Ftehim bejn Partijiet Kontraenti partikolari
XXXVI	Prinċipji u għanijiet
XXXVII.	Impenji
XXXVIII	Azzjoni kongunta
Anness H	Dwar l-Artikolu XXVI
Anness I	Noti u dispożizzjonijiet supplimentari (relatati ma' l-Artikoli tal-GATT ta' hawn fuq)

Azzjoni ta' salvagwardja għall-skopijiet ta' żvilupp

Ftehim rigward in-notifika, il-konsultazzjoni, s-soluzzjoni u s-sorvelja tat-tilwim.

(b) **Strumenti Relatati**(i) *Ftehim dwar Ostakli Tekniċi għall-Kummerċ (Kodiċi ta' l-Istandards)*

Preambolu (l-paragrafi 1, 8, 9)

- 1.3. Dispożizzjonijiet ġenerali
- 2.6.4. Preparazzjoni, adozzjoni u applikazzjoni tar-regoli u l-*standards* minn korpiċentrali tal-gvern
- 10.6. Informazzjoni dwar regolamenti tekniċi, *standards* u sistemi ta' ċertifikazzjoni.
- 11. Ghajnuna teknika lil Partijiet ohra
- 12. Trattament speċjali u differenzali għal pajjiżi li qed jiżviluppaw
- 13. Il-Kumitat fuq l-Ostakli Tekniċi għall-Kummerċ
- 14. Konsultazzjoni u soluzzjoni tat-tilwim
- 15. Dispożizzjonijiet finali (minbarra 15.5 u 15.13)
- Anness 2 Gruppi ta' Esperti Tekniċi;
- Anness 3 Panelli

(ii) *Ftehim fuq il-Provvisti għall-Gvern*(iii) *Ftehim fuq l-Interpretazzjoni u l-Aplikazzjoni ta' l-Artikoli VI, XVI u XXIII (Sussidji u Miżuri Kontrovalenti)*

- 10. Sussidji ta' l-esportazzjoni fuq ċerti prodotti primarji
- 12. Konsultazzjonijiet
- 13. Konċiljazzjoni, soluzzjoni ta' tilwim u kontro-miżuri awtorizzati
- 14. Pajjiżi li qed jiżviluppaw
- 16. Kumitat fuq is-Sussidji u miżuri Kontrovalenti
- 17. Konċiljazzjoni
- 18. Soluzzjoni ta' tilwim
- 19.2. Aċċettazzjoni u adeżjoni
- 19.4. Dhul fis-seħh
- 19.5. (a) Leġislazzjoni nazzjonali
- 19.6. Reviżjoni
- 19.7. Emendi
- 19.8. Rtirar
- 19.9. Non-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim bejn firmatarji partikolari
- 19.11. Segretarjat
- 19.12. Depożitu
- 19.13. Reġistrazzjoni

(iv) *Ftehim fuq l-Implimentazzjoni ta' l-Artikolu VII (Valutazzjoni doganali)*

- 1.2. (b) (iv) Valur tat-transizzjoni
- 11.1. Konstatazzjoni tal-valur doganali
- 14. Applikazzjoni ta' l-Annessi (it-tieni sentenza)
- 18. Istituzzjonijiet (Kumitat dwar il-Valutazzjoni ta' Dwana).

- 19. Konsultazzjoni
- 20. Soluzzjoni ta' tilwim
- 21. Trattament speċjali u differenzali ta' pajjiżi li qed jiżviluppaw
- 22. Aċċettazzjoni u adeżjoni
- 24. Dħul fis-seħh
- 25.1. Leġislazzjoni Nazzjonali
- 26. Revizzjoni
- 27. Emendi
- 28. Rtirar
- 29. Segretarjat
- 30. Depożitu
- 31. Reġistrazzjoni
- Anness II Kumitat Tekniku dwar il-Valutazzjoni tad-Dwana
- Anness III Panelli *Ad hoc*

Protokoll għall-Ftehim fuq l-Implimentazzjoni ta' l-Artikolu VII (minbarra 1.7 u 1.8; b'lingwa introduttorja konformanti kif mehtieg)

(v) *Ftehim fuq Proċeduri għal-Liċenzi ta' l-Importazzjoni*

- 1.4. Dispożizzjonijiet Ġenerali (l-aħħar sentenza)
- 2.2. Liċenzar awtomatiku ta' importazzjoni (nota fin-naha t'isfel 2)
- 4. Istituzzjonijiet, konsultazzjoni u soluzzjoni ta' tilwim
- 5. Dispożizzjonijiet finali (minbarra l-paragrafu 2)

(vi) *Ftehim fuq l-Implimentazzjoni ta' l-Artikolu VI (Kodiċi ta' Kontra r-Rimi ta' Skart)*

- 13. Pajjiżi li qed jiżviluppaw
- 14. Kumitat fuq Bejgħ bi Rhi fis-Swieq.
- 15. Konsultazzjoni, konċiljazzjoni u soluzzjoni ta' tilwim
- 16. Dispożizzjonijiet finali (minbarra l-paragrafu 1 u 3)

(vii) *Arranġament rigward il-laħam ta' l-ifrat*

(viii) *Arranġament internazzjonali dwar prodotti tal-ħalib*

(ix) *Ftehim dwar il-Kummerċ f'Ajruplani Ċivili*

(x) *Dikjarazzjoni fuq miżuri kummerċjali meħuda għal skopijiet tal-bilanċ tal-pagamenti.*

(ċ) **Id-dispożizzjonijiet l-oħra kollha fil-GATT jew l-Istrumenti Relatati li għandhom x'jaqsmu ma':**

- (i) għajnuna tal-gvern għall-iżvilupp ekonomiku u t-trattament ta' pajjiżi li qed jiżviluppaw, minbarra l-paragrafi minn 1 sa 4 tad-Deciżjoni tat-28 ta' Novembru 1979 (L/4903) fuq trattament differenzali u aktar favorevoli, reċiproċità u partecipazzjoni akbar ta' pajjiżi li qed jiżviluppaw;
- (ii) it-twaqqif jew l-operat ta' kumitati ta' speċjalisti u istituzzjonijiet sussidjarji oħra;
- (iii) l-iffirmar, l-adeżjoni, d-dħul fis-seħh, l-irtirar, id-depożitu u r-reġistrazzjoni.

- (d) Kwalunkwe ftehim, arrangament, deċiżjoni, patt jew azzjoni kongunta oħra skond id-dispożizzjonijiet elenkati fis-sub-paragrafu minn (a) sa (c).
2. Il-Partijiet Kontraenti għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet tad-“Dikjarazzjoni fuq miżuri kummerċjali meħuda għal skopijiet tal-bilanċ tal-pagamenti” għal miżuri meħuda minn dawk il-Partijiet Kontraenti li ma jkunux partijiet fil-GATT, safejn ikun prattikabbli fil-kuntest tad-dispożizzjonijiet l-oħra ta’ dan it-Trattat.
3. Fir-rigward tan-notifiki meħtieġa mid-dispożizzjonijiet li saru applikabbli mill-Artikolu 29(2)(a):
- (a) Partijiet Kontraenti li ma jkunux partijiet fil-GATT jew fi Strument Relatat għandhom jagħmlu n-notifiki tagħhom lis-Segretarjat. Is-Segretarjat għandu jiċċirkola kopji tan-notifiki lill-Partijiet Kontraenti kollha. In-notifiki lis-Segretarjat għandhom ikunu b'wahda mil-lingwi awtentiċi ta’ dan it-Trattat. Id-dokumenti li jmorru magħha jistgħu jkunu biss bil-lingwa tal-Parti Kontraenti;
- (b) dawn il-htigiet m'għandhomx jghoddu għall-Partijiet Kontraenti għal dan it-Trattat li jkunu wkoll partijiet fil-GATT u l-Istrumenti Relatati, li jkun fihom il-htigiet tan-notifika tagħhom stess.
4. Kummerċ f'materjali nukleari jista' jiġi gwidat minn ftehim imsemmi fid-dikjarazzjonijiet relatati ma' dan il-paragrafu li qiegħed fl-Att Finali tal-Konferenza Ewropea tal-Karta dwar l-Energija.
-

10. Anness TFU

DISPOSIZZJONIJIET RIGWARD FTEHIM KUMMERĊJALI BEJN L-ISTATI LI KIENU PARTIJIET KOSTITWENTI F'DIK LI QABEL KIENET L-UNJONI TAR-REPUBBLIKI SOĊJALISTI SOVJETIĊI

(B'konformità ma' l-Artikolu 29(2)(b))

1. Kull Ftehim imsemmi fl-Artikolu 29(2)(b) għandu jiġi notifikat bil-miktub lis-Segretarjat minn jew fisem il-partijiet kollha għal dan il-ftehim li jiffirmaw jew jaderixxu għal dan it-Trattat;
 - (a) fir-rigward ta' ftehim fis-sehh wara data ta' tliet xhur wara d-data li fiha l-ewwel minn dawn il-partijiet tiffirma jew tiddepożita l-istrument ta' l-adeżjoni għat-Trattat, mhux aktar tard minn sitt xhur wara din id-data tal-firma jew tad-depożitu; u
 - (b) fir-rigward ta' ftehim li jidhol fis-sehh f'data sussegwenti għad-data msemmija fis-sub-paragrafu (a), biżżejjed qabel id-dhul fis-sehh tiegħu għal Stati jew Organizzazzjonijiet ohra ta' l-Intergrazzjoni Ekonomika Reġjonali li firmaw jew aderew għat-Trattat (minn issa 'l quddiem imsejha "il-Partijiet Interessati") biex dawn ikollhom opportunità raġonevoli biex jirrevedu l-ftehim u jagħmlu rappreżentazzjonijiet dwaru lill-partijiet fih u lill-Konferenza tal-Karta qabel dan id-dhul fis-sehh.
2. In-notifika għandha tinkludi:
 - (a) kopji tat-testi oriġinali tal-ftehim fil-lingwi kollha li bihom ikun ġie firmat;
 - (b) deskrizzjoni, b'referenza għall-oġġetti inklużi fl-Anness EM, tal-materjali u l-prodotti speċifiċi ta' l-enerġija li għalihom tapplika;
 - (c) spjegazzjoni, separatament għal kull dispożizzjoni rilevanti tal-GATT u l-Istrumenti Relatati li saru applikabbli bl-Artikolu 29(2)(a), taċ-ċirkostanzi li jagħmluha impossibbli jew imprattikabbli għall-partijiet fil-ftehim li jikkonformaw totalment ma' dik id-dispożizzjoni;
 - (d) il-miżuri speċifiċi li għandhom jiġu adottati minn kull parti għall-ftehim biex jindirizzaw iċ-ċirkostanzi msemmija fis-sub-paragrafu (c), u
 - (e) deskrizzjoni tal-programmi tal-partijiet biex jiksbu tnaqqis progressiv u fl-aħħar mill-aħħar eliminazzjoni tad-dispożizzjonijiet mhux konformanti tal-ftehim.
3. Partijiet għall-ftehim innotifikati skond il-paragrafu 1 għandhom jestendu lill-Partijiet Interessati opportunità raġonevoli biex jikkonsultaw magħhom fir-rigward ta' dan il-ftehim, u għandhom jagħtu konsiderazzjoni għar-rappreżentazzjonijiet tagħhom. Meta ssir talba minn xi Partijiet Interessati, il-ftehim għandu jiġi kkunsidrat mill-Konferenza tal-Karta, li tista' tadotta rakkomandazzjonijiet fir-rigward tiegħu.
4. Il-Konferenza tal-Karta għandha minn żmien għal żmien tirrevedi l-implimentazzjoni tal-ftehim skond il-paragrafu 1 u l-progress li jkun sar lejn l-eliminazzjoni tad-dispożizzjonijiet tagħha li ma jikkonformawx mad-dispożizzjonijiet tal-GATT u l-Istrumenti Relatati li jkunu saru applikabbli bl-Artikolu 29(2)(a). Meta ssir talba minn xi Partijiet Interessati, l-Konferenza tal-Karta tista' tadotta rakkomandazzjonijiet fir-rigward ta' dan il-ftehim.
5. Ftehim deskritt fl-Artikolu 29(2)(b) jista' f'każ ta' urġenza eċċezzjonali jithalla jidhol fis-sehh minghajr in-notifika u l-konsultazzjoni prevista fis-sub-paragrafu 1 (b), il-paragrafi 2 u 3, basta din in-notifika ssir u l-opportunità għal din il-konsultazzjoni tingħata malajr. F'każ bħal dan il-partijiet għall-ftehim għandhom madankollu jinnotifikaw it-test tiegħu skond is-sub-paragrafu 2 (a) malajr mad-dhul fis-sehh tiegħu.
6. Partijiet Kontraenti li jkunu jew li jkunu se jsiru partijiet għall-ftehim deskritt fl-Artikolu 29(2)(b) iwiegħdu li jillimitaw in-non-konformitajiet tiegħu mad-dispożizzjonijiet tal-GATT u l-Istrumenti Relatati li jkunu saru applikabbli bl-Artikolu 29(2)(a) għal dawk neċessarji biex jindirizzaw iċ-ċirkostanzi partikolari u biex jimplimentaw dan il-ftehim biex ta' lanqas jiddevjaw minn dawk id-dispożizzjonijiet. Dawn għandhom jagħmlu kull sforz biex jieħdu azzjoni ta' rimedju fid-dawl ta' rappreżentazzjonijiet minn Partijiet Interessati u ta' xi rakkomandazzjonijiet tal-Konferenza tal-Karta.

11. Anness D

DISPOSIZZJONIJET INTERIM GHAL SOLUZZJONI TA' TILWIM

(B'konformità ma' l-Artikolu 29(7))

1. (a) Fir-relazzjonijiet tagħhom ma' xulxin, il-Partijiet Kontraenti għandhom jagħmlu kull sforz permezz ta' kooperazzjoni u konsultazzjonijiet biex jaslu għal soluzzjoni sodisfaċenti għal xulxin ta' kull tilwima dwar miżuri eżistenti li jistgħu jaffettwaw materjalment lill-konformità mad-dispożizzjonijiet applikabbli għall-kummerċ skond l-Artikolu 5 jew 29.
 - (b) Parti Kontraenti tista' tagħmel talba bil-miktub lil xi Parti Kontraenti oħra għal konsultazzjonijiet rigward kull miżura eżistenti ta' Parti Kontraenti oħra li hi tikkunsidra li tista' teffettwa materjalment il-konformità mad-dispożizzjonijiet applikabbli għall-kummerċ skond l-Artikolu 5 jew 29. Parti Kontraenti li titlob konsultazzjonijiet għandha safejn ikun possibbli tindika l-miżura li dwarha qed tilmenta u tispeċifika d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 5 jew 29 tal-GATT u l-Istrumenti Relatati li hi tikkunsidra rilevanti. Talbiet għal konsultazzjonijiet skond dan il-paragrafu għandhom jiġu notifikati lis-Segretarjat, li għandu kull tant żmien jgħarraf lill-Partijiet Kontraenti dwar il-konsultazzjonijiet pendenti li ġew innotifikati.
 - (c) Parti Kontraenti għandha tittratta kull informazzjoni konfidenzali jew proprjetarja identifikata bħala tali u li tkun ġo jew li tkun ġiet riċevuta b'risposta għal talba bil-miktub, jew irċevuta fil-kors tal-konsultazzjonijiet, bl-istess mod li bih tkun ġiet ittrattata mill-Parti Kontraenti li tkun qed tipprovi l-informazzjoni.
 - (d) Waqt li tkun tifttex li ssolvi kwistjonijiet ikkunsidrati minn Parti Kontraenti li jaffettwaw il-konformità mad-dispożizzjonijiet applikabbli għall-kummerċ skond l-Artikolu 5 jew 29 bħallikieku bejnha u Parti Kontraenti oħra, l-Partijiet Kontraenti li jkunu qed jippartecipaw fil-konsultazzjonijiet jew f'soluzzjoni oħra ta' tilwima għandhom jagħmlu kull sforz biex jevitaw soluzzjoni li taffettwa hażin il-kummerċ ta' kull Parti Kontraenti oħra.
2. (a) Jekk, fi żmien 60 jum mir-riċevuta tat-talba għall-konsultazzjonijiet imsemmija fis-sub-paragrafu 1 (b) il-Partijiet Kontraenti ma jkunux solvew it-tilwima tagħhom jew ftiehem li jsolvuha permezz ta' konċiljazzjoni, medjazzjoni, arbitraġġ jew metodu ieħor, kull waħda mill-Parti Kontraenti tista' tibgħat lis-Segretarjat talba bil-miktub għat-twaqqif ta' panel skond is-sub-paragrafi minn (b) sa (f). Fit-talba tagħha il-Parti Kontraenti li tkun qed titlob għandha tiddikjara s-sostanza tat-tilwima u tindika liema dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 5 jew 29 u tal-GATT u l-Istrumenti Relatati jkunu kunsidrati rilevanti. Is-Segretarjat għandu malajr jikkonsenja kopji tat-talba lill-Partijiet Kontraenti kollha.
 - (b) L-interessi ta' Partijiet Kontraenti oħra għandhom jitqiesu waqt is-soluzzjoni ta' tilwima. Kull Parti Kontraenti oħra li jkollha interess sostanzjali fil-kwistjoni għandha jkollha d-dritt li tinstema mill-panel u li tagħmel sottomissjonijiet bil-miktub lilu, basta kemm il-Partijiet Kontraenti f'tilwima kif ukoll is-Segretarjat ikunu rċewew tagħrif bil-miktub ta' l-interess tagħha mhux aktar tard mid-data tat-twaqqif tal-panel, kif stabbilit skond is-sub-paragrafu (c).
 - (c) Panel għandu jitqies li ġie stabbilit 45 jum wara r-riċevuta tat-talba bil-miktub ta' Parti Kontraenti mis-Segretarjat skond is-sub-paragrafu (a).
 - (d) Panel għandu jkun kompost minn tliet membri li għandhom jintgħażlu mis-Segretarju Ġenerali mil-lista deskritta fil-paragrafu 7. Minbarra fejn il-Partijiet Kontraenti f'tilwima jiftiehem mod ieħor, il-membri tal-panel m'għandhomx ikunu ċittadini tal-Partijiet Kontraenti li jew ikunu parti f'tilwima jew li jkunu notifikaw l-interess tagħhom skond is-sub-paragrafu (b), jew ċittadini statali membri ta' l-organizzazzjoni għall-Integrazzjoni Ekonomika Reġjonali li jew tkun parti f'tilwima jew li tkun innotifikat l-interess tagħha skond is-sub-paragrafu (b).
 - (e) Il-Partijiet Kontraenti f'tilwima għandhom jirrispondu fi żmien 10-t ijiem tax-xogħol għan-nominazzjonijiet tal-membri tal-panel u m'għandhomx jopponu nominazzjonijiet għajr għal raġunijiet kostringenti.
 - (f) Membri tal-panel għandhom iservu fil-kapaċitajiet individwali tagħhom u la għandhom ifittxu u lanqas jiehdu istruzzjoni minn xi gvern jew korp ieħor. Kull Parti Kontraenti twieghed li tirrispetta dawn il-prinċipji u li ma tfittixx li tinfluwenza lill-membri tal-panel fil-qadi ta' dmirjethom. Il-membri tal-panel għandhom jintgħażlu bil-għan li tkun żgurata l-indipendenza tagħhom, u li biżżejjed diversità ta' sfondi u wisgha ta' esperjenza jiġu riflessi fil-panel.
 - (g) Is-Segretarjat għandu malajr jinnotifika lill-Partijiet Kontraenti li jkun ġie kostitwit panel.

3. (a) Il-Konferenza tal-Karta għandha tadotta regoli ta' proċeduri għall-proċeduri tal-panel li jkunu konsistenti ma' dan l-Anness. Ir-regoli ta' proċedura għandhom ikunu kemm jista' jkun possibbli viċini għal dawk tal-GATT u ta' l-Istrumenti Relatati. Panel għandu jkollu wkoll id-dritt li jadotta regoli addizzjonali ta' proċedura li ma jkunux inkonsistenti mar-regoli tal-proċedura adottati mill-Konferenza tal-Karta jew ma' dan l-Anness. Fi proċedura quddiem panel kull Parti Kontraenti f'tilwima u kwalunkwe Parti Kontraenti oħra li tkun innotifikat l-interess tagħha skond is-sub-paragrafu 2 (b), għandha jkollha d-dritt ta' lanqas għal udjenza waħda quddiem il-panel u li tressaq sottomissjoni bil-miktub. Il-Partijiet Kontraenti f'tilwima għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jipprovdur konfutazzjoni bil-miktub. Panel jista' jikkonċedi talba minn kull Parti Kontraenti li tkun innotifikat l-interess tagħha skond is-sub-paragrafu 2 (b) għal aċċess għal kull sottomissjoni bil-miktub li tkun saret lill-panel, bil-permess tal-Parti Kontraenti li tkun għamlitha.

Il-proċeduri ta' panel għandhom ikunu kunfidenzali. Panel għandu jagħmel stima oġġettiva tal-kwistjonijiet li jkollu quddiemu, inklużi l-fatti tat-tilwima u l-konformità tal-miżuri mad-dispożizzjonijiet applikabbli għall-kummerċ skond l-Artikolu 5 jew 29. Fl-eżerċizzju tal-funzjonijiet tiegħu, panel għandu jikkonsulta mal-Partijiet Kontraenti f'tilwima u jagħtihom opportunità adegwata biex jaslur għal soluzzjoni sodisfaċenti għal xulxin. Sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-Partijiet Kontraenti f'tilwima, panel għandu jibbaża d-deċiżjoni tiegħu fuq l-argumenti u s-sottomissjonijiet tal-Partijiet Kontraenti f'tilwima. Il-panelli għandhom jiġu gwidati minn interpretazzjonijiet mogħtija għall-GATT u l-Istrumenti Relatati ġewwa l-qafas tal-GATT, u m'għandhomx jikkontestaw il-kompatibilità ma' l-Artikolu 5 jew 29 ta' prattiki applikati minn xi Parti Kontraenti li tkun parti fil-GATT għal partijiet oħra fil-GATT li għalihom hi tapplika l-GATT u li ma tiehdux minn dawn il-partijiet l-oħra għas-soluzzjoni tat-tilwima taht il-GATT.

Sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-Partijiet Kontraenti f'tilwima, il-proċeduri kollha li jinvolvu panel, inkluż il-hruġ tar-rapport finali tiegħu, għandhom jitlestew fi żmien 180 jum mid-data tat-twaqqif tal-panel; iżda, in-nuqqas li jitlestew il-proċeduri kollha f'dan il-perjodu m'għandux jeffettwa l-validità ta' rapport finali.

- (b) Panel għandu jistabbilixxi l-ġurisdizzjoni tiegħu; din il-konstatazzjoni għandha tkun finali u torbot. Kull oġġezzjoni minn Parti Kontraenti f'tilwima li tilwima ma tkunx fil-ġurisdizzjoni tal-panel għandha tiġi kunsidrata mill-panel, li għandu jiddeċiedi jekk għandux jittratta l-oġġezzjoni bħala kwistjoni preliminarja inkella jekk għandux idahhalha fil-meriti tat-tilwima.
- (c) Fil-każ ta' żewġ talbiet jew aktar għal twaqqif ta' panel f'relazzjoni ma' tilwim li jkun sostanzjalment simili, is-Segretarju Ġenerali jista' bil-kunsens tal-Partijiet Kontraenti kollha f'tilwima jahtar panel wiehed.

4. (a) Wara li jkun ikkunsidra argumenti ta' konfutazzjoni, panel għandu jressaq lill-Partijiet Kontraenti f'tilwima t-taqsimiet deskrittivi ta' l-abbozz tar-rapport bil-miktub tiegħu, inkluża deskrizzjoni tal-fatti u sommarju ta' l-argumenti li jkunu saru mill-Partijiet Kontraenti f'tilwima. Il-Partijiet Kontraenti f'tilwima għandha tinghatalhom l-opportunità li jressqu kummenti bil-miktub fuq it-taqsimiet deskrittivi f'perjodu stabbilit mill-panel.

Wara d-data stabbilita għar-riċevuta tal-kummenti mill-Partijiet Kontraenti, il-panel għandu johroġ lill-Partijiet Kontraenti f'tilwima rapport interim bil-miktub, inklużi kemm it-taqsimiet deskrittivi kif ukoll ir-riżultati u l-konkluzjonijiet proposti mill-panel. F'perjodu stabbilit mill-panel Parti Kontraenti f'tilwima tista' tressaq quddiem il-panel talba bil-miktub biex il-panel jirrevedi aspetti speċifiċi tar-rapport interim qabel ma johroġ rapport finali. Qabel ma johroġ rapport finali il-panel jista', fid-diskrezzjoni tiegħu, jiltaqa' mal-Partijiet Kontraenti f'tilwima biex jikkunsidra l-kwistjonijiet imqanqla f'din it-talba.

Ir-rapport finali għandu jinkludi taqsimiet deskrittivi (inkluża deskrizzjoni tal-fatti u sommarju ta' l-argumenti li jkunu saru mill-Partijiet Kontraenti f'tilwima), ir-riżultati u l-konkluzjonijiet tal-panel, u d-diskussjoni ta' l-argumenti li jkunu saru fuq aspetti speċifiċi tar-rapport interim fl-istadju tar-revizjoni tiegħu. Ir-rapport finali għandu jittratta kull kwistjoni sostanzjali mqanqla quddiem il-panel u meħtieġa għas-soluzzjoni tat-tilwima u għandu jagħti r-raġunijiet għall-konkluzjonijiet tal-panel.

Panel għandu johroġ ir-rapport finali tiegħu billi jagħtih malajr lis-Segretarjat u lill-Partijiet Kontraenti f'tilwima. Is-Segretarjat għandu fl-opportunità prattikabbli l-aktar kmieni jqassam ir-rapport finali, flimkien ma' xi opinjonijiet bil-miktub li Parti Kontraenti f'tilwima tkun tixtieq li kienet eħmżet, lill-Partijiet Kontraenti kollha.

- (b) Meta panel jikkonkludi li miżura introdotta jew użata minn Parti Kontraenti ma tkunx taqbel ma' dispożizzjoni ta' l-Artikolu 5 jew 29 jew ma' dispożizzjoni tal-GATT jew ta' Strument Relatati li jghodd skond l-Artikolu 29, il-panel jista' jirrikmanda fir-rapport finali tiegħu li l-Parti Kontraenti tbidel jew tabbanduna l-miżura jew l-imġieba biex tkun f'konformità ma' dik id-dispożizzjoni.
- (c) Ir-rapporti tal-panel għandhom jiġu adottati mill-Konferenza tal-Karta. Biex tipprovdur żmien biżżejjed għall-Konferenza tal-Karta biex tikkunsidra r-rapporti tal-panel, rapport m'għandux jiġi adottat mill-Konferenza tal-Karta sa mill-anqas 30 jum wara li jkun ingħata lill-Partijiet Kontraenti kollha mis-Segretarjat. Il-Partijiet Kontraenti li jkollhom oġġezzjonijiet għal rapport tal-panel għandhom jagħtu raġunijiet bil-miktub għall-oġġezzjonijiet tagħhom lis-Segretarjat tal-anqas 10 t'ijiem qabel id-data li r-rapport ikun sa jiġi kkunsidrat għall-adozzjoni mill-Konferenza tal-Karta, u s-Segretarjat għandu malajr jagħtihom lill-Partijiet Kontraenti kollha. Il-Partijiet Kontraenti f'tilwima u l-Partijiet Kontraenti li jkunu notifikaw l-interess tagħhom skond is-sub-paragrafu 2 (b) għandu jkollhom id-dritt li jippartecipaw bis-shih fil-konsiderazzjoni tar-rapport tal-panel fuq dik it-tilwima mill-Konferenza tal-Karta, u l-opinjonijiet tagħhom għandhom jiġu registrati kollha.

- (d) Biex tiġi żgurata soluzzjoni effettiva fit-tilwim għall-benefiċċju tal-Partijiet Kontraenti kollha, konformità immedjata mad-deċiżjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet tar-rapport finali tal-panel li kienu ġew adottati mill-Konferenza tal-Karta tkun essenzjali. Parti Kontraenti li tkun soġġetta għall-deċiżjoni jew rakkomandazzjoni ta' rapport finali tal-panel li tkun giet adottata mill-Konferenza tal-Karta għandha tgħarraf lill-Konferenza tal-Karta bl-intenzjonijiet tagħha riġward il-konformità ma' din id-deċiżjoni jew ir-rakkomandazzjoni. Fil-każ li konformità immedjata tkun imprattikabbli, l-Parti Kontraenti konċernata għandha tfiehem ir-raġunijiet tagħha għan-non-konformità lill-Konferenza tal-Karta u, fid-dawl ta' din l-ispejgazzjoni għandu jkollha perjodu raġonevoli ta' żmien biex issir konformi. Il-mira tar-riżoluzzjoni tat-tilwim hija l-modifika jew it-tnehhija ta' miżuri inkonsistenti.
5. (a) Meta Parti Kontraenti ma jkunx irnexxielha f'perjodu raġonevoli ta' żmien tikkonforma ma' deċiżjoni jew rakkomandazzjoni ta' rapport finali tal-panel li jkun giet adottat mill-Konferenza tal-Karta, il-Parti Kontraenti f'tilwima iġurjata minn dan in-nuqqas ta' konformità tista' tikkonsenja lill-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma talba bil-miktub li l-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma tidhol għal negozjati bil-ghan li taqbel fuq kumpens aċċettabbli għat-tnejn. Jekk tkun hekk mitluba l-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma għandha malajr tidhol f'negozjati bħal dawn.
- (b) Jekk il-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma tirrifjuta li tinnejozja, jew jekk il-Partijiet Kontraenti ma jkunux laħqu ftehim fi żmien 30 jum wara l-konsenja tat-talba għan-negozjati, l-Parti Kontraenti iġurjata tista' tagħmel talba bil-miktub għall-awtorizzazzjoni tal-Konferenza tal-Karta biex tissospendi l-obbligazzjonijiet dovuti minnha lill-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma skond l-Artikolu 5 jew 29.
- (c) Il-Konferenza tal-Karta tista' tawtorizza lill-Parti Kontraenti iġurjata biex tissospendi dawk mill-obbligazzjonijiet tagħha lill-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma, taht id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 5 jew 29 jew taht id-dispożizzjonijiet tal-GATT jew l-Istrumenti Relatati li jghoddu Skond l-Artikolu 29, li l-Parti Kontraenti tikkunsidra ekwivalenti fiċ-ċirkostanzi.
- (d) Is-sospensjoni ta' l-obbligazzjonijiet għandha tkun temporanja u għandha tiġi applikata biss sakemm il-miżura misjuba li tkun inkonsistenti ma' l-Artikolu 5 jew 29 titneħħa, jew sakemm tintlaħaq soluzzjoni sodisfaċenti għal xulxin.
6. (a) Qabel jiġu sospiżi dawn l-obbligazzjonijiet il-Parti Kontraenti iġurjata għandha tinforma lill-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma dwar in-natura u l-livell tas-sospensjoni proposta tagħha. Jekk il-Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma tikkonsenja lis-Segretarju Ġenerali oġġezzjoni bil-miktub għal-livell tas-sospensjoni ta' l-obbligazzjonijiet proposti mill-Parti Kontraenti iġurjata, l-oġġezzjoni għandha titressaq quddiem l-arbitraġġ kif previst hawn taht. Is-sospensjoni proposta ta' l-obbligazzjonijiet għandha titwaqqaf sakemm l-arbitraġġ ikun tlesta u l-konstatazzjoni tal-panel arbitrali tkun giet iffinalizzata u torbot skond is-sub-paragrafu (e).
- (b) Is-Segretarju Ġenerali għandu jistabbilixxi panel arbitrali skond is-sub-paragrafu 2 (d) sa (f), li jekk ikun Prattikabbli għandu jkun l-istess panel li għamel id-deċiżjoni jew ir-rakkomandazzjoni msemmija fis-sub-paragrafu 4 (d), biex jeżamina l-livell ta' l-obbligazzjonijiet li l-Parti Kontraenti iġurjata tipproponi li tissospendi. Jekk il-Konferenza tal-Karta ma tiddeċidix mod iehor ir-regoli tal-proċedura għall-proċeduri tal-panel għandhom jiġu adottati skond is-sub-paragrafu 3 (a).
- (c) Il-panel arbitrali għandu jistabbilixxi jekk il-livell ta' l-obbligazzjonijiet li jkun propost li jiġi sospiż mill-Parti Kontraenti iġurjata jkun eċċessiv meta mqabbel ma' l-iġurja li tkun garrbet, u jekk dan ikun il-każ, kemm ikun eċċessiv. Dan m'għandux jirrevedi n-natura ta' l-obbligazzjonijiet sospiżi, minbarra safejn dan ikun inseparabbli mill-konstatazzjoni tal-livell ta' l-obbligazzjonijiet sospiżi.
- (d) Il-panel arbitrali għandu jagħti l-konstatazzjoni tiegħu bil-miktub lill-Partijiet Kontraenti iġurjati u li ma jkunux jikkonformaw u lis-Segretarjat fi żmien 60 jum mit-twaqqif tal-panel jew fi żmien perjodu iehor bħal dan li jista' jiġi miftiehem bejn il-Partijiet Kontraenti iġurjati li ma jkunux jikkonformaw. Is-Segretarjat għandu jippreżenta l-konstatazzjoni lill-Konferenza tal-Karta fl-ewwel opportunità Prattikabbli, u mhux aktar tard mil-laqgħa tal-Konferenza tal-Karta wara r-riċevuta tal-konstatazzjoni.
- (e) Il-konstatazzjoni tal-panel arbitrali għandha ssir finali u torbot 30 jum wara d-data ta' meta din tingħata lill-Konferenza tal-Karta, u kull livell ta' sospensjoni tal-benefiċċji konċessi fihom permezz t'hekk jista' minn hemm il quddiem jiddaħhal fis-seħh mill-Parti Kontraenti iġurjata b'tali mod li l-Parti Kontraenti tikkunsidra ekwivalenti fiċ-ċirkostanzi, sakemm qabel l-iskadenza tal-perjodu ta' 30 jum il-Konferenza tal-Karta ma tiddeċidix mod iehor.
- (f) Meta tissospendi xi obbligazzjonijiet ta' Parti Kontraenti li ma tkunx tikkonforma, Parti Kontraenti iġurjata għandha tagħmel kull sforz biex ma taffettwax hażin il-kummerċ ta' kull Parti Kontraenti ohra.
7. Kull Parti Kontraenti tista' tinnomina żewġ individwi biex ikunu, fil-każ ta' Partijiet Kontraenti li jkunu wkoll parti fil-GATT, jekk huma jkunu disposti u kapaċi jservu bħala panellisti skond dan l-Anness, panellisti normalment innominati għall-iskop tal-panelli tal-GATT għat-tilwim. Is-Segretarju Ġenerali jista' wkoll jinnomina,

bl-approvazzjoni tal-Konferenza tal-Karta, mhux aktar minn 10 individwi, li jkunu disposti li jservu bhala panellisti għal skopijiet ta' soluzzjoni ta' tilwim skond il-paragrafi minn 2 sa 4. Il-Konferenza tal-Karta tista' barra minn hekk tiddeċiedi li tinnomina għall-istess skopijiet sa 20 individwu li jkunu disposti u kapaċi jservu bhala panellisti, biex iservu fuq listi ta' korpi internazzjonali ohra għas-soluzzjoni ta' tilwim. L-ismijiet ta' l-individwi kollha għalhekk innominati għandhom jikkostitwixxu l-lista għas-soluzzjoni tat-tilwim. Individwi għandhom jiġu nominati strettament fuq il-bażi ta' l-oġġettività, l-affidabilità u l-għaqal u, kemm jista' jkun, għandu jkollhom esperjenza fil-kummerċ internazzjonali u l-kwistjonijiet ta' l-enerġija, partikolarment fir-rigward tad-dispożizzjonijiet applikabbli skond l-Artikolu 29. Waqt il-qadi ta' kull dmir skond dan l-Anness, dawk innominati m'għandhomx ikunu affiljati ma' jew jiehdu struzzjonijiet minn xi Parti Kontraenti. L-innominati għandhom iservu għal termini li jiġgeddu ta' hames snin u sakemm is-suċċessuri tagħhom ikunu ġew innominati. Nominat li t-terminu tiegħu jiskadi għandu jkompli jwettaq il-funzjoni li għaliha dak l-individwi jkun ingħażel skond dan l-Anness. Fil-każ ta' mewt, riżenja jew inkapaċità ta' nominat, il-Parti Kontraenti jew is-Segretarju Ġenerali, liema minnhom ikun innomina lill-innominat imsemmi, għandu jkollu d-dritt li jinnomina individwu ieħor biex iservi għall-bqija tat-terminu ta' l-innominat, waqt li n-nominazzjoni mis-Segretarju Ġenerali għandha tkun soġġetta għall-approvazzjoni tal-Konferenza tal-Karta.

8. Minkejja d-dispożizzjonijiet li jinsabu f'dan l-Anness, il-Partijiet Kontraenti huma mhajra jikkonsultaw matul il-proċedura għas-soluzzjoni tat-tilwima bl-iskop li jsolvu t-tilwima tagħhom.
9. Il-Konferenza tal-Karta tista' tahtar jew tinnomina korpi jew fora ohra biex jaqdu kull wahda mill-funzjonijiet iddelegati f'dan l-Anness lis-Segretarjat u lis-Segretarju Ġenerali.

12. Anness B

FORMULA GHALL-ALLOKAZZJONI TA' L-ISPEJJEŻ TAL-KARTA

(B'konformità ma' l-Artikolu 37(3))

1. Kontribuzzjonijiet pagabbli mill-Partijiet Kontraenti għandhom jiġu stabbiliti mis-Segretarjat ta' kull sena fuq il-bażi tal-kontribuzzjonijiet perċentwali mehtieġa taht l-Iskala Regolari għall-Istima tal-Budget tan-Nazzjonijiet Uniti li tkun l-aktar wahda reċenti (biż-żieda ta' informazzjoni fuq il-kontribuzzjonijiet teoretiċi għal Partijiet Kontraenti kollha li ma jkunux membri tan-NU).
 2. Il-kontribuzzjonijiet għandhom jiġu aġġustati kif mehtieġ biex jiġi żgurat li t-total tal-kontribuzzjonijiet tal-Partijiet Kontraenti kollha jkun 100 %.
-

13. *Anness PA***LISTA TA' FIRMATARJI LI MAJAĊĊETAWX L-OBBLIGAZZJONI TA' L-APPLIKAZZJONI PROVIŻJORJA
TA' L-ARTIKOLU 45(3)(b)**

(B'konformità ma' l-Artikolu 45(3)(ċ))

1. Ir-Repubblika Ċeka
 2. Il-Ġermanja
 3. L-Ungerija
 4. Il-Litwanja
 5. Il-Polonja
 6. Ir-Repubblika Slovakka
-

14. Anness T

MIŻURI TRANŻIZZJONALI TAL-PARTIJET KONTRAENTI

(B'konformità ma' l-Artikolu 32(1))

Lista ta' Partijiet Kontraenti intitolati għal arrangamenti transizzjonali

L-Albanija	Il-Latvja
L-Armenja	Il-Litwanja
L-Ażerbajġan	Il-Moldova
Il-Belarus	Il-Polonja
Il-Bulgarija	Ir-Rumanija
Il-Kroazja	Il-Federazzjoni Russa
Ir-Repubblika Ċeka	Is-Slovakkja
L-Estonja	Is-Slovenja
Ġeorgja	It-Taġikistan
L-Ungerija	It-Turkmenistan
Il-Każakistan	L-Ukrajna
Il-Kyrgyzstan	l-Uzbekistan

Lista' ta' dispożizzjonijiet soġġetti għal arrangamenti transizzjonali

<i>Dispożizzjoni</i>	<i>Pàġna</i>
L-Artikolu 6(2)	261
L-Artikolu 6(5)	263
L-Artikolu 7(4)	265
L-Artikolu 9(1)	266
L-Artikolu 10(7)	267
L-Artikolu 14(1)(d)	267
L-Artikolu 20(3)	268
L-Artikolu 22(3)	269

Artikolu 6(2)

“Kull Parti Kontraenti ghandha tiżgura li fil-ġurisdizzjoni tagħha tkun tippossedi u tinfurza dawk il-liġijiet li jkunu neċessarji u xierqa biex jindirizzaw imġieba unilaterali u konċertata anti-kompetittiva fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija”.

PAJJIŻ: L-ALBANIJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

M'hemmx liġi fuq il-protezzjoni tal-kompetizzjoni fl-Albanija. Il-liġi Nru 7746 tat-28 ta' Lulju 1993 fuq l-idrokarburi u l-Liġi Nru 7796 ta' l-1 ta' Frar 1994 fuq il-minerali ma jinkludux dispożizzjonijiet bħal dawn. M'hemm l-ebda liġi fuq l-elettriċità li qiegħda fl-istadju ta' thejijja. Hemm il-pjan biex din il-liġi titressaq quddiem il-Parlament sa l-aħħar ta' 1996. F'dawn il-liġijiet l-Albanija beħsiebha tinkludi dispożizzjonijiet fuq imġieba anti-kompetittiva.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: L-ARMENJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Bħalissa jeżisti monopolju Statali fl-Armenja fil-biċċa l-kbira tas-setturi ta' l-enerġija. M'hemm l-ebda liġi fuq il-protezzjoni tal-kompetizzjoni, għalhekk ir-regoli tal-kompetizzjoni għadhom m'humiex jiġu implimentati. M'hemm l-ebda liġi fuq l-enerġija. Hemm il-pjan biex il-liġijiet abbozzati fuq l-enerġija jitressqu quddiem il-Parlament fl-1994. Huwa mifhum li l-liġijiet jinkludu dispożizzjonijiet fuq imġieba anti-kompetittiva, biex din tiġi armonizzata mal-leġislazzjoni tal-KE fuq il-kompetizzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

31 ta' Diċembru 1997.

PAJJIŻ: L-AZERBAJĠAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-leġislazzjoni anti-monopolistika tinsab fl-istadju ta' l-elaborazzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 2000.

PAJJIŻ: IL-BELARUS*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-leġislazzjoni anti-monopolistika tinsab fl-istadju ta' l-elaborazzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 2000.

PAJJIŻ: IL-ĠEORĠJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġijiet fuq it-tnehhija tal-monopolji huma bħalissa fl-istadju ta' l-elaborazzjoni fil-Ġeorġja u din hi r-raġuni għaliex l-Istat għandu għalissa l-monopolju għal kważi s-sorsi kollha ta' l-enerġija u r-riżorzi ta' l-enerġija, li jirrestringi l-possibiltà ta' kompetizzjoni fil-kumpless ta' l-enerġija u l-karburanti.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' January 1999.

PAJJIŻ: IL-KAŻAKSTAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġi fuq l-iżvilupp tal-kompetizzjoni u r-restrizzjoni ta' l-attivitajiet monopolistiċi (Nru 656 tal-11 ta' Ġunju 1991) giet adottata, imma hi ta' natura ġenerali. Huwa mehtieg li l-leġislazzjoni tiġi żviluppata aktar, partikolarment billi jiġu adottati emendi rilevanti jew tiġi adottata liġi ġdida.

Eliminazzjoni gradwali

l-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: IL-KYRGYZSTAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġi fuq il-linji politiċi anti-monopolistiċi diġà giet adottata. Il-perjodu ta' transizzjoni hu b'żonnjuż biex jiġu adattati d-dispożizzjonijiet ta' din il-liġi għas-settur ta' l-enerġija li hu bħalissa strettament regolat mill-Istat.

Eliminazzjoni gradwali

l-1ta' Ġunju 2001.

PAJJIŻ: **IL-MOLDOVA**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġi tad-29 ta' Jannar 1992 fuq ir-restrizzjoni ta' l-attivitajiet monopolistiċi u l-iżvilupp tal-kompetizzjoni tipprovdi bazi organizzattiva u legali għall-iżvilupp tal-kompetizzjoni, u miżuri biex l-attivitajiet monopolistiċi jiġu prevenuti, limitati u mraġżna; din hija orjentata lejn l-implimentazzjoni tal-kondizzjonijiet ta' l-ekonomija tas-suq. Din il-liġi, madankollu, ma tipprovdi għal miżuri konkreti ta' mġieba anti-kompetittiva fis-settur ta' l-enerġija, kif lanqas ma tkopri kompletament il-htigiet ta' l-Artikolu 6.

Fl-1995 abbozzi ta' liġi dwar il-kompetizzjoni u programm Statali ta' demonopolizzazzjoni ta' l-ekonomija għandhom jitressqu quddiem il-Parlament. L-abbozz tal-liġi fuq l-enerġija li se jitressaq ukoll quddiem il-Parlament fl-1995 se jkopri kwistjonijiet fuq demonopolizzazzjoni u l-iżvilupp tal-kompetizzjoni fis-settur ta' l-enerġija.

Eliminazzjoni gradwali

l-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: **IR-RUMANIJA**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Ir-regoli tal-kompetizzjoni għandhom m'humiex implimentati fir-Rumanija. L-abbozz ta' liġi fuq il-protezzjoni tal-kompetizzjoni tressaq quddiem il-Parlament u huwa skedat biex jiġi adottat matul l-1994.

L-abbozz fih dispożizzjonijiet fir-rigward ta' l-imġieba anti-kompetittiva, armonizzati mal-liġi tal-KE fuq il-kompetizzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

Il-31 ta' Diċembru 1998.

PAJJIŻ: **IL-FEDERAZZJONI RUSSA**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Il-Federazzjoni.

Deskrizzjoni

Qafas komprensiv ta' leġislazzjoni anti-monopolistika ġie orġinat fil-Federazzjoni Russa imma miżuri legali u organizzattivi oħra biex l-attivitajiet monopolistiċi u l-kompetizzjoni inġusta jiġu prevenuti, limitati jew imraġżna għandhom jiġu adottati u partikolarment fis-settur ta' l-enerġija.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Ġunju 2001.

PAJJIŻ: **IS-SLOVENJA**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġi fuq il-protezzjoni tal-kompetizzjoni adottata fl-1993 u pubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali Nru 18/93 tittratta l-imġieba anti-kompetittiva b'mod ġenerali. Il-liġi eżistenti tipprovdi wkoll għall-kondizzjonijiet għat-twaqqif ta' l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni. Fil-preżent l-awtorità tal-kompetizzjoni prinċipali hi l-Uffiċċju għall-Protezzjoni tal-Kompetizzjoni fil-Ministeru tar-Relazzjonijiet Ekonomiċi u ta' l-Iżvilupp. Rigward l-importanza tas-settur ta' l-enerġija liġi separata f'dan ir-rigward hija prevista u għalhekk jehtieg aktar żmien għal konformità shiha.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: **IT-TAĠIKISTAN**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Fl-1993 it-Taġikistan għadda l-liġi fuq id-demonopolizzazzjoni u l-kompetizzjoni. Iżda, minhabba s-sitwazzjoni ekonomika diffiċli fit-Taġikistan, il-ġurisdizzjoni tal-liġi giet temporanjament sospiża.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1997.

PAJJIŻ: IT-TURKMENISTAN*Eliminazzjoni gradwali**Settur*

fl-1 ta' Lulju 2001.

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

PAJJIŻ: L-UZBEKISTAN*Livell ta' gvern**Settur*

Nazżjonali.

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

*Deskrizzjoni**Livell ta' gvern*

Nazżjonali.

Taht id-Deċiżjoni Nru 1532 tal-21 ta' Ottubru 1993 tal-President tal-Turkmenistan ġie stabbilit u issa beda jahdem il-Kumitat fuq ir-Restrizzjoni ta' Attivitajiet Monopolistiċi, li l-funzjoni tiegħu hija li jip-proteġi intrapriżi u entitajiet oħra mill-imġieba u l-prattiċi monopolistiċi u biex jippromwovi l-formazzjoni tal-prinċipji tas-suq fuq il-bażi ta' l-iżvilupp tal-kompetizzjoni u l-intraprenditorija.

Deskrizzjoni

Il-liġi fuq ir-restrizzjoni ta' attivitajiet monopolistiċi ġiet adottata fl-Uzbekistan u ilha fis-seħh minn Lulju 1992. Izda, l-liġi (kif speċifikata fl-Artikolu 1(3) ma testendix l-attivitajiet ta' l-intrapriżi fis-settur ta' l-enerġija.

Aktar żvilupp fil-leġislazzjoni u r-regolamenti hu meħtieġ biex jirregola l-imġieba anti-monopolistika ta' l-intrapriżi fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija.

Eliminazzjoni gradwali

Fl-1 ta' Lulju 2001.

Artikolu 6(5)

Jekk Parti Kontraenti tikkunsidra li xi mġieba anti-kompetittiva speċifikata mwettqa ġewwa ż-żona ta' Parti Kontraenti oħra qed taffettwa hażin interess importanti rilevanti għall-skopijiet identifikati f'dan l-Artikolu, il-Parti Kontraenti tista' tinnotifika lill-Parti Kontraenti l-oħra u tista' titlob li l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni tagħha jibdew azzjoni xierqa għall-infurzar. Il-Parti Kontraenti li qed tinnotifika għandha tinkludi f'din in-notifika informazzjoni biżżejjed biex tippermetti l-Parti Kontraenti notifikata li tidentifika l-imġieba anti-kompetittiva li tkun is-sugġett tan-notifika u għandha tinkludi offerta ta' aktar informazzjoni u kooperazzjoni bħal din li dik il-Parti Kontraenti tkun kapaċi tipprovd. Il-Parti Kontraenti notifikata jew, kif jista' jkun il-każ, l-awtoritajiet rilevanti tal-kompetizzjoni jistgħu jikkonsultaw ma' l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni tal-Parti Kontraenti li qed tinnotifika u għandhom jagħtu konsiderazzjoni shiha lit-talba tal-Parti Kontraenti li qed tinnotifika waqt li din tiddeċiedi jekk tibdiex jew le azzjoni ta' infurzar fir-rigward ta' l-imġieba anti-kompetittiva allegata identifikata fin-notifika. Il-Parti Kontraenti notifikata għandha tgharraf lill-Parti Kontraenti li qed tinnotifika bid-deċiżjoni tagħha jew bid-deċiżjoni ta' l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni rilevanti u tista' jekk hi tkun tixtieq tinforma lill-Parti Kontraenti li qed tinnotifika dwar ir-raġunijiet għad-deċiżjoni. Jekk tinbeda azzjoni ta' l-infurzar, il-Parti Kontraenti notifikata għandha tinforma lill-Parti Kontraenti li qed tinnotifika bir-riżultati tagħha, u safejn jista' jkun, dwar kull kull żvilupp interim sinifikanti.

PAJJIŻ: L-ALBANJA*Livell ta' gvern**Settur*

Nazżjonali.

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

*Deskrizzjoni**Livell ta' gvern*

Istituzzjonijiet biex isahħu d-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu ma ġewx stabbiliti fl-Armenja.

Nazżjonali.

Il-liġijiet fuq l-enerġija u l-protezzjoni tal-kompetizzjoni huma pjanati biex jinkludu dispożizzjonijiet biex jistabbilixxu dawn l-istituzzjonijiet.

*Deskrizzjoni**Eliminazzjoni gradwali*

Fl-Albanja ma'hemmx istituzzjonijiet stabbiliti biex jinfurkaw ir-regoli tal-kompetizzjoni. Dawn l-istituzzjonijiet għandhom jiġu provduti fil-liġi dwar il-protezzjoni tal-kompetizzjoni li hemm il-pjani biex tiġi finalizzata fl-1996.

fl-31 ta' Diċembru 1997.

*Eliminazzjoni gradwali***PAJJIŻ: L-AZERBAJĠAN**

fl-1 ta' January 1999.

*Settur***PAJJIŻ: L-ARMENJA**

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

*Settur**Livell ta' gvern*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Nazżjonali.

Deskrizzjoni

L-awtoritajiet anti-monopolistiċi għandhom jiġu stabbiliti wara l-adozzjoni tal-leġislazzjoni anti-monopolistika.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 2000.

PAJJIŻ: IL-BELARUS*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

L-awtoritajiet anti-monopolistiċi għandhom jiġu stabbiliti wara l-adozzjoni tal-leġislazzjoni anti-monopolistika.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 2000.

PAJJIŻ: IL-ĠEORĠJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġijiet fuq id-demonopolizzazzjoni huma bħalissa fl-istadju ta' l-elaborazzjoni fil-Ġeorgja u din hija r-raġuni għala m'hemmx awtoritajiet tal-kompetizzjoni stabbiliti għalissa.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' January 1999.

PAJJIŻ: IL-KAŻAKSTAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Kumitat anti-monopolistiku ġie stabbilit fil-Każakstan, imma l-attività tiegħu għandha bżonn titjib, kemm mill-aspett leġislattiv kif ukoll minn dak organizzattiv, biex jellabora mekkaniżmu effettiv li jimmanigġa l-ilmenti fuq imġieba anti-kompetittiva.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: IL-KYRGYZSTAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

M'hemmx mekkaniżmu fil-Kyrgyzstan biex jikkontrolla l-imġieba anti-kompetittiva u l-leġislazzjoni relevanti. Huwa meħtieġ li jiġu stabbiliti awtoritajiet anti-monopolistiċi relevanti.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Lulju 2001.

PAJJIŻ: IL-MOLDOVA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-Ministeru ta' l-Ekonomija hu responsabbli għall-kontroll ta' l-imġieba kompetittiva fil-Moldova. Emendi relevanti saru għall-liġi tal-ksur tar-regoli amministrattivi, li jaħsbu għal ċerti pieni għal abbuz tar-regoli tal-kompetizzjoni mill-intrapriżi monopolistiċi.

Il-liġi ta' l-abbozz fuq il-kompetizzjoni li hija bħalissa fl-istadju ta' l-elaborazzjoni se jkollha dispożizzjonijiet fuq l-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: IR-RUMANIJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Istituzzjonijiet biex jinfurzw id-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu ma ġewx stabbiliti fir-Rumanija.

L-istituzzjonijiet inkarigati bl-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni huma previsti fl-abbozz ta' liġi fuq il-protezzjoni tal-kompetizzjoni li hi skedata biex tiġi adottata matul l-1994.

L-abbozz jipprovdi wkoll perjodu ta' disa' xhur għall-infurzar, li jibda mad-data tal-pubblikazzjoni tiegħu.

Skond il-Ftehim ta' l-Ewropa li jistabbilixxi assoċjazzjoni bejn ir-Rumanija u l-Komunitajiet Ewropej, ir-Rumanija nġhatat perjodu ta' hames snin biex timplimenta r-regoli tal-kompetizzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: **IT-TAĠIKISTAN**PAJJIŻ: **L-UZBEKISTAN***Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

It-Taġikistan adotta liġijiet fuq id-demonopolizzazzjoni u l-kompetizzjoni, izda istituzzjonijiet biex jinfurzw ir-regoli tal-kompetizzjoni għadhom fl-istadju ta' l-iżvilupp.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1997.

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġi fuq ir-restrizzjoni ta' attivitajiet monopolistiċi giet adottata fl-Uzbekistan u kienet fis-seħh minn Lulju 1992. Izda, il-liġi (kif speċifikata fl-Artikolu 1(3) ma testendix l-attivitajiet ta' l-intrapriżi fis-settur ta' l-enerġija.

Eliminazzjoni gradwali

l-1 ta' Lulju 2001.

Artikolu 7(4)

"Fil-każ li t-tranzitu tal-materjali u l-prodotti ta' l-enerġija ma jkunx jista' jintlaħaq fuq termini kummerċjali permezz ta' mezzi ta' facilitajiet tat-trasport ta' l-enerġija, l-Partijiet Kontraenti m'għandhomx jostakolaw kapaċità ġdida li qed tiġi stabbilita, minbarra jekk jiġi provdut mod ieħor fil-leġislazzjoni applikabbli li tkun konsistenti mal-paragrafu 1."

PAJJIŻ: **L-AZERBAJĠAN**PAJJIŻ: **IL-BULGARIJA***Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Huwa mehtieg li jiġi adottat grupp ta' liġijiet fuq l-enerġija, inklużi proċeduri tal-liċenzjar għar-regolazzjoni tat-tranzitu. Waqt perjodu ta' transizzjoni hemm il-hsieb li jinbnew u jiġu modernizzati linji għat-trażmissjoni ta' l-enerġija, kif ukoll kapaċitajiet għall-ġenerazzjoni bil-ghan li l-livell tekniku tagħhom jingieb għall-htigiet mondjali u jiġi agġustat għall-kondizzjonijiet ta' l-ekonomija tas-suq.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1999.

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-Bulgarija m'għandhiex liġijiet li jirregolaw tranzitu ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija. Għaddejja ristrutturazzjoni globali fis-settur ta' l-enerġija, inkluż żvilupp ta' qafas istituzzjonali, ta' leġislazzjoni u regolazzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

Il-perjodu transizzjonali ta' seba' snin huwa mehtieg biex il-leġislazzjoni rigward it-tranzitu ta' materjali u prodotti ta' l-enerġija tingieb f'konformità shiha ma' din id-dispożizzjoni.

fl-1 ta' Lulju 2001.

PAJJIŻ: **IL-BELARUS**PAJJIŻ: **ĠEORĠJA***Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġijiet dwar l-enerġija, l-art u suġġetti oħra qed jifasslu bħalissa, u sa l-adozzjoni finali tagħhom, tibqa' l-inċertezza rigward il-kondizzjonijiet biex jitwaqqfu kapaċitajiet godda ta' trasport għall-portaturi ta' l-enerġija fit-territorju tal-Belarus.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1998.

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Huwa mehtieg li jiġi preparat sett ta' liġijiet fuq il-kwistjoni. Bħalissa hemm kondizzjonijiet sostanzjalment differenti għat-trasport u t-tranzitu ta' diversi sorsi ta' l-enerġija fil-Ġeorgja (enerġija elettrika, gass naturali, prodotti taż-żejt, faham).

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' January 1999.

PAJJIŻ: L-UNGHERIJA

Settur

Industrija elettrika

Livell ta' gvern

Nazżjonali.

Deskrizzjoni

Skond il-leġislazzjoni preżenti, t-twaqqif u l-operat ta' linji ta' trasmissjoni ta' vultaġġ għoli huwa monopolju ta' l-Istat.

Il-holqien tal-qafas legali u regolatorju ġdid għat-twaqqif, l-operat u l-pussess tal-linji ta' trasmissjoni b'vultaġġ għoli qed tithejja. Il-Ministeru ta' l-Industrija u l-Kummerċ diġà ha l-inizjattiva biex iressaq Att ġdid fuq l-Energija Elettrika, li se jkollu l-impatt tiegħu wkoll fuq il-Kodiċi Ċivili u fuq l-Att tal-Konċessjoni. Konformità tista' tintlaħaq wara d-dhul fis-seħh tal-liġi l-ġdida fuq l-elettricità u d-digrietu regolatorju relatati.

Eliminazzjoni gradwali

31ta' Diċembru 1998.

PAJJIŻ: IL-POLONJA

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazżjonali.

Deskrizzjoni

Il-liġi Polakka fuq l-enerġija, li qiegħda fl-aħhar stadju tal-koordinazzjoni, tistipula l-holqien ta' regoli legali godda simili għal dawk applikati f'pajjiżi ta' suq hieles (liċenzi biex tiġġenera, titrasmetti, tqassam u tikkommerċja portaturi ta' l-enerġija). Sakemm din tiġi adottata mill-Parlament tehtieg sospensjoni temporanja ta' l-obbligazzjonijiet taht dan il-paragrafu.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1995.

L-Artikolu 9(1)

"Il-Partijiet Kontraenti jagħrfu l-importanza tas-swieq kapitali miftuħa biex jinkoraġixxu l-moviment tal-kapital biex jiġi finanzjat il-kummerċ fil-materjali u l-prodotti ta' l-enerġija u biex isiru u jiġu mghejjuna l-investimenti fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija fiz-zoni ta' Partijiet Kontraenti oħra, partikolarment dawk b'ekonomiji fi transizzjoni. Kull Parti Kontraenti għandha kif suppost taħseb biex tippromwovi kondizzjonijiet għall-aċċess tas-suq tal-kapitali tagħha minn kumpanniji u sudditi ta' Partijiet Kontraenti oħra, bl-iskop li jiffinanzjaw kummerċ f'materjali u prodotti ta' l-enerġija u bl-iskop ta' investiment fl-attività ekonomika fis-settur ta' l-enerġija fiz-zoni ta' dawk il-Partijiet Kontraenti l-oħra, fuq bażi xejn anqas favorevoli minn dik li hi tagħti f'ċirkostanzi simili lill-kumpanniji u s-sudditi tagħha stess jew lil kumpanniji u sudditi ta' xi Parti Kontraenti oħra jew ta' xi Stat terz, liema minnhom tkun l-aktar favorevoli."

PAJJIŻ: L-AZERBAJĠAN

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazżjonali.

Deskrizzjoni

Il-leġislazzjoni rilevanti hi fl-istadju ta' l-elaborazzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 2000.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 2000.

PAJJIŻ: ĠEORĠJA

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazżjonali.

Deskrizzjoni

Il-leġislazzjoni rilevanti qiegħda fl-istadju ta' preparazzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

l-1 ta' Jannar 1997.

PAJJIŻ: IL-BELARUS

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazżjonali.

Deskrizzjoni

Il-leġislazzjoni rilevanti qiegħda fl-istadju ta' l-elaborazzjoni.

PAJJIŻ: IL-KAŻAKHSTAN

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-ligi fuq l-investimenti barranin qiegħda fl-istadju ta' l-approvazzjoni ta' l-awtorizzazzjoni bil-ghan li tiġi adottata mill-Parlament fil-harifa ta' l-1994.

Eliminazzjoni gradwali

Fl-1 ta' Lulju 2001.

PAJJIŻ: **IL-KYRGYZSTAN**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-leġislazzjoni rilevanti qiegħda bħalissa fi stadju ta' preparazzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

l-1 ta' Lulju 2001.

Artikolu 10(7) - Miżuri speċifiċi

"Kull Parti Kontraenti għandha tagħti lill-investimenti fiż-żona tagħha ta' investituri ta' Parti Kontraenti oħra, u lill-attivitajiet relatati magħhom inkluża l-amministrazzjoni, l-manutenzjoni, l-użu, t-tgawdija u t-tnehhija, trattament xejn anqas favorevoli minn dak li hi tagħti lill-investimenti ta' l-investituri tagħha stess jew ta' investituri ta' kwalunkwe Parti Kontraenti oħra jew kwalunkwe Stat terz u l-attivitajiet relatati tagħhom inkluża l-amministrazzjoni, l-manutenzjoni, l-użu, t-tgawdija u t-tnehhija, liema minnhom tkun l-aktar favorevoli."

PAJJIŻ: **IL-BULGARIJA**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Persuni barranin ma jistgħux jakkwistaw drittijiet ta' proprjetà fuq l-art. Kumpannija b'shem ta' aktar minn 50 % f'idejn persuna barranija ma tistax takkwista dritt ta' proprjetà fuq art agrikola.

Barranin u persuni legali barranin ma jistgħux jakkwistaw drittijiet tal-proprjetà fuq l-art hliet permezz ta' wirt skond il-ligi. F'dan il-każ huma għandhom jittrasferuha..

Persuna barranija tista' takkwista drittijiet tal-proprjetà fuq bini, imma mingħajr drittijiet tal-proprjetà fuq l-art.

Persuni jew kumpanniji barranin b'parteċipazzjoni ta' kontroll barrani jridu jieħdu permess qabel ma jeżerċitaw l-attivitajiet li ġejjin:

— l-esplorazzjoni, l-iżvilupp u l-estrazzjoni tar-riżorsi naturali mill-baħar territorjali, l-ixkaffa kontinentali jew minn zona esklussivament ekonomika,

— l-akkwist ta' proprjetà immobbli f'reġjuni ġeografici nominati mill-Kunsill tal-Ministri,

— il-permessi jinħarġu mill-Kunsill tal-Ministri jew minn korp awtorizzat mill-Kunsill tal-Ministri.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Lulju 2001.

Artikolu 14(1)(d)

"Kull Parti Kontraenti għandha fir-rigward ta' l-investimenti fiż-żona tagħha ta' investituri ta' kull Parti Kontraenti oħra tiggarantixxi l-helsien fit-trasferiment 'il ġewwa u l barra miż-żona tagħha, inkluż it-trasferiment ta':

qligħ mhux minfuq u remunerazzjoni oħra ta' impjegati ingaġġati minn barra l-pajjiż in- konnessjoni ma' dak l-investment;"

PAJJIŻ: **IL-BULGARIJA**

Settur

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Sudditi barranin impjegati minn kumpanniji b'aktar minn 50 % ta' parteċipazzjoni barranija, jew minn persuna barranija reġistrata bħala kummerċjant wahdieni jew minn fergħa jew minn uffiċċju rappreżentativ ta' kumpannija barranija fil-Bulgarija, li jkunu jirċievu s-salarju tagħhom f'leva Bulgara, jistgħu jakkwistaw munita barranija li ma taqbiżx is-70 % tal-paga tagħhom, inklużi l-hlasijiet tas-sigurtà soċjali.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Lulju 2001.

PAJJIŻ: L-UNGHERIJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Skond l-Att fuq Investimenti tal-Barranin fl-Ungerija, Artikolu 33, l-amministraturi prinċipali barranin, l-amministraturi eżekuttivi, il-membri tal-Bord tas-Sorveljanza u l-impjegati barranin jistgħu jittrasfe-

rixxu d-dhul tagħhom sa 50 % tal-qliġ tagħhom wara t-taxxa derivata mill-kumpannija fejn ikunu impjegati permezz tal-bank tal-kumpannija tagħhom.

Eliminazzjoni gradwali

L-eliminazzjoni gradwali ta' din ir-restrizzjoni partikolari tiddependi mill-progress li l-Ungerija tkun kapaċi tagħmel fl-implimentazzjoni tal-programm tal-liberalizzazzjoni tal-kambju barrani li l-mira finali tiegħu hi il-konvertibilità shiha tal-Forint. Din ir-restrizzjoni ma tohloqx ostakoli għal investituri barranin. L-eliminazzjoni gradwali hi bażata fuq l-istipulazzjonijiet ta' l-Artikolu 32.

fl-1 ta' Lulju 2001.

Artikolu 20(3)

"Kull Parti Kontraenti għandha tinnomina punt wiehed jew aktar li lilhom talbiet għall-informazzjoni fuq il-liġijiet, ir-regolamenti, id-deċiżjonijiet ġudizzjarji u s-sentenzi amministrattivi msemmija hawn fuq jistgħu jiġu indirizzati u għandha tikkomunika malajr din in-nominazzjoni lis-Segretarjat li għandu jagħmilha disponibbli meta tintalab."

PAJJIŻ: L-ARMENJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Fl-Armenja għad ma'hemmx punti ta' riferiment uffiċjali li lilhom talbiet għal informazzjoni fuq il-liġijiet u regoli oħra rilevanti jistgħu jiġu indirizzati. M'hemmx anqas ċentru ta' l-informazzjoni. Hemm pjan biex jiġi stabbilit ċentru mill-1994 sa 1995. L-ghajnuna teknika hija meħtieġa.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1996.

PAJJIŻ: L-AZERBAJĠAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

M'hemmx punti ta' riferiment uffiċjali għalissa fl-Azerbajġan li għalihom talbiet għall-informazzjoni fuq il-liġijiet u regoli rilevanti jistgħu jiġu indirizzati. Bhalissa din l-informazzjoni hi konċentrata f'diversi organizzazzjonijiet.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1997.

PAJJIŻ: IL-BELARUS*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

L-uffiċċji uffiċjali ta' riferiment li jistgħu jagħtu informazzjoni fuq il-liġijiet, ir-regoli, s-sentenzi ġudizzjarji u d-deċiżjonijiet amministrattivi għadhom ma jeżistux fil-Belarus. Safejn is-sentenzi ġudizzjarji u d-deċiżjonijiet amministrattivi huma konċernati m'hemmx Prattika għall-pubblikazzjoni tagħhom.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1998.

PAJJIŻ: IL-KAŻAKSTAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Il-proċess biex jitwaqqfu punti ta' riferiment beda. Safejn għandhom x'jaqsmu sentenzi ġudizzjarji u deċiżjonijiet amministrattivi dawn ma jiġux ippublikati fil-Każakistan (minbarra għal xi sentenzi tal-Qorti Suprema) għax dawn m'humiex ikkunsidrati bħala sorsi tal-liġi. Biex tinbidel il-prattika eżistenti jeħtieġ perġodu twil ta' transizzjoni.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Lulju 2001.

PAJJIŻ: IL-MOLDOVA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Huwa mehtieg li jiġu stabbiliti punti ta' riferiment.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1995.

PAJJIŻ: IL-FEDERAZZJONI RUSSA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Il-Federazzjoni u r-Repubbliki li jikkostitwixxu l-Federazzjoni.

Deskrizzjoni

Ebda punti uffiċjali ta' riferiment ma jeżistu fil-Federazzjoni Russa bħalissa li lilhom talbiet għall-informazzjoni fuq liġijiet relevanti u atti oħra ta' regolamentazzjoni jistgħu jiġu indirizzati. Safejn għandhom x'jaqsmu s-sentenzi għudizzjarji u d-deċiżjonijiet amministrattivi dawn m'humiex ikkunsidrati bħal sorsi tal-liġi.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 2000.

PAJJIŻ: IS-SLOVENJA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Fis-Slovenja għad m'hemmx punti uffiċjali ta' riferiment li lilhom talbiet għall-informazzjoni fuq liġijiet relevanti u atti oħra ta' regolamentazzjoni jistgħu jiġu indirizzati. Bħalissa informazzjoni bħal din hi disponibbli f'diversi ministeri. Il-liġi fuq l-investimenti barranin li qed tithejja

tikkontempla t-twaqqif ta' dan il-punt ta' riferiment.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

PAJJIŻ: IT-TAĠIKISTAN*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

M'hemmx punti ta' riferiment fit-Taġikistan li lilhom talbiet għall-informazzjoni fuq liġijiet u regoli relevanti oħra jistgħu jiġu indirizzati. Hi kwistjoni biss li jkun hemm fondi disponibbli.

Eliminazzjoni gradwali

fil-31 ta' Diċembru 1997.

PAJJIŻ: L-UKRAJNA*Settur*

Is-setturi kollha ta' l-enerġija.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Titjib fit-trasparenza preżenti tal-liġijiet sal-livell tal-prattika internazzjonali huwa mehtieg. L-Ukrajna se jkollha tistabbilixxi punti ta' riferiment li jipprovdu informazzjoni fuq liġijiet, regolamenti, sentenzi għudizzjarji u deċiżjonijiet amministrattivi u *standards* ta' applikazzjoni ġenerali.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Jannar 1998.

Artikolu 22(3)

"Kull Parti Kontraenti għandha tiżgura li jekk hi tistabbilixxi jew iżżomm entità Statali u tafda lill-entità b'awtorità regolatorja, amministrattiva jew governattiva oħra, dik l-entità għandha teżercita dik l-awtorità b'mod konsistenti ma' l-obbligazzjonijiet tal-Parti Kontraenti taht dan it-Trattat."

PAJJIŻ: IR-REPUBBLIKA ĊEKA*Settur*

Indistriji ta' l-uranju u dawk nukleari.

Livell ta' gvern

Nazzjonali.

Deskrizzjoni

Biex jinhlew ir-riservi tal-materja prima ta' l-uranju maħżuna mill-Amministrazzjoni tar-Riservi Statali tal-Materjali, l-ebda importazzjoni tal-materja prima ta' l-uranju u l-konċentri, inkluzi mazzi ta' karburanti ta' l-uranju li fihom l-uranju ta' oriġni mhux Ċeka, ma jiġu liċenzati.

Eliminazzjoni gradwali

fl-1 ta' Lulju 2001.

ANNEX 2

DEĊIŻJONIJIET FIR-RIGWARD TAT-TRATTAT TAL-KARTA TA' L-ENERĠIJA

Il-Konferenza Ewropea tal-Karta ta' l-Enerġija adottat id-Deciżjonijiet li ġejjin:

1. Fir-rigward tat-Trattat fl-intier tiegħu

Fil-każ ta' konflitt bejn it-trattat li jikkonċerna Spitsbergen tad-9 ta' Frar 1920 (it-Trattat tal-Svalbard) u l-Karta tat-Trattat ta' l-Enerġija, it-trattat rigward Spitsbergen għandu jipprevali safejn jidhol il-konflitt, minghajr preġudizzju għall-posizzjonijiet tal-Partijiet Kontraenti fir-rigward tat-Trattat ta' Svalbard. Fil-każ ta' konflitt bħal dan jew ta' tilwima fuq jekk hemmx dan il-konflitt jew l-entità tiegħu, l-Artikolu 16 u l-Parti V tat-Trattat tal-Karta ta' l-enerġija m'għandhomx jghoddu.

2. Fir-rigward ta' l-artikolu 10(7)

Il-Federazzjoni Russa tista' tehtieg li kumpanniji b'partecipazzjoni barranija jgħibu approvazzjoni leġislattiva għall-kiri ta' proprjetà li tappartjeni għall-federazzjoni, basta l-Federazzjoni Russa taċċerta ruhha minghajr eċċezzjoni li dan il-proċess ma jiġix applikat b'mod li jiddiskrimina fost investimenti ta' investituri ta' Partijiet Kontraenti oħrajn.

3. Fir-rigward ta' l-Artikolu 14 ⁽¹⁾

1. It-terminu "helsien ta'trasferiment" fl-Artikolu 14(1) ma jzommx Parti Kontraenti (min issa l quddiem imsejha Parti li "Tillimita") milli tapplika restrizzjonijiet fuq moviment ta' kapital mill-investituri tagħha stess, basta li:

(a) dawn ir-restrizzjonijiet ma jippreġudikawx id-drittijiet mogħtija skond l-Artikolu 14(1) lil investituri ta' Partijiet Kontraenti oħra fir-rigward ta' l-investimenti tagħhom;

(b) dawn ir-restrizzjonijiet ma jeffettwawx tranzazzjonijiet kurrenti; u

(ċ) il-Parti Kontraenti tiżgura li investimenti fiż-żona tagħha ta' l-investituri tal-Partijiet Kontraenti kollha jin-ghataw, fir-rigward ta' trasferimenti, trattament xejn anqas favorevoli minn dak li hi tagħti lil investimenti ta' investituri ta' kull Parti Kontraenti oħra jew ta' kull Stat terz, liema minnhom ikun l-aktar favorevoli.

2. Din id-Deciżjoni għandha tkun soġġetta għall-eżami mill-Konferenza tal-Karta hames snin wara d-dhul fis-seħh tat-Trattat, imma mhux aktar tard mid-data mahsuba fl-Artikolu 32(3).

3. L-ebda Parti Kontraenti m'għandha tkun eliġibbli biex tapplika dawn ir-restrizzjonijiet sakemm ma tkunx Parti Kontraenti li tkun Stat li kien parti kostitwenti ta' dik li qabel kienet l-Unjoni tar-Repubbliki Soċjalisti Sovjetiċi, li notifikat lis-Segretarjat proviżorju bil-miktub mhux aktar tard mill-1 ta' Lulju 1995 li hi teleggi biex tkun eliġibbli biex tapplika restrizzjonijiet skond din id-Deciżjoni.

4. Biex jiġi evitat id-dubju, xejn f'din id-Deciżjoni m'għandu jidderoga, fejn għandu x'jaqsam l-Artikolu 16, mid-drittijiet ta'hawn taht ta' Parti Kontraenti, l-investituri tagħha jew l-investimenti tagħhom, jew mill-obbligazzjonijiet ta' Parti Kontraenti.

5. "Għall-finijiet ta' din id-Deciżjoni:" tranzazzjonijiet kurrenti huma hłasijiet kurrenti konnessi mal-moviment ta'merkanzija, servizzi jew persuni li jkunu saru b'konformità mal-prattika internazzjonali normali, u li ma jinkludux arrangamenti li jikkostitwixxu materjalment kombinazzjoni ta' hłas kurrenti u tranzazzjoni ta' kapitali, bħalma huma posponimenti tal-hłasijiet u avvanzi li jkunu mahsuba biex jiskartaw il-leġislazzjoni rispettiva tal-Parti li Tillimita fil-qasam.

4. Fir-rigward ta' l-Artikolu 14(2)

Minghajr preġudizzju għall-htigiet ta' l-Artikolu 14 u l-obbligazzjonijiet internazzjonali l-oħra tagħha, r-Rumanija għandha taħseb biex matul it-transizzjoni lejn konvertibilità shiha tal-munita nazzjonali tagħha tiehu passi xierqa biex ittejjeb l-effiċjenza tal-proċeduri tagħha għat-trasferimenti tal-qliegħ mill-investment u għandha f'kull każ tiggarantixxi trasferimenti bħal dawn f'munita liberament konvertibbli min-ghajr restrizzjoni jew dewmien li jaqbeż is-sitt xhur.

⁽¹⁾ Din id-Deciżjoni għet abbozzata bil-fehma li l-Partijiet Kontraenti li beħsiebhom japprofittaw ruħhom minnha u li wkoll ga dahl fuq Ftehim ta' Shubija u Kooperazzjoni mal-Komunitajiet Ewropej u l-Istati Membri tagħhom li fihom artikolu li jiċhad dak il-Ftehim favur it-Trattat, se jiskambjaw ittri ta' ftehim li għandhom l-effett legali li jagħmlu l-Artikolu 16 tat-Trattat applikabbli bejniet-hom f'relazzjoni ma' din id-Deciżjoni. L-Iskambju ta' Ittri għandu jitlesta kmieni biżżejjed qabel l-iffirmar.

Ir-Rumanija għandha tiżgura li investimenti fiż-żona tagħha ta' l-investituri tal-Partijiet Kontraenti l-oħra kollha jingħataw, fir-rigward tat-trasferimenti, trattament xejn anqas favorevoli minn dak li hi tagħti lil investimenti ta' investituri ta' kull Parti Kontraenti oħra jew ta' kull Stat terz, liema minnhom ikun l-aktar favorevoli.

5. Fir-rigward ta' l-Artikoli 24(4)(a) u 25

Kull investment ta' investitur imsemmi fl-Artikolu 1(7)(a) (ii), ta' Parti Kontraenti li ma tkunx parti għall-EIA jew ta' membru ta' zona ta' kummerċ hieles jew ta' unjoni doganali,

għandu jkun intitolat għall-trattament mogħti taht EIA, zona ta' kummerċ hieles jew unjoni doganali, basta l-investment:

- (a) ikollu l-uffiċju registrat, l-amministrazzjoni ċentrali jew il-post prinċipali tan-negozju tiegħu fiż-żona ta' parti għal dik l-EIA jew membru ta' dik iż-żona tal-kummerċ hieles jew unjoni doganali; jew
- (b) fil-każ li din ikollha biss l-uffiċju registrat f'dik iż-żona, ikollha rabta effettiva u kontinwa ma' l-ekonomija ta' wahda mill-partijiet għall-dik l-EIA jew membru ta' dik iż-żona ta' kummerċ hieles jew unjoni doganali.